

KYLKIRAUTA

kylkirauta.fi

1/2025

Turvallisuuspolitiikka

Puolustusvoimain komentajan haastattelu

KUTSU – XXVII KAADERIGOLF MIKKELISSÄ 20.8.2025

ANNILAN Golfkeskus

Kadettikunnan XXVII Kaaderigolf järjestetään Annilan Golfkeskuksessa keskiviikkona 20. elokuuta 2025 kello 10.00.
Kilpailu on tarkoitettu Kadettikunnan jäsenille puolisoineen.

Kilpailumuotona on pistebogey (PB).

Sarjat:

Yleinen ja seniorit (alle 65-vuotiaat),
keltainen tee

Seniorit (65 v tai yli), punainen tee
(65-70-vuotiaat voivat halutessaan pelata
keltaiselta teeltä)

Ikikaaderit (80 v tai yli), punainen tee

Naiset, punainen tee

Kutsuvieraat, teen valinta iän mukaan kuten
yllä.

Kadettikurssien ja kadettiipiirien väliseen
kilpailuun lasketaan mukaan kurssin ja piirin
3 parhaan pelaajan tulos.

Yhteislähtö kello 10.00. Kilpailuinfo kello
09.30.

Kilpailun paras pelaaja saa kiinnityksen
"Ripen Pyttyyn".

Jokainen varaa itse tarvitsemansa golf-autot.
Autoja on saatavilla rajoitettu määrä.
Ennen kilpailua rängen vapaa käyttö,
aamukahvi ja karjalanpiirakka. Kilpailun
jälkeen buffetlounas. Palkintojen jako heti
ruokailun jälkeen.

Harjoituskierrros on mahdollista pelata
Annilassa 18.8. tai 19.8. erikoishintaan
40 euroa / kilpailija.

Ilmoittautumiset 3.8.2025 mennessä
sähköpostilla

toimisto@annilangolfkeskus.net.

Ilmoittautumisia otetaan vastaan 1.5.2025
alkaen. Ilmoittautumisessa tarvittavat tiedot:
nimi, kotiseura, HCP, kadettiipiiri,
kadettikurssi ja sarja, johon osallistuu sekä
sähköposti ja puhelinnumero.

Lisätietoja Etelä-Savon kadettiipiirin puheenjohtaja Mika Barck
(barckmika@gmail.com) tai kilpailun johtaja Jukka Röyti (jukka.royti@gmail.com).

Tervetuloa Päämajakaupunkiin!
Etelä-Savon kadettiipiiri / Kadettikunta

Constantem decorat honor – Kunnia kestävän palkka

Juhlavuoteen hyvässä terässä

Turvallisuusympäristön muutos ja ennakoimattomuus sekä puolustuksemme kansainvälistyminen liittoutumisen myötä edellyttävät upseereilta ja kaikilta turvallisuuden sekä päätöksenteon parissa työskenteleviltä entistä tarkempaa toimintaympäristön seurantaa. Valtavan informaatiotulvan keskellä on tärkeää tunnistaa olennainen ja ajoittain pysähtyä pohtimaan asioita syvällisemmin. Parasta on, jos näkemyksiään pääsee vertailemaan ja syventämään hyvässä ja asiantuntevassa seurassa. Toivottavasti voimme tarjota tähän tarpeeseen yhden kanavan. Neljä kertaa vuodessa ilmestyvän painetun *Kylkiraudan* sisältöä täydennetään jatkuvasti päivittyvillä verkkolehden artikkeleilla sekä keskusteluilla sosiaalisessa mediassa ja kahvipöydissä.

Kylkirauta tavoittaa ainutlaatuisella tavalla koko suomalaisen kadettiupseeriston kadetista kenraaliin ja juuri valmistuneesta jo pidempään reservissä olleeseen. Edellisen päätoimittajan komentaja, tietokirjailija Ville Vänskan jäljiltä laadukkaaseen lehteen on ilo tarttua. Jatkossa pyrimme tarjoamaan edelleen laadukkaan ja laaja-alaisen ajatusten herättäjän juuri lukijakunnallemme suunnattuna. Ajankohtaisten turvallisuuspolitiikkaan, maanpuolustukseen ja johtamiseen liittyvien teemojen parissa pyrimme avaamaan asioiden taustoja ja tuomaan niistä esille uusia kulmia. Analyysien rinnalla jatkossakin lehtemme tarkoituksena on kadettiupseerien yhteenkuuluvuuden vahvistaminen. Yhteisten puheenaiheiden ja keskustelualustan ohella avaamme myös tärkeitä näkökulmia urapohdintojen tueksi. Kadettikunnan ja -kurssien kuulumiset ovat jatkossakin osa lehtemme sisältöä.

Kylkirauta viettää tänä vuonna 90-vuotissyntymäpäiväänsä. Lehden pitkäikäisyys kertoo sen laadusta ja tarpeesta juuri tämän kaltaiselle sisällölle vuosikymmenestä toiseen. Ajan hermolla pysymisen varmistamiseksi tuomme lehteen uusia sisältöjä jatkuvasti. Vuoropuhelulle pyrimme tarjoamaan kanavaa myös verkkolehden kautta, josta muun sisällön lisäksi löytyy yhä enemmän

kommenttipuheenvuoroja painetussa lehdessä käsiteltyihin kokonaisuuksiin. Suosittujen kirja-arvostelujen rinnalla lehdessämme aloittaa uusi *Kuulovartiopalsta*, jossa lukijoiden tietoon nostetaan parhaita turvallisuuteen liittyviä audiosisältöjä, kuten podcast-sarjoja. Maantieteelliseltä kattavuudeltaan *Kylkirauta* ulottaa alansa yhä laajemmalle. Toivottavasti lehtemme kuuluu jatkossakin myös upseerien perheenjäsenten ja yhteiskunnallisten päättäjien lukulistalle.

Jotta lehden sisältö ja teemat pysyvät tuoreina ja mielenkiintoisina, on tärkeää saada myös uusia kirjoittajia lehden palstoille. Rohkaisenkin kaikkia lukijoita pohtimaan omia mahdollisuuksiaan asiantuntemuksensa ja näkemyksiensä laajempaan jakeluun *Kylkiraudan* välityksellä.

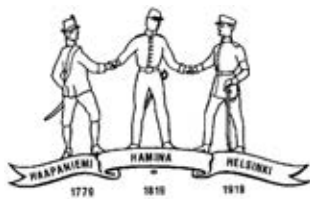
Juhlavuonna lehtemme numerot on jaoteltu aiempaan tapaan teemoittain. Suuren turvallisuuspolitiikan numeron jälkeen vuorossa on 90-vuotisjuhlal numero, johon kokoamme parhaita kirjoituksia tästä päivästä ja menneestä. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla suuntaamme merelle. Ensin tutkimaan Itämeren rantoja ja vesiä sekä ehkäpä kurkistamaan pinnan alle. Vuoden viimeisessä numerossa suuntaamme maail-

manpolitiikassa yhä tärkeämmälle Tyy-nelle valtamerelle.

Tämän turvallisuuspolitiikkaan keskittyvän teemanumeron avaa Puolustusvoimain komentajan haastattelu. Hyperaktiivisessa toimintaympäristössä on ol-tava arvot ja osaaminen kunnossa, kuuluu näkemys. Turvallisuus- ja puolustuspolitiikkamme kulmakiviä avataan myös muissa asiantuntija-artikkeleissa. Nato-aika ja uusi toimintakulttuuri ovat nähtävissä suorasanaisempina puheena virallisissakin papereissa. Uusien kirjausten lisäksi pyrimme kurkistamaan selontekojen rivien väliin ja valmistelukoousten ovien taakse. Tommi Koivulan ja Heljä Ossan artikkeli puolestaan avaa mielenkiintoisella tavalla kysymystä, jota me suomalaiset tunnumme aina pohtivan: ”Mitä meistä ajatellaan muualla?” Historiallinen näkökulma kiinnostaa lukijakuntaamme jatkuvasti. Jos ei tunne mennyttä, on tuomittu tekemään samat virheet uudestaan, kuuluu vanha viisaus. Tämänkertaisessa Otto Auran artikkelissa nousevat hyvin esiin 1930-luvun ja nykyhetken tunnistettavissa olevat yhtäläisyydet. Samankaltaisuuksiin viittaa myös kenraali Jaakkola lukuvinkeissään. Ajatuksen jatkuvuudesta *Kylkiraudan* sivuille tuovat myös kuvat vuosipäivän seppeleenlaskuista ja Kadettikunnan uuden lipun naulaustilaisuudesta.

Samalla, kun elämme suurta murrosten aikaa ja toimintaympäristön täysin arvaamattomalta ajoittain näyttävä muutos vie huomiomme, on hyvä pysähtyä hetkeksi pohtimaan sekä kunnioittamaan aiempien sukupolvien työtä ja heidän kokemuksiaan. Viimeiseen iltahuutoon on kutsuttu Ikikaaderi, majuri Olli Vuorio 105 vuoden iässä. Hän oli viimeinen sodan käynyt kadettiupseeri. Yksi aikakausi on nyt ohitse, mutta perintö elää suomalaisessa yhteiskunnassa ja Puolustusvoimissa vahvana. Himmetä ei muistot koskaan saa!

Päätoimittaja
Everstiluutnantti
Christian Perheentupa
christian.perheentupa(at)
kylkirauta.fi

*Vyötti miekan vyötärölle
kupeellensa Kylkirkaudan.*

*Teiss' on taiston tulta, peistä,
kylmyyttä myös Kylkirkauan.
– Eino Leino*

*Kadettikunta ry on itsenäisen
Suomen kadettikouluissa upsee-
rin tutkinnon suorittaneiden up-
seerien ja Maanpuolustuskor-
keakoulussa opiskelevien kadet-
tien maanpuolustusaatteellinen
yhteisö.*

- 1 Juhlavuoteen hyvässä terässä
Christian Perheentupa
- 3 Kylkirkauta kupeelle
Mika Kalliomaa
- 4 Puolustusvoimain komentajan haastattelu
Christian Perheentupa
- 12 Ensimmäinen Nato-ajan puolustuselonteko
Karoliina Honkanen
- 17 Turvallisuuspolitiikkaa
Tapani Montonen
- 18 Uudistettu Yhteiskunnan turvallisuusstrategia
Annukka Ylivaara
- 23 Timanttia puristamassa
Christian Perheentupa
- 24 Selonteot ja kyberturvallisuusstrategia kyberpuolustuksen silmin
Tuomo Rusila
- 29 Johtamisesta
Aki-Mauri Huhtinen
- 30 Euroopan unionin puolustuksen tulevaisuus
Tuomas Syvänen
- 34 Liittoutuva Suomi läntisin silmin
Heljä Ossa ja Tommi Koivula
- 38 Taloudellinen puolustusvalmius ja pohjoismainen
yhteistyö 1936–1939
Otto Aura
- 43 Kolumni
Heikki Välivehmas
- 44 Pääsihteerin palsta
Heikki Pohja
- 53 Perinnetietoutta
Jussi Ahokas
- 56 Tapahtumia ja muuta ajankohtaista
- 62 In memoriam

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n jäsenlehti
vuodesta 1935, N:o 304, 1/2025
ilmestyy neljä kertaa vuodessa
painos 6 300 kappaletta

Tilaukset, osoitteenmuutokset ja laskutus

Sabina Krogars, puh. 050 470 7291
sabina.krogars(at)kadettikunta.fi
Kadettikunnan toimisto
Eino Leinon katu 12 E 64, 00250 Helsinki

Tilaushinnat

Vuosikerta 40,00 €, irtonro 10,00 €

Painopaikka

PunaMusta Oy
ISSN 0454-7357

Kansi Pasi Väätäinen

Kannen kuvat
pixabay.com

LEHDEN TOIMITUS

Päätoimittaja

Everstiluutnantti
Christian Perheentupa
christian.perheentupa(at)kylkirkauta.fi
puh. 040 732 6690

Artikkeli- ja kirjallisuustoimittaja

Komentaja evp Kari Aapro
kari.aapro(at)kylkirkauta.fi
puh. 040 503 1483

Kuvatoimittaja

Majuri evp Pasi Väätäinen
pasi.vaatainen(at)kylkirkauta.fi

Kieliasiantuntija

FM Elias Salminen
elias.salminen(at)kylkirkauta.fi

Ulkoasu

PunaMusta Oy, Sisältö- ja suunnittelu-
palvelut, Eira Rantanen

Verkkotoimittaja

Everstiluutnantti evp Kari Sainio
kari.sainio(at)kylkirkauta.fi

Kylkirkaudan verkkolehti
www.kylkirkauta.fi

Seuraava numero

Seuraavaan numeroon tarkoitetun tekstimateriaalin on oltava toimituksella (toimitus(at)kylkirkauta.fi) ja kuvamateriaalin kuvatoimittajalla 25.4.2025 mennessä. Kuvat tulee toimittaa joko digitaalisessa muodossa tai paperikuvina. Digikuvien tulee olla jpeg-muodossa vähintään 300 dpi:n resoluutiolla. Ei internetkuvia, kaavioita, taulukoita eikä Powerpoint-kuvia. Toimitus muokkaa ja lyhentää artikkeleita tarvittaessa. Toimitus päättää sisältösuunnittelun yhteydessä, mikä osa materiaalista julkaistaan paperilehdessä ja mikä osa verkkolehdeissä.

Ilmoitusmyynti

TJM-Systems Oy, Sari Aarnio
sari.aarnio(at)tjm-systems.fi
puh. 044 566 7194

Kadettikunnan verkkosivut

www.kadettikunta.fi
facebook.com/kadettikunta
X.com/kadettikunta

Kylkirauta kupeelle

Ensimmäisen kadettikurssin opilaat perustivat Kadettikunnan. Heidän tavoitteenaan oli paitsi kurssin yhteisöllisyyden vaaliminen myös kaukonäköisesti tarve yhdistää kadettiupseereja läpi vuosien ja vuosikymmenten.

Yhteisöllisyys kaipaa symboleja tuekseen. Ensimmäinen kadettikurssi suunnitteli Kadettikunnan jäsenmerkin, jonka tasavallan presidentti myöhemmin hyväksyi virkapuvussa kannettavaksi tutkintomeriksi. Merkki jaetaan edelleen jokaiselle valmistuvalle kadettiupseerille.

Miekka on kenties vanhin sotiluutta ja urhoollisuutta kuvaava symboli. Miekalla on symboliarvoa laajemminkin. Tohtorinmiekka symboloi totuutta, eli se on hengen ase tutkijan päättämän totuuden, oikean ja hyvän, puolustamiseksi. Oikeuslaitoksessa miekkaa pidetään hengen aseena, kun etsitään totuutta ja puolustetaan sitä. Myös ensimmäisen kadettikurssin käyttöön ottaman kurssimerkin luonnollisena osana on miekka: hopeiset kalvat, joiden terät ovat ristikkäin. Lisäksi monen sotilasorganisaation tunnuksessa on miekka. Esimerkkejä on viljalti.

Miekan taival aseena lienee alkanut pronssikaudella, kun metsästyksen soveltuvien keihään ja puukon rinnalle saatiin miekka ensimmäiseksi varsinaiseen taisteluun erikseen kehitetyksi aseeksi.

Ensimmäisessä maailmansodassa miekka oli yhä taisteluväline. Aseena se väistyi viimeistään maailmansotien välillä aseteknologian kehittyessä. Suomessa vihollisen lyömistä hevosen selästä miekalla harjoiteltiin talvisotaan saakka. Suojeluskunnissa miekka oli vain ratsastavilla joukoilla, ja muilla oli puukko. Ratsuväki lähti vielä jatkosotaan miekkoineen, mutta ne kerättiin pian tarpeettomina pois.

Aseen lisäksi miekka on kuulunut suomalaisen upseerin univormuun. Itsenäisyyden alussa huomattiin tarve suunnitella suomalainen upseerimiekka, koska historian käännteistä oli sotaväelle kertynyt erilaisia miekkoja. Toimeen ryhtyi monen suomalaisuuden symbolin luoja

Akseli Gallen-Kallela. Lopputuloksena syntyi meille tuttu miekka, jonka ponnassa on heraldinen ruusuke ja väistimessä Suomen leijona.

Vuoden 1919 virkapukuohjeen mukaan miekkaa käytettiin virkapuvun kanssa muutamin poikkeuksin. Sitä ei käytetty ehtoollisella, sulhasena kirkossa, esikuntatyöskentelyssä eikä klubeilla. Myöskään päivällisellä miekkaa ei käytetty esimiehen tai isännän luvalla eikä tanssiaisissa tai muilla kutsuilla emännän luvalla.

Jatkosodan aikana miekka oli osana paraatipukua, juhlapukua ja vierailupukua niillä, joille se kuului. Tykistö oli luopunut miekasta jo ennen talvisotaa.

Vuonna 1954 miekka lisättiin koko kantahenkilökunnalle varusteeksi, jolloin myös aliupeereille tuli miekka, jossa oli upseerimiekasta poikkeava väistökahva. Vuoden 1960 uudistuksessa miekka jäi vain paraati- ja juhlapukuun.

Vuoden 1983 virkapukujen uudistuksessa upseerin päällystövyö määrättiin mustaksi. Pääesikunnassa pohdittiin mustien päällystövöiden suurhankintaa, joka osoittautui arvioiden mukaan liian

kalliiksi. Ruskeat vyöt päädyttiin maa-laamaan mustiksi. Tämä ei kuitenkaan onnistunut, sillä maali rapistui pois.

Kaiken tämän seurauksena päällystövyö ja miekka päätettiin poistaa pakollisten ja virkapukuavustuksen varusteiden piiristä. Asiakirjan mukaan päätöksellä tavoiteltiin säästöjä. Arvioitiin myös, että ”teknillisen aikakauden nuorisolle miekan merkitys ei ole tuskin suuri”. Toisaalta yksi peruste oli maastoasun käytön lisääntyminen paraatissa ja puvun M/83 yleistyminen. Syksyllä 1985 valmistuneelle kadettikurssille ei enää miekkaa jaettu.

Miekka on säilyttänyt edelleen asemansa upseerin virkapukuun kuuluvana esineenä, vaikka hankinta-avustus ja hankinnan pakollisuus on poistunut. Paraatissa sotilasjoukko kantaa miekkaa edelleen, tai ainakin lippuvartiolla on miekat. Varusvarasto lainaa miekkoja ja miekan kannattimia tarvitsijoille. Monessa upseeriperinteessä miekalla on edelleen suuri merkitys, kuten häissä ja hautajaisissa.

Tällä hetkellä Saksassa taotaan 195:tä miekkaa kadettikurssille valmistajaisissa jaettavaksi. Neljänkymmenen vuoden tauon jälkeen ensi syksynä kadetit marssivat Eduskuntatalolta Presidentinlinnaan omat miekat kupeellaan.

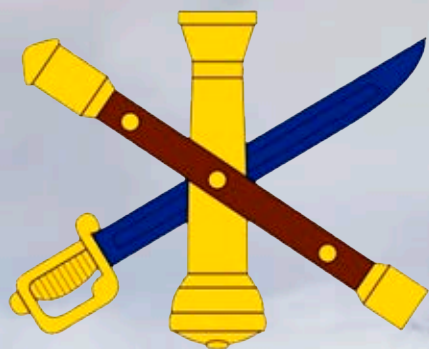
Miekan palauttamisen on mahdollistanut muutaman reserviin siirtyneen kadettiupseerin aktiivisuus. He ovat ammattitaidollaan ja verkostoillaan rakentaneet lahjoittajien joukon, jonka tuella miekka on voitu palauttaa valmistuvan upseerin symboliksi ja upseeriuran aikaiseksi käyttöesineeksi. Luodun rahaston pääoman kartuttamisen jatkuessa tavoitteena on hankkia tulevaisuudessa miekat jokaiselle valmistuvalle upseerille rahaston tuottojen avulla. Symbolien synnyttäminen – ja palauttaminen – vaatii edelläkävijöitä.

Henki on miekkaa vahvempi, mutta henki vaatii miekkaa kupeelleen.

Mika Kalliomaa

Kenraalimajuri

Kadettikunnan puheenjohtaja

Vakain ottein murroksen keskellä

– Puolustusvoimain komentajan haastattelu

HAASTATTELU: CHRISTIAN PERHEENTUPA

Kylkiraudan tapaaminen Puolustusvoimain komentajan kanssa alkaa jämäkällä varsinaissuomalaisella kädenpuristuksella. Sen jälkeen siirrytäänkin suoraan asiaan. Komentajan arki on nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa ehkäpä tavanomaistakin kiireisempää, mutta *Kylkiraudan* haastattelulle järjestyi kelpo tuokio heti kysyttäessä. Haastattelun teemoina ovat turvallisuusympäristön muutos, Puolustusvoimien kehittämisnäkömät sekä muutoksen vaatimukset kadettiupseereille.

Kenraali Janne Jaakkola on toiminut lehden ilmestyessä Puolustusvoimain komentajana vuoden ajan. Kulunut vuosi, kuten muutama aiempikin, on ollut poikkeuksellista aikaa johtuen Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan, Suomen Nato-jäsenyydestä sekä jatkuvasti muuttuvasta turvallisuusympäristöstä. Komentaja näkee, että Suomi ja Puolustusvoimat ovat sopeutuneet uuteen asetelmaan vähintäänkin hyvin. Ison kiitoksen tästä onnistumisesta hän antaa edeltäjilleen ja jo aiempina vuosikymmeninä hyvin tehdyille perustyölle koko Puolustusvoimissa.

”Pelkäänpä vain, että emme ole nähneet muutoksen loppua puhumattakaan asetelmasta, johon aikanaan siirrymme”, kenraali Jaakkola aloittaa analyysinsä. Hän nostaa esiin neljä läpileikkaavaa tekijää, jotka vaikuttavat Suomen turvallisuuteen. Ensimmäisenä korkean intensiteetin laajamittaisen sodankäytikyvyn vakiintuminen puolustuksen kehittämisen mittatikuksi. Toisena tekijänä on laaja-alaisen vaikuttamisen muuttuminen uudeksi normaaliksi. Kolmantena vaikuttavana seikkana on teknologinen kehitys, joka luo samanaikaisesti uusia

mahdollisuuksia puolustuksen kehittämiseksi, mutta sisältää myös merkittäviä uhkia. Viimeisenä esiin nousee koko yhteiskunnan resilienssi, johon sodankäytikyky viime kädessä pohjautuu. Tähän tekijään yhdistyvät Jaakkolan analyysissa kokonaisturvallisuuden mallimme mukaisesti, vahva talous, teollinen pohja ja huoltovarmuus.

Julkisessa keskustelussa sodankäynnin muutoksen käsittelyyn liittyvät usein puheet uusista mullistavista asejärjestelmistä tai ”ihmeaseista”. Ukrainan havaintojen perusteella esimerkiksi droonien on ajoittain esitetty mullistavan taistelukentän tapahtumat. ”Mitään hopealuotia ei ole löydetävissä”, toteaa kenraali. Taistelun kuva on aina muutoksessa. Uusi ja vanha ovat rinnakkain, yhdessä ja erikseen, teknologian kehityksen mahdollistaessa tämän. Lännen on pyrittävä säilyttämään suorituskykyetumatkansa, pohtii Jaakkola.

Integraatio, modernisaatio ja transformaatio

Tulevaisuuteen katsottaessa komentajan mielestä Ukrainassa käynnissä olevan sodan lisäksi on pohdittava pi-

demmän aikavälin haasteita. Suomi toimittaa Ukrainalle puolustusmateriaaliapua sekä antaa koulutus- ja neuvonantotukea niin kauan kuin se on tarpeen. Sodan päättyminen ei kuitenkaan tule ratkaisemaan Venäjän muodostamaa turvallisuushaastetta, vaan Venäjä muodostaa pitkäkestoisen turvallisuusuhkan Euroopalle ja Suomelle myös tulevaisuudessa. Turvallisuusympäristö kehittyä tavalla, joka edellyttää pelotteen ja puolustuksen vahvistamista Naton itäisellä ja pohjoisella sivustalla, kenraali tiivistää.

Toimintaympäristöä analysoidessaan Puolustusvoimain komentaja lainaa Euroopan komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin lausuntoa, jossa hän totesi meidän olevan siirtymässä kohti ”hyperkilpailun ja hypertransaktiionaalisen geopolitiikan” aikaa. Nopeasti muuttuva tilanne on sotilasstrategian näkökulmasta lännelle haastava. Pohdintaa edellyttävät painopisteiden määrittäminen, resurssien kohdentaminen ja se, kuinka säilytämme yhtenäisyyden. Lännen strategiat ovat aina puolustuksellisia ja tämä antaa vastapuolelle mahdollisuuden jatkuvan paineen ylläpitämiseen

sekä aloitteen tempaamiseen, summaa Jaakkola analyysinsä.

”Integraatio, modernisaatio ja transformaatio”, on kenraalin kiteytys puolustuksemme kehittämisestä. Samanaikaisesti on ylläpidettävä valmiutta ja varautumista. Integraatiolla tarkoitetaan puolustuksemme yhteensovittamista osaksi liittokunnan yhteistä puolustusta. Modernisaatiossa puolestaan uudistetaan suorituskykijämme. Transformaatiolla komentaja viittaa toimintatavoissa, organisaatiossa ja suorituskyvyissä kokonaisuutena tarvittaviin muutoksiin sekä kehittämistoimiin.

Pulmalliseksi Puolustusvoimain komentaja näkee yhtälön, jossa puolustuskyvyn ylläpitoon ja kehittämiseen kohdistuvat vaatimukset kasvavat samalla, kun Suomen kansantalouden kehitysnäkymät säilyvät haastavina. Puolustusvoimien resurssitarpeisiin on vastattu viime aikoina hyvin. Karkeasti yleistämällä voisi todeta, että viime vuosikymmeninä asevoimilla oli aikaa, mutta ei resursseja. Nyt on käytössä resursseja, mutta ei välttämättä totuttuun tapaan aikaa pitkiin kehittämishankkeisiin tai hankintaprosesseihin ainakaan kaikkien suorituskyky-

jen osalta, tuumailee kenraali Jaakkola ehkäpä asevoimien ikärikaista dilemmaa. Pohdinnan yhteydessä komentaja nostaa erikseen esille henkilöstön merkityksen. Haastavina muutoksen aikoina henkilöstön jaksamisen, rekrytoinnin ja pysyvyyden merkitys korostuu.

Yhteistyötä tiivistäen

Pitkä rivistö kansainvälisten kumppanien arvostuksen osoituksena antamia muistoesineitä ja -mitaleita Puolustusvoimain komentajan virkahuoneessa kertoo omaa kieltään jatkuvasti tiivistyvistä puolustusyhteistyöstämme. Sotilaallinen liittoutuminen muodostaa nykyisellään viitekehyksen yhteistyölle ja rajoitukset ovat poistuneet. Operatiivista yhteistyötä tehdään Naton kehityksessä ja on luonnollista, että maantieteelliset ja puolustusmateriaaliyhteistyöhön liittyvät kokonaisuudet korostuvat, kenraali linjaa. Samanaikaisesti olemme aktiivisesti mukana tutkimus- ja kehittämistoiminnassa, hän täydentää heti perään.

Puolustusyhteistyö mahdollistaa yhteistoiminnan kaikissa turvallisuustilanteissa. Turvallisuusympäristön muutos,

Nato-jäsenyys ja DCA-sopimus ovat kasvattaneet erityisesti kansalliseen logistiikkaan ja suorituskykyihin kohdistuvia vaatimuksia. Logistiikkajärjestelmän valmiuden ja suorituskykyjen kehittämistä jatketaan kiinteänä osana Naton logistiikkajärjestelmää, aiemmin urallaan muun muassa Pääesikunnan logistiikkapäällikkönä toiminut Jaakkola valottaa.

Keskusteltaessa Naton ja Euroopan unionin roolista puolustuksessa kenraalilla on selvät näkemykset. EU:n puolustusulottuvuus on murroksessa. Unionin vahvistuva rooli antaa jäsenmaille lisäyökaluja resilienssin, turvallisuuden ja puolustuksen kehittämiseen. Samalla yhtenäisyyden merkitys korostuu yhä enemmän. Unionin ja Naton kumppanuuden komentaja näkee ratkaisevan tärkeänä Euroopan turvallisuuden ja vakauden ylläpitämiseksi. ”Nyt enemmän kuin koskaan lisääntyvien haasteiden ja uhkien vuoksi”, kuuluu arvio. Nämä kaksi toimijaa edustavat yhteensä yli miljardia ihmistä ja joitakin maailman suurimmista talouksista. Nykyisellään unionin 27:stä jäsenmaasta 23 on myös Naton jäseniä, Jaakkola huomaut-

Kuva: Puolustusvoimat.

taa. Niillä voisi odottaa maailman näytämöllä yhdessä toimissa olevan merkittävää sotilaallista ja poliittista vaikutusvaltaa, hän jatkaa.

Jaakkolan mukaan Nato on edelleen jäsentensä yhteisen puolustuksen perusta. Vahvempi ja toimintakykyisempi eurooppalaisten maiden rooli on olennaisen tärkeä. Suomi edistää Naton ja EU:n toisiaan täydentävää yhteistyötä, jolla vahvistetaan eurooppalaista ja transatlanttista turvallisuutta. Tärkeiksi yhteistyöalueiksi komentaja nostaa Ukrainan tukemisen, suorituskykyjen kehittämisen, sotilaallisen huoltovarmuuden, kriittisen infrastruktuurin suojaamisen, sotilaallisen liikkuvuuden sekä avaruuden ja hybridiuhkiin liittyvät kokonaisuudet. Listan jatkeeksi hän lisää vielä Euroopan puolustusteollisen ja -teknologisen pohjan vahvistamisen. Haastatteluviikolla kenraalin yhtenä matkakohteenä onkin jälleen kerran Bryssel, jonka yhteisissä pöydissä edellä mainittuja asioita edistetään.

Pidäkkeestä pelotteeseen

Haastattelun siirtyessä puolustuksesta pelotteeseen komentaja pohtii vas-

taustaan hetken ja toteaa kokonaisuuden olevan yksi niistä asioista, joka on meille vielä oppimista vaativa. Nato-jäsenyys toi asiaan uuden ulottuvuuden. Aiemmin näkökulmamme oli ennaltaehkäisy ja pidäke. Nyt Natossa pelote rakentuu konventionaalista sotilaallisesta voimasta, ilma- ja ohjuspuolustuksesta sekä ydinpelotteesta. Näitä ei voi erottaa toisistaan, kenraali summaa.

Deterenssillä vastataan uhkaan. Jaakkolan mukaan perinteiseen kaavaan, uhka = kyky x aikomus, voidaan tänä päivänä lisätä myös kolmas osatekijä eli mahdollisuuksien ikkuna. Nykyisessä vaikeasti ennakoitavissa olevassa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa näiden ikkunoiden arviointi on erityisen vaikeaa, hän myöntää. Vastattaessa uhkaan deterenssillä maanpuolustustahdon ja suorituskykyjen rinnalla korostuu kommunikointi. Strateginen kommunikatio on keskeinen osa pelotetta. Parhaimmillaan se vahvistaa merkittävästi ennaltaehkäisevää viestiä. ”Suomalainen tapa tähän viestintään on tekeminen, mutta meille deterenssi ei ole uhkailua tai heristelyä. Se on lujaa viestiä tahdos-

ta puolustaa omaa”, toteaa komentaja. Myös kokonaisturvallisuuden ja kokonaisuusmaanpuolustuksen malli kytkeytyy osaksi pelotetta ja puolustusta, hän lisää.

Kenraali Jaakkola peräänkuuluttaa asioiden kontekstiin sijoittamista ja erilaisten puhetapojen hahmottamista, kun seurataan kansainvälistä keskustelua turvallisuudesta ja puolustuksesta. Usein toisten maiden sisäiseen keskusteluun ja historiaan kytkeytyvistä puheenvuoroista vedetään liian rohkeita johtopäätöksiä ja räväköitä otsikoita, kun ei tunneta vaikuttavia taustatekijöitä, hän jatkaa. Esimerkiksi jonkin liittolaismaan johdon räväkät puheet kulman takana odottavasta sodasta saattavat etupäässä liittyä sen oman kotiyleisön herätelyyn, eikä niinkään mihinkään uuteen tai poikkeavaan tietoon, tulkitsee komentaja muutamia viime aikojen kohtauksia. Meillä kotimaassa onneksi suurella yleisöllä on varsin hyvä medialukutaito ja taipumus pitää pää kylmänä, hän lisää.

Selkeä poliittinen ohjaus tukee

Haastattelupöydän yli Puolustusvoimain komentajaa katsellessa ja kuun-

nellessä hahmottuu hyvin, kuinka haastava tehtävä hänellä on vastuullaan nykyisessä turvallisuusympäristössä. Komentaja näkee kuitenkin puolustuselonteon antavan hänelle selkeän ohjauksen tehtävän toteuttamiseen. Nykyinen malli, jossa puolustuselonteko laaditaan oma selontekona, on kytkeytynyt hyvin osaksi puolustuksen kehittämistä. Parlamentaarinen käsittely, konsensus sekä ylivaalikautisiin tavoiteisiin sitoutuminen luovat hyvät ja kattavat perusteet Puolustusvoimille, toteaa Jaakkola. Kyse ei ole pelkästään selonteosta tuotteena, vaan tavasta, jolla se valmistellaan, hän täsmentää.

Eduskunnan käsiteltävänä oleva selonteko on ensimmäinen Nato-jäsenyyden aikana kirjoitettu. ”Siinä on mielestäni asetettu hyvin puolustuspoliittiset lähdöt Suomen puolustukselle osana liittokuntaa. Tähän on kiinnitetty huomiota myös liittolaistemme parissa. Selontekoa on kiiteltu selkeäksi ja sen on jopa mainittu kelpaavan malliksi muille”, kenraali taustoittaa ulkomaisten kollegoidensa kanssa käymälään keskusteluita. Seuraavaksi komentaja antaa opiskelehdetuksen. Selonteosta kannattaa hänen mukaansa painaa mieleen erityisesti muotoilu: ”Uusi puolustusratkaisu muodostuu asevelvollisuuteen perustuvasta vahvasta kansallisesta puolustuskyvystä osana Naton pelotetta ja puolustusta.”

Puolustuselonteon rinnalle kenraali Jaakkola nostaa muut käynnissä olevat ja valmistuneet selonteot ja strategiatyöt, joita tässä *Kylkirkiraudan* numerossa esitellään useiden kirjoittajien voimin. Komentaja näkee eri strategioiden täydentävän toisiaan ja tarjoavan nykyisessä tilanteessa välttämättömän laajemman näkökulman turvallisuusympäristöön. Hänen mukaansa kokonaisturvallisuuden tarkastelu useista eri näkökulmista hyvässä yhteistyössä on edellytys koordinoitujen vaikutuksen aikaansaamiseksi.

Puolustuselonteko kokonaisuutena sisältää niin runsaasti tietoa Suomen puolustuksen ja turvallisuudensa kehittämisestä, ettei tämän haastattelun puitteissa kannata käydä erittelemään niitä kovin yksityiskohtaisesti, mutta kenraali palaa jälleen haastattelun alussa esiin tuomiinsa teeseihin integraatiosta, modernisaatiosta ja transformaatiosta sekä korostaa henkilöstön merkitystä niiden toteuttamisessa. Samalla hän täsmentää, ettei kyse ole vain palkatusta henkilös-

töstä vaan myös reserviläisistä ja vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen osallistuvista. Pohjan tälle puolestaan luo toimiva varusmiespalvelus.

Reservi on vahvuutemme

Reserviläisistä ja laajasta reservistämme puhuttaessa Puolustusvoimain komentajan äänessä on havaittavissa pienoista ylpeyttä. ”Reservi on ehdoton vahvuutemme, jota liittolaiset ihailevat ja samalla pohtivat sekä kysyvät neuvoja oman reservinsä uudelleen rakentamiseen”, kenraali toteaa. Monet eurooppalaiset maat pohtivat eri keinoja asevoimiensa vahvuuden kasvattamiseen, ja koska laajamittaisen asevelvollisuuden nopea palauttaminen voi olla sekä poliittisesti että käytännön tasolla hankalaa, niin katseet kääntyvät reservin muodostamisen tapoihin. Tässä asiassa Suomesta mielellään otetaan mallia ja kysytään neuvoa, Jaakkola toteaa.

Puolustusvoimat on kehittämässä reserviläisten roolia puolustuksessa yhä monipuolisemmaksi mukaan lukien kansainväliset tehtävät, linjaa komentaja. Reserviläisten laaja-alaista osaamista kyetään hyödyntämään Nato-tehtävissä ja samalla reservimme laaja-alainen osaaminen tulee esille myös liittolaisillemme. Jäsenyyden alkuvaiheessa evp-upseerien hyödyntämisellä on puolestaan ollut korvaamaton merkitys henkilöstöhaasteiden selättämisessä, kiittelee kenraali Jaakkola. Hän tuo esille myös käynnissä olevan lainsäädäntöhankkeen reserviin kuuluvien yläikärajan nostosta. Tavoitteena on saada nykyistä paremmin hyödynnettyä evp-sotilaiden ja tiettyjen avainreserviläisten osaamista. Kaikkia reserviläisiä muutos ei koskisi ja jatkossakin sodan ajan tehtäviin sijoittamisen perustekijöitä ovat osaaminen ja toimintakyky, kiteyttää komentaja viestinsä reserviläisille. Hänen mukaansa poikkeusolojen tehtävien lisäksi reserviläisten rooli on suomalaisessa järjestelmässä olennainen myös maanpuolustustietouden lisäämisen ja maanpuolustustahdon ylläpitämisen näkökulmasta.

Maausko ja maanpuolustustahto

Maaseudulta kotoisin olevalle kenraali Jaakkolalle maausko on tuttu termi. Maauskoa tarvitaan, kun sateiset kelit estävät puinnit ja huono talvi sekä jääpolte vie syysviljat. Tästä huoli-

matta kevätauringon alkaessa lämmitteää, maamies suuntaa innoissaan pelololle luottaen siihen, että tästä vuodesta tulee parempi. Maausko on uskoa siihen, että kun aktiivisesti toimii ja luottaa tekemiseensä, niin asiat järjestyvät. Ovathan ne järjestyneet jo sukupolvien ajan. Maapuolustustahdossa ja maauksossa on paljon yhteisiä elementtejä, Jaakkola näkee.

Suomalainen maanpuolustustahto rakentuu ensisijaisesti konkretian kautta, komentaja linjaa. Hänen mukaansa tahtoa ei rakenneta juhlapuheilla tai julistuksilla, vaan monipuolisen tekemisen kautta, joka vaatii yhteistyötä, koulutusta ja kansalaistoimintaa pysyäkseen voimissaan. Keskeistä on, että ihminen tuntee itsensä osaksi yhteistä tavoitetta. Puolustusvoimat tekee oman osana hoitamalla tehtävänsä mahdollisimman hyvin ja siten lisäämällä luottamusta itseensä ja viranomaisiin sekä yhteiskuntaan yleisesti. Yleinen asevelvollisuus myös rakentaa identiteettiämme tavalla, joka tukee maanpuolustustahtoa, komentaja tiivistää.

Keskeinen osa suomalaista maanpuolustusidentiteettiä ja maanpuolustustahtoa ovat viime sotien kokemukset. Tässäkin suhteessa elämme muutoksen aikakautta, kun veteraanisukupolven edustajia kutsutaan viimeiseen iltahuutoon. Tämän *Kylkirkiraudan* lopussa on viimeisen sodan käyneen kadettiupseerin, Ikikaaderi, majuri Olli Vuorion muistokirjoitus. Puolustusvoimain komentajan koko olemuksesta ja puheesta käy ilmi syvä, jo kotoa opittu, kunnioitus veteraanien työtä kohtaan. ”Puolustusvoimien tärkein tapa veteraanien perinnön säilyttämiseksi on huolehtia tehtävistään ja turvata Suomen itsenäisyys”, komentaja sanoo.

Epävarmuuden aikoina yhtenäisyys sekä yhteenkuuluvuus on entistäkin tärkeämpää ja tässä Kadettikunnalla on osaltaan tärkeä rooli, komentaja näkee. Perinteitä on tärkeää ylläpitää, mutta samalla niitä ajassa kehittämällä, hän jatkaa ja toteaa, että toimimalla arvojen mukaisesti, itseensä luottaen ja yhteisöön nojautuen kaikesta selviää. Samalla hän nostaa esiin havaintonsa, etteivät Kadettikunnan ja Puolustusvoimien arvot ole aina välttämättä kaikilla kirkkaina mielessä. Kenraali kertoo ääneen Puolustusvoimien arvot: Isänmaallisuus, ammattitaito, oikeudenmukaisuus, vas-

tuullisuus, luotettavuus ja yhteistyökyky. Jos jaat nämä, ei yhteishengen kehittymiselle ole estettä, mutta samalla tämä vaatii myös tekoja ja yhdessä tekemistä, kenraali teroittaa.

Jaakkolan mukaan on tärkeää, että samanaikaisesti arkipäivässä arvoja soveltaessamme pidämme myös sormen yhteiskunnan pulssilla. Miten nykyiset nuoret katsovat sekä kokevat asioita ja miten se eroaa omasta tavastamme ajatella. Tämän tunteminen on komentajan mukaan välttämätöntä, jotta osaamme kehittää omaa organisaatiotamme vastaamaan huomisen haasteisiin ja samalla rekrytoimaan parhaan aineksen tulevaisuuden johtajiksi.

Kotiinkutsu toimii

Ajan tasalla pysymiseksi ja ammattitaidon ylläpitämiseksi säännöllinen kouluttautuminen ja tietojen päivitys on tarpeen, toteaa komentaja. Hänen mielestään Maanpuolustuskorkeakoulun rehtorin lanseeraama ajatus säännöllisestä kotiinkutsusta on toimiva. Noin viiden vuoden välein upseerin uralla tapahtuva koulutus ja kurssitus mahdollistaa uusiin tarpeisiin oikealla tavalla vastaamisen, Jaakkola toteaa. Puolustusvoimain komentaja näkee, että nykyisen kaltaisessa toimintaympäristössä epävarmuuden sietokyky korostuu.

On kyettävä tekemään päätöksiä tilanteissa, joissa ei ole käytössä täydellistä tilannekuvaa, hän tulkitsee.

Muista kadettiupseereille ja muillekin kehitettävistä valmiuksista komentaja nostaa esiin erityisesti kyvyn nopeaan olennaisen hahmottamiseen samalla pari askelta eteenpäin miettien. ”Yksilöinä ja organisaationa meidän on kehitettävä koko ajan kykyä suunnitella ja toimeenpanna, kenraali linjaa. Kansainvälisten tehtävien mukanaan tuomista vaatimuksista hän nostaa kielitaidon ohella esille argumentointitaidot. Varsinkin uran myöhemmissä vaiheissa upseerit ovat välillä sotilasdiplomaatteja, hän tunnistaa. Samanaikaisesti kotimaassakin edellytyksenä on ymmärrys yhteiskunnasta ja asioiden laajempi hallinta, jotta osaa asemoida työnsä osaksi laajempaa kokonaisuutta, päättää eräältä yhteiskuntamme avainpaikoista asioita tarkasteleva kenraali yksilön valmiuksiin liittyvän puheenvuoronsa.

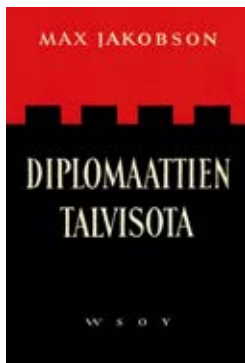
Vaikka tehtäviin liittyvät osaamisvaatimukset jatkuvasti kasvavat, näkee Puolustusvoimain komentaja luottavaisesti, että nykyisillä kadettiupseereilla on myös aiempaa paremmat valmiudet niihin vastata. Taaksepäin katsottaessa ja kysyttäessä, minkä ohjeen hän antaisi nuorelle kadetti Janne Jaakkolalle, jos voisi, kenraali hymähtää, pohtii het-

kisen ja toteaa: ”Uran alussa voisi olla vähemmän yksiniittinen ja venäjän kielen opiskelua ei kannata lopettaa.” Opiskelun ja itsensä kehittämisen merkitystä esiin tuo myös kenraali Jaakkolan aktiivinen lukuharrastus. *Kylkiraudan* pyynnöstä komentaja listaa muutamia itselleen viime aikoina ajatuksia herättäneitä kirjoja. Kenraali Jaakkolan lukulista julkaistaan ohessa.

Adjutantin koputus on kantautunut ovelta jo jonkin aikaa, joten on syytä kiittää Puolustusvoimain komentajaa hänen *Kylkiraudalle* suomasta erittäin mielenkiintoisesta haastattelusta ja päästää kenraali jatkamaan arvokasta työtään hyperaktiivisessa turvallisuuspoliittisessa toimintaympäristössä. Kadettikunta ja *Kylkirauta* toivottavat kenraalille jatkuvaa menestystä.

Kylkiraudan päätoimittaja haastatteli kenraali Janne Jaakkolaa 11. helmikuuta 2025. Puolustusvoimain komentajan kannanotot vastaavat haastatteluajankohdan näkemyksiä, eivätkä siten huomioi kiivaasti muuttuvassa toimintaympäristössä mahdollisesti tuon ajankohdan jälkeen tapahtuneita merkittäviäkin muutoksia.

Kenraali Janne Jaakkolan lukulista

Max Jakobson:
Diplomaattien talvisota

Kirjasta on löydettävissä samankaltaisuuksia nykyhetken ja 1930-luvun tilanteen välillä. Tämä saa liikkeelle monia ajatuksia.

Eirik Kristoffersen:
Jegerånden (Jääkärihenki)

Norjan kollegan kirja johtamisesta ja kokemuksista erikoisjoukoissa.

Anu Kantola & työryhmä:
Kahdeksan kuplan Suomi

Ajatuksia herättävä työ, rikkoo mustavalkoisia yleistyksiä yhteiskunnan eri ryhmistä.

Richard Pipes:
Russia under the Old Regime

Kirjan avulla on mahdollista osaltaan analysoida ja pohtia miksi Venäjä on sellainen kuin se on.

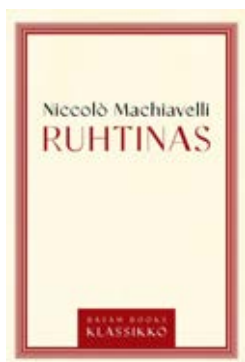
Niall Ferguson:
Sivilisaatio – me ja muut

Taustoitusta sille miksi Eurooppa ja länsi hallitsivat maailmaa ja mihin ollaan menossa.

Tom Satterly:
All Secure

Erikoisjoukkojen sotilaiden taistelusta ja selviytymisestä kotirintamalla.

Niccolò Machiavelli:
Ruhtinas

Kirjasta on mahdollista löytää ajattelumalleja, jotka tuntuvat olemaan kovin ajankohtaisia tässä ajassa.

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Valtioneuvoston puolustusselonteko

Puolustusministeriön julkaisuja 2024:5

Ensimmäinen Nato-ajan puolustuselonteko

TEKSTI: KAROLIINA HONKANEN

Uusi *Valtioneuvoston puolustuselonteko* annettiin eduskunnalle 19. joulukuuta 2024. Kyseessä oli järjestyksessään kolmas itsenäinen puolustuselonteko, mutta ensimmäinen Nato-ajan selonteko. Selonteossa arvioidaan puolustuksen toimintaympäristöä, kuvataan puolustuksemme nykytila ja annetaan 2030-luvulle ulottuvat linjaukset Suomen puolustuksen kehittämiseksi.

Selontekoa laadittiin uudessa asetelmassa. Valmistelua leimasivat erityisesti pitkäkestoisesti heikentynyt turvallisuusympäristö sekä Nato-jäsenyys. Siirtymä sotilaallisesti liitoutumattomasta maasta osaksi puolustusliittoa on sodanjälkeisen ajan suurin muutos Suomen puolustuksessa. Nato-jäsenyys vaikuttaa käytännössä kaikkiin puolustusjärjestelmän ja puolustuspolitiikan osa-alueisiin, minkä vuoksi sitä on käsitelty selonteossa läpileikkaavasti.

Selonteon valmisteluprosessi perustui edellisellä valmistelukierroksella vakiinnutettuun toimivaan malliin. Selonteko laadittiin puolustusministeriön johdolla tiiviissä yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa, ja kirjoittajasihteeristönä toimi puolustusministeriön ja Puolustusvoimien strategisen suunnittelun henkilöstöä. Yhteistyö Kaartin korttelissa sujui erinomaisesti kaikilla tasoilla koko prosessin ajan.

Poikkihallinnollinen valmistelu oli jälleen keskeinen osa selontekoprosessia. Selonteon valmisteluryhmään kuu-

luvut puolustushallinnon omien edustajien lisäksi tasavallan presidentin kanslian, valtioneuvoston kanslian, valtiovarainministeriön, ulkoministeriön ja sisäministeriön edustajat. Valtioneuvosto sekä tasavallan presidentti ja valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta antoivat työlle poliittisen ohjauksen.

Jo valmistelun aikana poliittista kenttää kuultiin kattavasti kaikkien puolueiden edustajista koostuvassa parlamentaarisessa seurantaryhmässä. Seurantaryhmälle myös järjestettiin selonteon keskeisiin teemoihin liittyviä perehdytystilaisuuksia. Tällä pyrittiin varmistamaan, että selonteon kehittämislinjaukset nauttivat laajaa poliittista tukea ylivalikautisesti. Yhteistyö poliittisen kentän kanssa jatkuu, kun selonteon eduskuntakäsittelyt käynnistyvät kevätistunto-kauden alussa.

Samoin kuin edellisillä kierroksilla selonteko pohjautuu edelliseen puolustuselontekoon (2021) ja valtioneuvoston *Ulko- ja turvallisuuspoliittiseen se-*

KAROLIINA HONKANEN

lontekoon (2024), mutta siinä on lisäksi otettu huomioon Naton ja EU:n keskeiset ohjausasiakirjat.

Muuttunut puolustusratkaisu

Uudessa selonteossa sanoitettiin Suomen muuttunutta puolustusratkaisua näin: ”Uusi puolustusratkaisu muodostuu asevelvollisuuteen perustuvasta vahvasta kansallisesta puolustuskyvystä osana liittokunnan pelotetta ja puolustusta.” Asevelvollisuus, laaja ja koulutettu reservi ja korkea maanpuolustustahto ovat Suomen puolustuksen perusta myös Naton jäsenenä.

Uudessa puolustusratkaisussa on kaksi kärkeä: yhtäältä Suomi jatkossakin ylläpitää ja kehittää vahvaa omaa puolustuskykyään kaikissa tilanteissa.

Se on kaiken ydin ja siitä emme tingi. Tämä myös vastaa Naton artikla 3:n velvoitteeseen. Samalla Suomen kansallinen puolustuskyky on kiinteä osa liittokunnan yhteistä puolustusta. Suomen alue on liitetty osaksi Naton Euroopan-joukkojen komentajan SACEUR:in vastuualuetta, jonka puolustaminen on suunniteltu kokonaisuutena. Suomi varautuu vastaanottamaan tukea liittolaisiltaan, mutta myös tukemaan hyökkäyksen kohteeksi joutuneita liittolaisiaan koko liittokunnan alueella.

Nato-integraatio jatkuu ja syvenee

Nato-integraatio aloitettiin puolustushallinnossa kesällä 2022, ja sitä jatketaan ja syvennetään selontekokaudella. Esimerkiksi lainsäädännössä työtä riittää vielä pitkään, sillä puolustusta koskeva lainsäädäntö on vuosikymmenten aikana rakentunut sotilaallisen liittoutumattomuuden varaan. Keskeisenä tavoitteena on luoda lainsäädännölliset ja muut edellytykset palkatun henkilöstön ja asevelvollisten käytölle Naton tehtävissä koko liittokunnan alueella.

Nato-jäsenyys on aiheuttanut uuden 1 500 henkilötyövuoden lisätarpeen Puolustusvoimien palkattuun henkilöstöön kuluvalle ja seuraavalle vaalikaudelle. Jotta kaikki Nato-jäsenyyden mukanaan tuomat uudet asiakokonaisuudet kyetään käsittelemään sekä Suomen tavoitteita liittokunnassa edistämään, myös puolustusministeriön henkilöstövahvuutta on tarve lisätä.

Naton pelotteen ja puolustuksen kehittämisen kannalta korostuu liittokunnan operatiivisten suunnitelmien toimeenpantavuus. Tähän liittyen jatketaan esimerkiksi johtamisjärjestelyjen kehittämistä sekä käytännön edellytysten luomista Naton ja Nato-maiden sotilaalliselle läsnäololle Suomessa sekä lähialueilla yhdessä Ruotsin, Norjan ja muiden liittolaisten kanssa.

Suomen puolustus nojaa siviiliyh-teiskunnan tukeen. Suomella on vahva pohja kokonaismaanpuolustusta koskevalle kansalliselle yhteistyölle. Naton jäsenenä kokonaismaanpuolustuksen tukea on ulotettava Puolustusvoimien joukkojen lisäksi Suomen alueella toimiviin liittolaisjoukkoihin. Puolustusministeriössä valmistellaan kuluvan vuoden aikana uusi kokonaismaanpuolustuksen ohjausmalli.

Suorituskykypuolella ykkösasia on

Kuva: valtioneuvosto.fi.

Suomen puolustuksen toimintaympäristö ja strategiset intressit

- Naton pelote ja puolustus
- Sotilaallinen kriisinhallinta
- Kansainvälinen rauhan ja turvallisuuden edistäminen

Pohjoismaat, Itämeren alue ja arktinen alue
johon Suomen alueen puo

Naton puolustus suunnitteluprosessin uudet, aiempaa vaativammat maakohtaiset suorituskykytavoitteet (2025). Suomi sisällyttää Suomelle siinä kohdennettavat suorituskykytavoitteet osaksi Puolustusvoimien kehittämisohjelmaa ja sitoutuu niiden toimeenpanoon. Uusien tavoitteiden toimeenpano parantaa Naton kykyä vastata Venäjän uhkaan ja vahvistaa Suomen puolustuskykyä.

Painopiste maapuolustukseen

Selontekokaudella puolustusjärjestelmän ylläpidon ja kehittämisen painopisteet ovat maapuolustuksen uudistaminen, meri- ja ilmapuolustuksen uusien järjestelmien käyttöönotto sekä puolustusjärjestelmän Nato-integraatio.

Materiaalisen kehittämisen painopiste siirtyy maapuolustukseen. Maavoimien laajuuden takia materiaalinen kehittäminen ei kohdistu yksittäiseen ka-

lustotyyppeihin, vaan kyseessä on monitahoinen ja pitkäkestoinen kehittämistarve.

Maavoimien kyky liikkuviin operaatioihin heikkenee 2030-luvulla merkittävästi, ellei esimerkiksi nykyistä rynnäkö- ja taistelupanssarivaunukaluston suorituskykyä ylläpidetä sekä korvata käyttökänsä päässä olevaa kalustoa uusilla suorituskyvyillä. Maapuolustuksen uudistamisella on kriittinen merkitys Suomen puolustuskyvyille.

Puolustusyhteistyön uusi fokus

Puolustusyhteistyö on keskeinen osa Suomen puolustuskykyä myös liittoutuneena. Naton yhteisen puolustuksen ohella Suomen puolustuskykyä tukevat EU-jäsenyys ja kansainvälinen puolustusyhteistyö. Kahden- ja monenvälisen puolustusyhteistyön eri järjestelyt täydentävät toisiaan.

Vahva ja toimintakykyinen Euroo-

ne muodostavat kokonaisuuden,
Puolustus kytkeytyy.

pan unioni on keskeistä Suomen puolustukselle. Suomi jatkaa tukeaan EU:n puolustusolottuvuuden vahvistamiselle. Tärkeitä edistettäviä yhteistyöalueita ovat sotilaallinen huoltovarmuus, kriittisen infrastruktuurin suojaaminen, sotilaallinen liikkuvuus, avaruus- ja hybridiuhkiiin vastaaminen sekä Euroopan puolustusteollisen ja -teknologisen pohjan ja tuotannon vahvistaminen. Nato ja EU täydentävät ja vahvistavat toisiaan.

Nato-jäsenyys luo edellytyksiä syventää ja laajentaa kahden- ja monenvälisiä puolustusyhteistyötä. Siinä painottuvat erityisesti Suomen ja sen lähialueen puolustuksen kannalta merkittävimmät maat, erityisesti saman operaatiosuunnan maat.

Pohjoismaista puolustusyhteistyötä kehitetään siten, että maat kykenevät toteuttamaan pohjoismaisia ja liittokunnan yhteisoperaatioita kaikissa tilan-

teissa ja kaikissa toimintaympäristöissä. Esimerkiksi FISE-, FINO- ja Nordefco-puolustusyhteistyössä laaditut suunnitelmat mahdollistavat saumattoman vasteen kaikkiin turvallisuustilanteisiin. Ne tukevat ja täydentävät Naton operatiivisia suunnitelmia. Maaryhmistä korostuu Britannian johtama *Joint Expeditionary Force* (JEF).

Kahdenvälisen yhteistyön tärkeimmät kumppanit ovat Ruotsi, Norja, Yhdysvallat, Iso-Britannia ja Viro. Lisäksi yhteistyötä syvennetään muiden Pohjoismaiden, Puolan, Ranskan ja Saksan kanssa. Puolustusmateriaaliyhteistyössä olennaisia kumppaneita Yhdysvaltojen ja Euroopan maiden ohella ovat lisäksi Etelä-Korea, Israel ja Japani.

Resurssit – kriittinen tekijä

Toimintaympäristö asettaa kovat vaatimukset puolustuksellemme tilanteessa,

jossa Suomen talouden näkymät säilyvät haastavina. Puolustukseen on voitava panostaa myös taloudellisesti vaikeina aikoina.

Selonteon yksi keskeisimmistä linjauksista on, että Suomi pitää puolustusmenonsa vähintään Natossa yhteisesti hyväksytyllä tavoitetasolla ylivaalikautisesti. Natossa on käynnissä keskustelu siitä, mikä tulee olemaan yhteinen, nykyistä korkeampi tavoitetaso jatkossa.

Kaikki puolustusselontekoon kirjatut lisäresurssitarpeet perustuvat tarkkaan tarveharkintaan. Ne juontuvat joko liittolaisvelvoitteista tai Puolustusvoimien pitkän aikavälin suunnittelussa tunnistetuista kansallisista tarpeista. Kyse ei siis ole vain Nato-tavoitteiden täyttämisestä.

Vaikka Nato tuo kustannuksia, Suomi Naton ulkorajavaltiona on lopulta nettohyötyjä Natossa. Kriisitilanteessa Suomi olisi tuen vastaanottajamaa, jota muut liittolaiset vahvistavat. Jos emme tekisi osaamme esimerkiksi suorituskykytavoitteiden täyttämiseksi, olisi meidän vaikea vaatia muita liittolaisia varautumaan Suomen tukemiseen.

Naton jäsenenä kynnys hyökätä Suomeen on noussut korkeammalle kuin ennen. Takanamme on paitsi vahva oma puolustuskyky myös koko liittokunnan sotilaallinen voima mukaan lukien ydinaseet. Pelote on ensiarvoisen tärkeä, eikä sille ole mahdollista antaa euromääräistä hintalappua.

Puolustusselonteon merkitys

Valtioneuvoston puolustusselonteko on puolustushallinnolle strategisen tason ohjausasiakirja, joka toimeenpannaan huolella eduskuntakäsittelyn valmistuttua. Se antaa poliittisen selkänöjan puolustuksemme kehittämiselle ja kertoo kansalaisille, miten puolustuskeskittämme huolehditaan. Selontekoa luetaan kiinnostuksella myös Suomen ulkopuolella. Se antaa kirkaan viestin siitä, että Suomi ottaa puolustuksensa vakavasti – nyt ja jatkossa.

Valtiotieteiden maisteri Karoliina Honkanen toimi valtioneuvoston puolustusselonteon 2024 pääsihteerinä ja 1. tammikuuta 2025 alkaen toimii puolustusministeriön puolustuspoliittisessa osastossa puolustusyhteistyöyksikön johtajana.

SECURITY POLICY DATABASE

- TURVALLISUUSPOLITIIKAN TIETOPANKKI -

3 LANGUAGES

7 MAIN AREAS

17 COUNTRIES

800 PAGES

1 200 IMAGES AND CHARTS

SECURITY CHALLENGES

Cyber and Hybrid

Arctic region

Space

Climate change

Concise English version of the Finnish and Swedish databases in Kadettikunnan Turvallisuuspolitiikan tietopankki (*Finnish Cadet and Officer Corps Association security policy database*) has been published.

Version provides comprehensive information on Finland's security environment, foreign policy, security and defence policy, internal security arrangements of society as well as military defence.

In addition, the database highlights such global security challenges as hybrid and cyber influencing, security impacts of climate change, security political significance of the Arctic region, and the importance of space for the security of society and military activities.

The database also has links to the websites of NATO, the UN, EU and the OSCE.

www.turpopankki.fi
KADETTIKUNTA

Ison naapurin rapautuvat perustukset

Venäjä taloudesta on uutisoinnissa esitetty niin sen vahvuutta, kuin vakavia ongelmia korostavia näkökulmia. Venäjän taloutta määrittävät pitkällä tähtäimellä pahenevat ongelmat, mutta toistaiseksi romahduksen arviointi on toiveajattelua. Venäjän talous elää raaka-aineviennistä ja kantokyvyn kannalta kriittinen tekijä on vientiöljyn ja -öljytuotteiden hinta. Lännen pakotteiden vuoksi Venäjä tuottaa öljyä ja öljytuotteita alennuksella halukkaille ostajille, esimerkiksi Kiinaan, Intiaan ja Turkkiin.

Öljyn markkinahinnan romahtaminen voisi vaikuttaa nopeasti Venäjän tuloihin. OPEC-maat ja Yhdysvallat tuskin ovat halukkaita romahduttamaan hintaa – se pudottaisi samalla niiden omia tuottoja. Venäjän kannalta mikä tahansa vientiöljyn osaprosessi on kuitenkin altis häiriöille ja pakotteille.

EU on edelleen suurin kaasun ostaja, mutta kaasun osuus energia-kaupasta on vain noin 15 prosenttia. Bidenin hallinnon tammikuun alussa julkaisema pakotteiden jäähyväispaketti iskee juuri elintärkeään öljyn vientiin sekä tulevaisuuden LNG-tekniikkaan sekä -tuotantokykyyn. Lännessä on myös puhuttu Venäjän varojen jäädyttämisestä ja viimeisimpänä niiden korkotuottojen käytöstä Ukrainan hyväksi. Intoa varojen jäädyttämiseen hillinnee Venäjän kyky vastata näihin toimiin muun muassa pidättämällä lännen velkasaatavia tai kansallistamalla länsimaisten yritysten omaisuutta.

Venäjä sai vuoden 2014 jälkeen rauhassa kasvattaa taloutensa resilienssiä. Kaasuputki Kiinaan, sotakassa ja ruuan omavaraisuusasteen nosto tukivat sen selviämistä vuoden 2022 pakotteista. Tiipottain asetetut pakotteet eivät ole onnistuneet romahduttamaan taloutta. Pakotteet kuitenkin kuristavat talouden kasvumahdollisuuksia ja ovat leikkaneet bruttokansantuotteen kasvua esimerkiksi vuonna 2022 noin 6–11 pro-

senttia. Valtion viralliset bruttokansantuote- ja inflaatioluvut on kuitenkin luettava kriittisesti.

Vuodenvaihteessa noin 9,5 prosentin inflaatio jakaantuu epätasaisesti. Eläimenkulut ovat kallistuneet maltillisesti, erityisesti länsimaisten tuontituotteiden kallistuessa jopa moninkertaisesti. Kiina, Intia ja muun muassa Turkki ovat korvanneet länsimaiden kanssa hiipunutta kaupankäyntiä niin energian kuin muidenkin hyödykkeiden osalta. Hillitäkseen inflaatiota keskuspankki on joutunut nostamaan korkoa nykyiseen 21 prosenttiin. Tämän sanotaan olevan välikaista, mutta esimerkiksi korkeat korot aiheuttavat ongelmia muun muassa pienille ja keskisuurille yrityksille. Työvoiman saatavuus lisää haasteita. Väestökehitys on laskusuunnassa, ja lisäksi paljon osaavaa työvoimaa on rintamalla, sotateollisuudessa tai paennut maasta.

Yhteenvedona voidaan todeta, että Venäjän kokonaistalouden ymmärtäminen on monipolvinen kokonaisuus, eikä sitä voida yksinkertaistaa bruttokansantuote- tai inflaatiolukuihin. Ilman öljyn hinnan romahdusta talous tullee toimeen energiaviennin tukemana. Työvoimapula, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) keskittyminen sotatalouteen, osaamiskato, energiamurros, suunnitelmatalous, pakotteet ja muut seikat osoittavat kuitenkin talouden laskusuuntaan pidemmällä aikavälillä. Panostukset sotatalouteen ja -teollisuuteen jättävät muut investoinnit syrjään. Osaaminen kehittyy sotataloudessa, mutta näivettyy muualla.

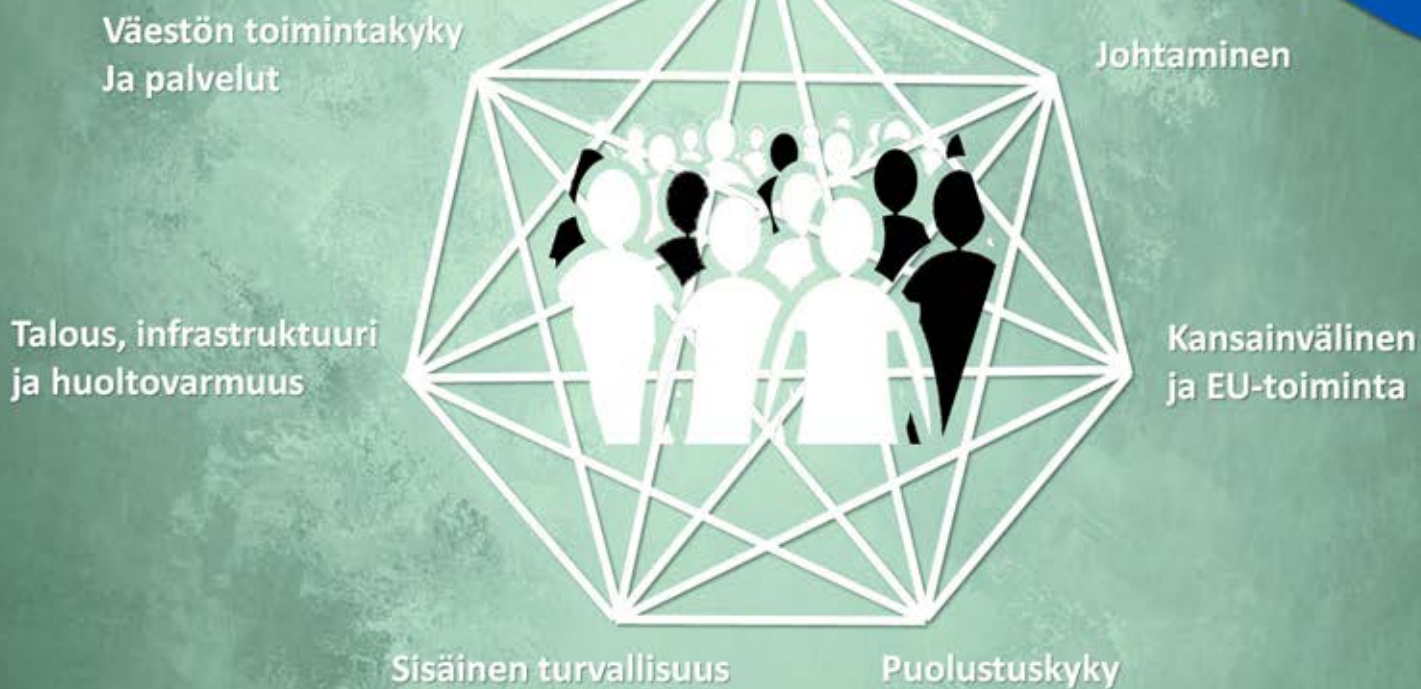
Kun sota päättyy, on todennäköistä, että sotatalous vetää edelleen investointeja. Venäjällä on edessään mittava asevoiman jälleerakentaminen, mikäli se pyrkii kasvattamaan sotavoimansa sota edeltäneelle tasolle. Talouden moottorina toimiva energiavienti vetää energiamurroksesta riippumatta todennäköisesti 2050-luvulle asti. Venäjä on kääntänyt paljon kaupankäynnistään pois Euroopasta.

Myös Suomi on monipuolistanut energia- ja kauppaportfoliotaan. Lisäksi omavaraisuus energiassa on tulevaisuuden hyve, jota muun muassa nousevalla vetytaloudella tavoitellaan. Venäjä Suomen naapurina on tulevaisuudessakin suuri, mutta laskeva talous, joka pyrkii etsimään korvaavia tulonlähteitä hiipuvan energiakaupan tilalle. Länsimaille ja Suomelle tulee jossain vaiheessa hallinnon vaihduttua vastaan harkinta talouspakotteiden lieventämisestä ja kaupan asteittaisesta avaamisesta. Mikäli Suomi on onnistunut hajauttamaan ja turvaamaan oman kaupan sekä energiansaannin, voi asteittainen avautuminen tarjota uhkien lisäksi myös mahdollisuuksia hyödynnettäväksi.

Tapani Montonen

Henkinen kriisikestävyys

Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot kuvataan timanttina, jonka keskiössä ovat yksilöt.

Uudistettu Yhteiskunnan turvallisuusstrategia – konseptista käytäntöön

TEKSTI: ANNUKKA YLIVAARA

Valtioneuvosto hyväksyi 16. tammikuuta 2025 periaatepäätöksen *Yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta*. Se kuvaa kokonaisturvallisuuden toimintamallin ja määrittää hallinnonalakohtaiset strategiset tehtävät. Yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintana.

ANNUKKA YLIVAARA

Vuoden alussa hyväksytty *Yhteiskunnan turvallisuusstrategia* on toimintamallin viides päivitys. Ensimmäinen strategia laadittiin Suomen turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon 2001 tehtävänannosta. Tavoitteeksi asetettiin säännöllisesti päivitettävän kansallisen varautumisen strategian laatiminen. Työn oli määrä sisältää yhteiskunnan toiminnan kannalta elintärkeiden toimintojen määrittäminen sekä toiminta- ja kehittämissuunnitelmien laatiminen. Painopiste täsmennettiin poikkihallinnollisina kokonaisuuksina tarkasteltaviin yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin. Selvitystyön edetessä työn nimenä väläyteltiin Kansallisen turvallisuuden strategiaa, mutta vuoden 2003 lopulla se täsmentyi yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategiaksi tehtävänannon mukaisesti. Elintärkeiden toimintojen kuvaamisen lisäksi siinä määriteltiin uhkamallit, ministeriöiden elintärkeiden

toimintojen tehtävät ja kriisijohtamisen perusteet.

Strategiaa päivitettiin vuonna 2006. Tuolloin tarkennettiin vastuuministeriöille osoitetut 50 strategista tehtävää. Myös varautumisen sisältöä laajennettiin kattamaan paikalliset, lyhytaikaisemmat ja vaikutuksiltaan rajallisemmat häiriötilanteet.

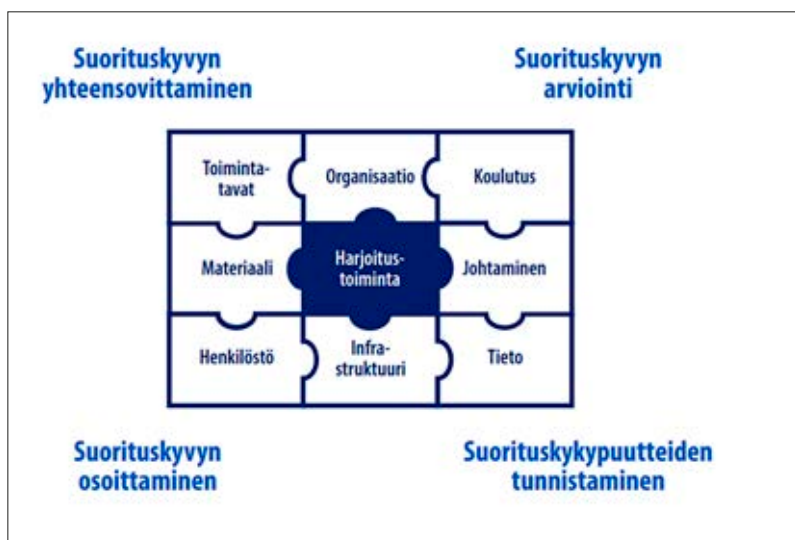
Ensimmäinen *Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi* nimetty periaatepäätös hyväksyttiin vuonna 2010. Siinä korostettiin laajaa turvallisuuskesitystä strategian perustana ja välttämättömyyttä huomioida kaikki elintärkeät toiminnot suorituskykyjä kehitettäessä. Myös järjestökentän roolia varautumisessa painotettiin aiempaa enemmän.

Kokonaisturvallisuus tuli käsitteistöön kuitenkin vasta seuraavassa päivityksessä. Taustalla oli Hallbergin vuoden 2010 komiteamietintö. Vuoden 2017 strategiassa toteutettiin komitean suosituksen mukaisesti siirtymä val-

tiokeskeisestä lähestymistavasta koko yhteiskunnan kattavaan, yhteistyötä korostavaan malliin, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä.

Kokonaismaanpuolustuksesta kokonaisturvallisuuteen

Toki turvallisuusyhteistyöllä on maasamme strategia-asiakirjoja pidemmät perinteet. Pääosin harvaan asutussa ja pinta-alaan suhteutettuna väkiluvul-

Kuva: Yhteiskunnan turvallisuusstrategia.

Harjoitustoiminta sovittaa suorituskyvyn osatekijät varautumisen kokonaisuudeksi.

taan pienessä maassa yhteistyö on ollut usein välttämättömyys. Edellisen strategian päivityksen yhteydessä silloinen Turvallisuuskomitean pääsihteeri Vesa Valtonen käytti blogissaan ”Kokonaisurvallinen Suomi 100 vuotta” eräänä yksityisen järjestysvallan joustavan käytön esimerkkinä tarinaa Lapista 1920-luvun taitteesta. Tuolloin Lapin rajavartioston komentaja Kurt Martti Wallenius antoi pomomies Moskulle Mauser-pistoolin ja patruunoita, jotta tämä katsoisi kairassa liikkeessään porovarkaiden perään. No, Aleksii Hihnavaaran henkilöhistorian tuntevat voivat todeta tarinan sisältävän muutamia ristiriitaisuuksia, eikä tuon aikainen ”järjestysvallan harjoittaminenkaan” varmasti täytä nykyajan vaatimuksia. Esimerkin takana piilee kuitenkin Valtosen syvälinen ymmärrys ilmiöstä: ”Käytännöllisyys, kekseliäisyys ja ennen kaikkea yhteistyön myötä rakentunut luottamus on mahdollistanut suomalaisen yhteistyömallin kehittymisen satavuotiaassa Suomessa.”

Erityinen sysäys varautumiseemme tuli sotien jälkeen. Maailmansodan kokemuksina selvisivät kokonaisvaltaisen sodankäynnin piirteet ja tarpeet haasteisiin varautumiseen. Kylmän sodan aika asetti meidät tilanteeseen, jossa oli vain pärjättävä yksin. Suunnittelun lähtökohdaksi oli tarvittaessa valtakunnan kaikkien voimavarojen keskittäminen maan sotilaalliseen puolustukseen. Huoltovarmuuden takaaminen, kuten polttoaineiden ja viljan säilömistä, pidettiin välttämättö-

myytenä. Sodan vaikutusten ajateltiin ulottuvan koko maan alueelle heti sen alettua. Myös väestönsuojelutyöhön oli ohjattava resursseja.

Sotien jälkeinen varautuminen tarkoitti siis ensisijaisesti varautumista totaaliseseen, koko yhteiskuntaa koskevaan sotaan. Kylmän sodan liennytyksestä alkanut kehityskulku, joka huipentui Neuvostoliiton romahdukseen ja sen jälkeiseen kehitykseen, laajensi varautumisen sisältöä. 2000-luvun myötä alkuperäi-

nen varautumisen tavoite – kokonaisuuden puolustuksen turvaaminen – asemoitiin yhdeksi kokonaisturvallisuuden ulottuvuudeksi.

Lähes nelivuotinen päivitystyö

Yhteiskunnan turvallisuusstrategian päivittäminen käynnistettiin toukokuussa 2021 silloisen hallituksen toimesta. Päivitystyö keskeytyi Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022. Syksyllä 2023 tehtävää täsmennettiin uuden hallituksen ohjelman mukaisesti: strategia oli uudistettava vastaamaan uuden turvallisuusympäristön vaatimuksia. Tunnistettuja muutostekijöitä olivat ainakin Suomen Nato-jäsenyys, kotimaan kriiseistä saadut kokemukset, Venäjän laittomasta hyökkäyssodasta Ukrainaan kerätyt opit, julkisen hallinnon muutokset sekä muut turvallisuushankkeet.

Työn ohjausvastuu osoitettiin Turvallisuuskomitealle, ja tehtävään muodostettiin laaja-alainen kirjoittajaryhmä. Ryhmässä olivat edustettuina kaikkien ministeriöiden lisäksi turvallisuusviranomaiset, elinkeinoelämä ja järjestöt. Kirjoittajaryhmä sai työnsä päätökseen keväällä 2024, ja strategian luonnos julkaistiin Lausuntopalvelussa. Vajaan kolmen kuukauden aikana lausuntoja kirjattiin yli 150 sisältäen lähes 1 500 kommenttia, mikä kertoo strategiaan kohdistu-

Kuva: Joona Jäntti, Puolustusvoimat.

Suomen verivalmistehuollosta vastaa kansalaisjärjestö, Suomen Punaisen Ristin Veripalvelu.

Arjen turvallisuustaidot kuuluvat kaikille.

vasta laajasta kiinnostuksesta yhteiskunnassamme.

Lausuntokierroksen jälkeen hallitus antoi ohjauksen luonnoksen viimeistelyyn, ja viimeistelty luonnos hyväksyttiin Turvallisuuskomiteassa lokakuussa. Loppuvuosi varattiin poliittiselle käsitteilylle tavoitteena strategian vahvistaminen vuoden 2024 aikana. Laajan kiinnostuksen vuoksi viimeistely vaati kuitenkin arvioitua pidemmän ajan, joten hyväksyntä valtioneuvoston yleisistunnossa siirtyi tammikuun puolelle.

Mikä uudistui?

Uudistettu strategia kuvaa edeltäjän tapaan kokonaisturvallisuuden koko yhteiskunnan tehtävänä. Aiempaa jakoa noudatellen myös tämä strategia on laadittu kaksiosaiseksi: ensimmäisessä osassa kuvataan kokonaisturvallisuuden toimintamalli ja toisessa osassa määritetään hallinnonaloille asetetut strategiset tehtävät. Uutena elementtinä toimintamalliin on sisällytetty häiriötilanteiden ja kriisien vaste.

Strategisten tehtävien toteuttaminen edellyttää sekä varautumista että vastetta. Varautumalla vähennetään uhkien realisointumista ja edistetään valmiutta kriisien kohtaamiseen. Vasteella puolestaan vähennetään realisoituneiden uhkien vaikutuksia ja edistetään kriiseistä toipumista. Varautuminen ja vaste eroavat niin ajallisen ulottuvuutensa kuin laajuutensa osalta. Varautuminen on jatkuvaa, uhkat kattavasti ja ennakoiden hu-

mioivaa toimintaa. Sen sijaan vaste on kestoltaan rajattua keskittyen ja ajoittuen kulloisiinkin uhiin. Vasteessa käytetään varautumalla rakennettua suorituskykyä, jonka osa-alueet eritellään toimintatapoihin, organisaatioon, koulutukseen, materiaaliin, johtamiseen, henkilöstöön, infrastruktuuriin ja tietoon. Kaiken keskiössä on harjoitustoiminta, jonka avulla suorituskyvyn osatekijät sovitetaan kokonaisuudeksi. Kyky vasteeseen syntyy varautumalla.

Toinen merkittävä uudistus on yksilöiden nostaminen yhteiskunnan turvallisuuden avaintoimijoiksi. Yksilöiden toimintakyky ja turvallisuusosaaminen muodostavat kokonaisturvallisuuden perustan. Yksilöt ovat toimijoita ja yhteistyön tekijöitä, edustivatpa he viranomaisia, elinkeinoelämää, järjestöjä tai yksityishenkilöitä. Ihmisten keskinäinen luottamus on yhteiskuntaa koossa pitävä tekijä.

Yksilöiden korostunut rooli näkyy myös strategian visualisoinnissa: yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja kuvaavan timantin keskiössä ovat yksilöt. Kokonaisturvallisuuden timanttia on säädetty. Vaikka keskinäisriippuvaisia elintärkeitä toimijoita ei priorisoida, on uudessa timantissa henkinen kriisinkestävyys syrjäyttänyt johtamisen timantin ”piikki-paikalta”. Puolustuskyky ja sisäinen turvallisuus puolestaan on kuvattu timantin tukevaksi pohjaksi.

Lisäksi muutamia uudistuksia on tehty strategisiin tehtäviin. Kaikki 56 stra-

tegista tehtävää ovat lainsäädäntöön perustuvia, sopimuksilla vahvistettuja ja vapaaehtoisuudella täydennettyjä kokonaisuuksia. Tehtävien tarkentamisen ja yhdistämisen seurauksena kokonaisuusmäärä on vähentynyt yhdellä. Joukkoon mahtuu silti myös uusia tehtäviä, kuten yhteiskuntajärjestystä vaarantavan rikollisuuden torjunta, kokonaisuunpuolustuksen yhteensovittaminen, kyberturvallisuuden yhteistoimintamallin ylläpitäminen ja avaruuspalveluiden saatavuuden varmistaminen. Jokaiseen tehtävään on määritetty vastuuministeriöt.

Yhteinen viitekehys

Yhteiskunnan turvallisuusstrategian suurin arvo on siinä, että se tuottaa kaikille yhteisen viitekehyksen kokonaisturvallisuuden toteuttamiseksi omista lähtökohdistaan. Yhteinen toimintamalli käsitteineen mahdollistaa yhteistyön sovittamisen niin horisontaalisesti kuin vertikaalisesti. Strategia tarjoaa yhteisen alustan turvallisuuden eri osa-alueille. Esimerkiksi kyberturvallisuus on nähtävissä kokonaisturvallisuuden toteuttamisena kybertoimintaympäristössä. Kokonaisuunpuolustus puolestaan painottaa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista puolustuskykyä ja sen vahvistamista koko yhteiskunnan voimavaroilla.

Kriisinkestävyuden muodostaminen edellyttää kuitenkin jokaisella toiminnan tasolla mallin soveltamista omassa toimintaympäristössä. On arvioita-

Kuvat: hel.fi ja shutterstock.com.
Kuvannuokkaus Pasi Väätäinen.

va, mistä organisaation elintärkeät toiminnot muodostuvat, mitä niiden turvaaminen edellyttää, mikä on nykyinen toimintavalmius ja mitä valmiuden parantamiseksi on vielä tehtävä. Eipä olisi meille yksilöillekään haitaksi miettiä, mistä ne oman timantin kulmat oikein muodostuvat.

Konseptista käytäntöön

Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot, muutamia täsmennyksiä lukuun ottamatta, ovat kestäneet aikaa jo yli kaksikymmentä vuotta. Niiden voidaan siis todeta kiteyttävän yhteiskuntam-

me kriisinkestävyyden perustaa aikaa kestäväällä tarkkuudella. Strategisia tehtäviä on sen sijaan matkan varrella täsmennetty toimintaympäristön vaatimusten mukaisesti. Kulloisellakin päivityskierroksella säädöspäivityksestä jo löytyviä tehtäviä on arvioitu ja priorisoitu. Päivittäminen on ollut enimmäkseen vastuuministeriöiden harteilla.

Strategian laatimisessa joudutaan ajoittain lähtemään pienimmän yhteisen nimittäjän etsimisestä, jolloin kunnianhimoisimmat ajatukset eivät toteudu. Vaikka strategiassa todetaan, että elintärkeiden toimintojen ja turvallisuustoi-

mijoiden sijasta nyt painotetaan enemmän itse toimintaa, on muistettava, että uudistettukin strategia on edelleen toimintamallin kuvaus. Nimestään huolimatta se on yhä mielletävissä konseptina. Konsepti tuottaa turvallisuutta vasta kun se viedään käytäntöön. Tämä on meidän jokaisen vastuulla.

*Yleisesikuntaeverstiluutnantti
Annukka Ylivaara palvelee
Turvallisuuskomitean sihteeristön
yleissihteerinä.*

Timanttia puristamassa

Seuuraajani Turvallisuuskomitean yleissihteerinä Annukka Ylivaara avasi edellä olevassa artikkelissa tuoreen *Yhteiskunnan turvallisuusstrategian* sisältöä ja tavoitteita. Tässä kommenttipuheenvuorossani avaam hieman strategian valmistelun taustoja, koska uskon että tästä on hyötyä strategiaan perehtymisessä sekä yleisemmin vastaaviin hankkeisiin mukaan pääsiville. Samalla aukeaa usein vähäisenä julkisuudessa näkyvän virka-valmistelun merkitys onnistuneelle lopputulokselle. Sain kunnian toimia strategian valmistelua vetävänä virkamiehenä koko sen valmisteluajan kevästä 2021 loppuvuoteen 2024. Kommenttipuheenvuorossani esitän muutamia omakohtaisia havaintoja, jotka eivät välttämättä edusta Turvallisuuskomitean tai sen sihteeristön virallista näkemystä.

Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaa voisi kuvata sotilastermein kokonaisturvallisuuden kenttäohjesäännöksi. Jotta tämä ohjesääntö kuluisi mahdollisimman monen käsissä ja tulisi käytännössä sovelletuksi, on keskeinen toimenpide luottamuksen rakentaminen jo kirjoitusvaiheessa. Kliseiseltä kuulostavassa toteamuksessa on sisällä tärkeä käytännön havainto. Jos kirjoittamistyöhön osallistuva laaja-alainen joukko alkaa epäillä, että kirjoitustyön sihteeristöllä on ketunhantä kainalossa, epäluulo kasvaa ja kaikkiin uusiin avauksiin suhtaudutaan lähtökohtaisesti varauksella. Vaikka vastuuorganisaatiolla olisikin itsellään selkeä näkyminen lopputuloksesta, ei siihen kannata pyrkiä kaikin keinoin, sillä selkävoitoista ja runnomalla sekä ujuttamalla saaduista kirjauksista ei ole käytännön tasolla mitään hyötyä, koska kukaan ei niihin sitoudu eikä niitä noudata. *Yhteiskunnan turvallisuusstrategian* tapauksessa nämä karikat mielestäni välitettiin hyvin, ilman että aina olisi tarvinnut turvautua vain pienimpään yhteiseen nimittäjään.

Yhteiseen päämäärään pääsemistä ja yhteistä tekemistä helpottaa yhteinen kieli. Tämä meiltä saman koulutusput-

ken läpikäyneiltä usein unohtuu. Laajas- sa poikkihallinnollisessa työssä törmätään väistämättä tilanteisiin, joissa kaikki käytetyt termit ja käsitteet eivät samalla tavalla aukene koko joukolle. Esimerkiksi uutena strategiaan tuodun vastekäsitteen kohdalla yhteisen ymmärryksen rakentaminen oli tarpeen. Työn alkusi onkin hyvä yhdessä keskustellen sopia ainakin keskeisten käytettävien käsitteiden sisällöstä ja mahdollisuuksien mukaan sopia mihin lähteeseen, esimerkiksi *Kokonaisturvallisuuden sanastoon*, työssä tukeudutaan.

Hyväksi käytännöksi ja ajatusten liikkeelle laittajaksi osoittautui perinteinen pohjaesityksen teko. Strategisten tehtävien uudistamisessa tämä toteutettiin osin jopa lievästi provosoiden. Sihteeristö laati pohjalunnon, jossa useita aiempia tehtäviä oli yhdistetty tai nimetty uudelleen. Hallinnonalat ottivat esitykset vastaan virkeästi ja osin lähtivät työstämään uuden näkemyksen mukaisia tehtäviä ja osin taustoittivat aiempia valintojaan perusteellisemmin. Strategisten tehtävien luonnostelussa hyödynnettiin myös mallitekstiä ja tiukasti ohjattua muotoilua. Tällä saavutettiin aiempaa yhdenmukaisempi ja rakenteeltaan selkeämpi lopputulos. Jokainen voi strategiaa lukiessa arvioida onnistumistamme.

Yhteishengen ja luottamuksen rakentamiseen Turvallisuuskomitealla ja sen sihteeristöllä on erityisluonteensa

sekä epäpoliittisuutensa johdosta erinomaiset edellytykset. *Yhteiskunnan turvallisuusstrategian* kaltaisen työn loppuun saattaminen edellyttää myös selkeää työnjakoa ja osallistujien uskallusta itsenäiseen työskentelyyn puiteohjauksen raameissa. Jatkuvaan ohjauksen hakuun oman organisaation johdolta ei tämän kaltaisessa työssä ole mahdollisuutta.

Yhteiskunnan turvallisuusstrategian kaltaisessa työssä halukkaita osallistujia, lausujia ja kommentteja on aina suurempi joukko, kuin aktiiviseen kirjoitustyöhön voidaan suoraan osallistaa. Hyvänä käytän-

teenä tällaisessa tilanteessa oli erilaisista asiantuntijaryhmistä muodostetut työpajat, joiden lopputuotteet huomioitiin strategian valmistelussa. Parhaimmillaan kyettiin hyödyntämään valmiita työryhmiä tai kokouskäytänteitä, kuten kuntakentän tapauksessa. Työn lähestyessä lopullista muotoaan on aika myös laajemmalle kommentti- ja lausuntokierrokselle. Verkkosivusto lausuntopalvelu.fi toimii helppona apuvälineenä, mutta pyyntöjen kattavuuteen ja erityisesti saatujen lausuntojen huolelliseen luokiteluun sekä vaikutusten seurattavuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Koko työn ajan myös versiohallinta edellyttää erityistä huolellisuutta. Tällä kertaa molemmissa kokonaisuuksissa onnistuttiin yksittäisten ihmisten merkittävien työpanoksien johdosta. Jatkossa toivottavasti tekoalysovellukset helpottavat laajojen tekstimassojen luokittelua ja seuranta. Katset kohti seuraavaa strategiaa.

Christian Perheentupa

Kirjoittaja toimi Turvallisuuskomitean yleissihteerinä Yhteiskunnan turvallisuusstrategian uudistustyön ajan.

VAKUUTUSLAITON KANSIÄN TULOKASIIJA, 2024:11
**Suomen
kyberturvallisuus-
strategia 2024–2035**

Selonteot ja kyberturvallisuusstrategia kyberpuolustuksen silmin

TEKSTI: TUOMO RUSILA

Valtioneuvosto on päivittänyt vuoden 2024 aikana ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon, puolustusselonteon sekä kyberturvallisuusstrategian. Niissä asetetaan uusia vaatimuksia kyberpuolustukselle ja kehitetään sen roolia osana Suomen turvallisuutta. Päämääränä on vastata vallitsevaan epärauhaan ja korjata havaittuja puutteita. Kyberpuolustusta tuodaan myös osaksi kokonaisuuspuolustusta.

Ensimmäinen kyberturvallisuusstrategia julkaistiin vuonna 2013, josta alkoi strategiatyöhön perustuva kyberpuolustuksen kehittäminen. Tässä strategiassa kyberpuolustukseksi nimetty toiminta kytkettiin ensimmäistä kertaa osaksi yhteiskunnan turvallisuutta. Samalla määriteltiin eri viranomaisten ja toimijoiden vastuita kyberturvallisuuden kentässä sekä annettiin lähtölaukaus tiedustelulainsäädännölle.

Muodostunut asetelma näytti ulkoisesti selvältä, mutta käytännön toteuttamiseen se jätti valuvikoja. Valuvioista keskeisin on ollut kyberpuolustuksen rooli erityisesti normaalioloissa. Tälle oireellista on, ettei vielä tähänkään päivään mennessä kyberpuolustuksella ole laissa määritettyä tehtävää ja toimivaltaa. Samaan aikaan suorituskyvyn rakentamiseen on panostettu kymmeniä miljoonia euroja ja kohtuullisesti henkilöstöä, mikä sekään ei ole tapahtunut kasvukivuitta.

Reilun vuosikymmenen aikana kyberpuolustuksen kehittämisen kirosina on

ollut kolme periaatteellista lukkoa. Kyberturvallisuuden kehittämisessä on aika ajoin ”rakastuttu” luotuun malliin ja kyberpuolustuksen kehittäminen nähty herkästi haasteena vallitsevalle tilalle. Sen ylläpitämiseksi kehittyi myös lähes itsetarkoituksellinen pyrkimys pienimmän yhteisen nimittäjän löytämiseen ristiriitojen välttämiseksi. Isoimpana lukkona toimi yleinen läntinen traditio, jossa rauhana aikana asevoimat pidetään ulkona, siviiliviranomaiset keskiössä ja turvallisuusviranomaiset ahtaalla, lordi Ismaytä mukailten. Asetelman ilmentyminä toimivat tutut hokemat ”toimivaltaisista viranomaisista” alleviivaamassa kyberpuolustuksen toimivallattomuutta ja ”Puolustusvoimien omien järjestelmien suojaaminen”, jonka analogia olisi vain varuskuntia puolustava Puolustusvoimat. On kyberpuolustusta verrattu myös lattiamattoihin. Nämä kun kuulemma ovat pakollinen paha, mutta etteivät kuitenkaan isommin häiritse toimintaa.

Joskus muutos tarvitsee shokkeja painolasteistaan vapautumiseksi. Kes-

keiset shokit, jotka pakottivat tarkastelemaan aikaisempaa lähestymistämme, ovat olleet turvallisuusympäristön muutos, kybertoimintaympäristön merkityksen kasvu valtioille, edelläkävijämaiden esimerkki sekä liittoutuminen. Uudistetut selonteot ja kyberturvallisuusstrategia ovatkin olleet tarpeellisia yhteisen ajattelutavan päivytyksiä, joiden laatiminen tapahtui hyvässä yhteistyössä.

Kyberympäristön matalapaine

Kyberympäristö on ollut jo pitkään nopeassa muutoksessa digitalisaation kiihdyttämänä. Seurauksena sen merkitys yhteiskuntien normaalille toiminnalle on kasvanut. Samaan aikaan valtioiden väliseen kamppailuun kybertoimintaympäristössä vaikuttaa yhä kiinteämmin yleinen turvallisuustilanne. Vihamielinen kybertoiminta onkin vaikiintunut kiinteäksi osaksi valtioiden poliittisten päämäärien ajamisen keinovalikoimaa.

Jatkuva kamppailu tapahtuu avoimen sotilaallisen konfliktin kynnyksen

alapuolella. Toiminnan yhtenä tavoitteena on haastaa puolustajan kulloisetkin viranomaisroolit. Erityisen hankala tämä asetelma on ollut länsimaisille asevoimille, joiden toimivalta ja toimintakulttuuri ovat olleet lähtökohdiltaan sotilaalliseen kriisiin sovitettuja. Kuitenkin juuri informaatio- ja kyberympäristössä konfliktin rajat ovat erityisen hämärtyneet, joten asevoimien toimintalogiikan- ja mahdollisuuksien hyödyntämiselle on selvää tarvetta. Resurssien niukkuudessa ei ole myöskään järkevää pitää osaa kansallisesta voimasta pilttuussa.

Kohti Suomen puolustamista

Vuoden 2021 puolustuselonteko tarkensi kyberpuolustuksen tavoitteita. Päätaavoitteeksi asetettiin sekä Puolustusvoimien omien että puolustuskykyyn vaikuttavien järjestelmien turvaaminen erityisesti valtiollisilta uhkatoimijoilta. Lisäksi todettiin Puolustusvoimilla olevan velvollisuus torjua maanpuolustukseen kohdistuva tiedustelu sekä kyberhyökkäykset. Nämä tavoitteet ovat jatkossakin kyberpuolustuksen kehittämisen keskiössä, sillä tavoitteiden saavuttaminen on kesken.

Kohdatut shokit edellyttivät uusien tavoitteiden asettamista ennen kuin systeemi on ehtinyt mukautua edellisiin. Kansallisesti merkittävimpiä uusia tavoitteita ovat valtiollisen suvereniteetin turvaaminen kyberympäristössä ja aikaisempaa aktiivisempi vaste vihamieliseen kybetoimintaan. Samalla kyberturvallisuutta kytetään selkeämmin

osaksi kokonaisturvallisuutta. Aikaisemmissakin kyberturvallisuusstrategioissa tuttuja osa-alueita (osaaminen ja teknologia, varautuminen sekä yhteistoiminta) kehitetään toimintaympäristön muutoksen raamittamana. Tämä näkyy uusina tavoitteina sekä maanpuolustuksen tarpeiden pilkahteluna.

Selonteko ja -strategiatyössä on tehty myös uudenlaista käsitteenmäärittelyä kyberpuolustuksen osalta. Jatkossa kyberpuolustus jakaantuu kahdelle tasolle; uudelle kansallisen kyberpuolustuksen tasolle sekä sotilaallisen kyberpuolustuksen tasolle. Kyberpuolustuksen käsitteisiin tiivistyvät myös samalla keskeiset kehittämiskohteet.

Kansallinen kyberpuolustus käsittää ne kansalliset ja kansainväliset sotilais- ja siviilialojen toimet, joilla turvataan valtiollinen itsenäisyys ja turvallisuus valtioiden aiheuttamia kyberuhkia vastaan sekä toimeenpannaan vastatoimet. Kansallisen kyberpuolustuksen keskiössä on suvereniteetin turvaaminen kyberympäristössä ja sen loukkauksiin vastaaminen. Sotilaallinen kyberpuolustus vuorostaan kattaa ne toimet, joilla turvataan puolustuskyvyn varmistamiseksi keskeiset järjestelmät ja eri sektorien toimijat valtiollisilta uhkilta. Tämä on vastaava tavoite kuin vuoden 2021 puolustuselonteossa. Lisäksi sotilaallisen kyberpuolustuksen suorituskyvyllä turvataan valtiollista suvereniteettiä ja täytetään sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävät.

Kyberpuolustus, molemmilla ta-

soillaan, on jatkossa yhä selvemmin toimintaa myös normaalioloissa. Tämän seurauksena puolustushallinnolle on tarpeen kehittää nykyistä laajempi rooli valtiollisten kyberuhkien torjunnassa sekä kyberpuolustuksen johtamisessa ja yhteensovittamisessa. Samaan aikaan tunnustetaan siviilialojen keskeinen merkitys kyberpuolustukselle niin rauhan kuin kriisien ja konfliktien aikana. Tämä asettaa eri sektoreille aikaisempaa korkeampia vaatimuksia varautumiselle ja vastekyvylle.

Kyberpuolustuksen ja kyberresilienssin kehittämistarpeet kytkeytyvät kiinteästi Naton pelotteen ja puolustuksen toimeenpanoon. Liittokunnan kyberpuolustukselle jäsenvaltioiden kyberpuolustuksen suorituskyvyt ovat keskiössä. Näin ollen kansallinen kehittäminen tukee Suomelle asetettujen tavoitteiden täyttämistä.

Kansallinen kyberpuolustusdoktriini

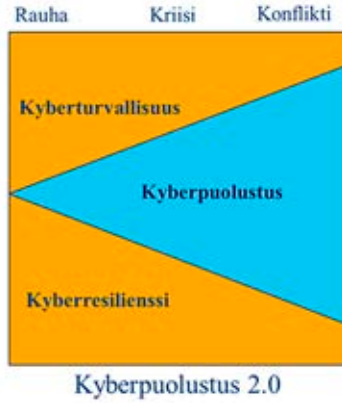
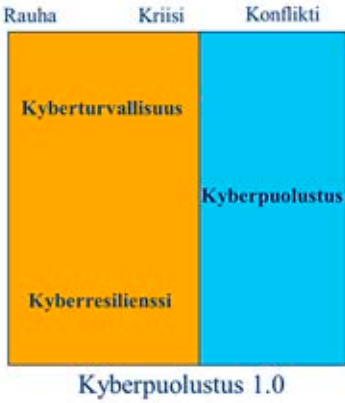
Edellä kuvatusti kyberpuolustuksen kehittämistä tapahtuu usealla keskinäisriippuvaisella tasolla. Liittokunnan, kansallisen ja sotilaallisen kyberpuolustuksen sekä kokonaismaanpuolustuksen tasot nivoutuvat yhteen kyberpuolustuksen edellyttämien säädös- ja laadittavan kansallisen kyberpuolustusdoktriinin kautta.

Lainsäädännön puutteet ovat olleet keskeinen este kyberpuolustuksen kehittämiseksi, ja siksi säädöspohjan päivittäminen on kriittistä. Tarkasteltavia ko-

Kyberturvallisuusstrategiassa määritetään kyberturvallisuuden tavoitetila ja kehittämisaueet.

Kuvat: kirjoittajan.

Jatkossa kyberpuolustuksella on rooli kaikissa valmiustiloissa.

konaisuuksia ovat muun muassa Puolustusvoimien tehtävät sekä suvereniteetin turvaamisen mahdollistaminen. Lisäksi säädöspohjassa tulee mahdollistaa joustava yhteistoiminta ja tiedonvaihto eri viranomaisten ja sektorien välillä. Kansallisiin tavoitteisiin pääsemiseksi Puolustusvoimien on voitava toteuttaa myös muita kuin sotilaalliseksi voimankäytöksi katsottavia kybervaikuttamisen ja aktiivisen kyberpuolustuksen operaatioita Suomessa ja Suomen ulkopuolella. Tämä edellyttää sekä kyberoperaatioihin liittyvän päätöksenteon että kyberpuolustuksen tiedonhankintaoikeuksien tarkentamista. Myös Suomen osallistuminen kansainväliseen yhteistoimintaan edellyttää lainsäädännön muutoksia.

Vuoden 2025 aikana tullaan puolustusministeriön johdolla laatimaan kansallinen kyberpuolustusdoktriini. Doktriini on ensimmäinen laatuaan, ja strategisen tason doktriinina muutenkin kansallinen päänavaus; tapana ei ole ollut kirjoittaa opinkappaleita paperille. Doktriinin laatiminen on osa Suomen lähestymistavan muutosta kybertoimintaympäristön uhkiiin, erityisesti valtioiden välisen jatkuvan kamppailun mukanaan tuomaan tarpeeseen olla aktiivisempi ja aloitteellinen toimija. Suomen kyberresilienssin ja -turvallisuuden taso on korkea, mikä osaltaan luo liikkumavaraa myös aktiivisempaan toimintaan.

Doktriinilla liitetään poliittisella tasolla asetetut tavoitteet sekä käytettä-

vissä olevat keinot toisiinsa kuvaamalla kansallisen kyberpuolustuksen toimintaperiaatteet. Se vastaa esimerkiksi kysymyksiin, miten suvereniteetti turvataan, miten vihamieliseen valtiolliseen kybervaikuttamiseen vastataan ja miten kansalliset voimavarat voidaan yhteensovittaa tehokkaan vasteen aikaansaamiseksi. Työssä huomioidaan Naton, EU:n ja liittolaisten luomat mahdollisuudet. Doktriiniryönnällä tarkennetaan myös kyberpuolustuksen strategisen tason tehtäviä sekä suvereniteetin määrittelyä.

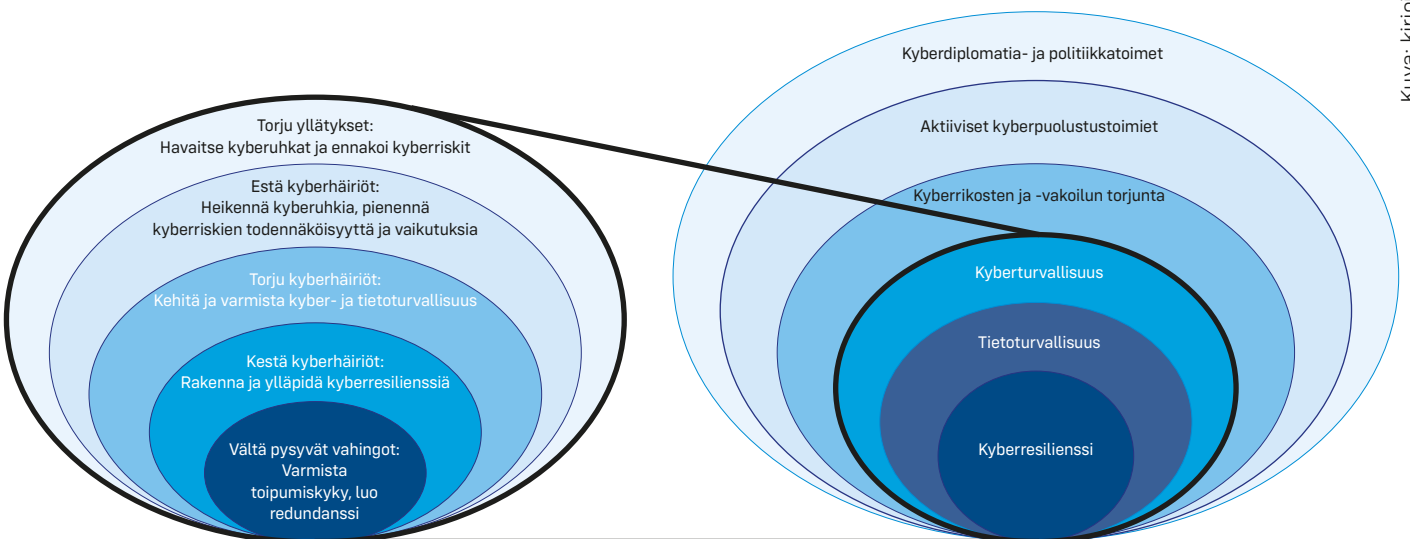
Kyberpuolustuksen kehittäminen on laaja-alainen vyyhti, mutta Venäjän laaja-alaisen vaikuttamisen takia se on entistä ajankohtaisempaa. Muutos ei kuitenkaan tapahdu hetkessä, eikä se tule yhdellä kertaa valmiiksi. Saaduista kokemuksista tulee ottaa opiksi ja vastustajien toimintaan tulee kyetä adaptoitumaan aikaisempaa ketterämmin. Kyberpuolustuksen tavoitteet on nyt asetettu selonteissa ja strategiassa sellaisiksi, että ilman merkittäviä uusia systeemistason shokkeja niitä ei ole hetkeen tarvetta muuttaa.

Yleisesikuntaeverstiluutnantti Tuomo Rusila palvelee puolustusministeriössä vanhempana osastoiesiupseerina vastuualueena kyberpuolustus.

Järjestelmän puolustaminen

Suomen puolustaminen

Kuva: kirjoittajan.

Kansallinen kyberpuolustus muodostuu toisiaan tukevista sipulin kerroksista.

Euroopan unionin puolustuksen tulevaisuus

TEKSTI: TUOMAS SYVÄNEN

Euroopan unionin sotilaallinen ulottuvuus on keskittynyt pitkään kriisinhallintatehtäviin, mutta Venäjän laiton hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on muuttanut tilannetta peruuttamattomasti. EU on siirtymässä kohti vahvempia toimia jäsenmaidensa puolustuksen vahvistamiseksi, johon Naton asettamat vaatimukset toimivat perusteina. EU:n toimia ei voida pitää tulevaisuudessa irrallisina kansallisten ja Naton päämäärien saavuttamisessa, joka on selkeä muutos aiempaan.

TUOMAS SYVÄNEN

Ne 2000-luvulla opitut mielikuvat, jotka ohjaavat ajattelua Euroopan unionin sotilaallisesta puolustusulottuvuudesta, kannattaa asettaa hetkeksi syrjään. Mielikuvat sanojen ”EU” ja ”sotilaallinen” yhdistelmästä ovat usein perustellusti negatiivisia, jolloin muutoksen vaikutuksia voi olla vaikeaa arvioida objektiivisesti. Jäsenyydestä saatavia sotilaallisia hyötyjä on toistaiseksi ollut vähän ja ne ovat edellyttäneet resursseja, joista on muutenkin pulaa.

Euroopan unioni ja puolustus

Euroopan unionin yhteisissä toimissa on ollut haasteita, kuten byrokratia sekä yksimielisyyden ja resurssien puute. Vaikka EU on onnistunut tietyissä projekteissa, joukossa on paljon epäonnistumisia. Euroopan puolustusrahastoa (EDF) voidaan pitää onnistumisena, sillä se on tuonut puolustusteollisuuden lähemmäs yhteistyötä ja siten vahvistanut myös eurooppalaista huoltovarmuutta. Suhteessa turvallisuusym-

päristön muutokseen toimet ovat kuitenkin riittämättömiä ja hitaita.

Euroopan unionissa suorituskykyjen kehittämismekanismit on laadittu aikana, jolloin Nato ja EU elivät syvää kriisinhallinnan aikakautta. Euroopan unionin toimia kritisoitaessa tulee huomioda, että myös Naton painopisteet olivat ennen Ukrainan sotaa varsin erilaiset, kuin ne nyt ovat. Siten Euroopan unionin toimet kyllä tukivat Natoa myös aiemmin, mutta kansalliset prioriteetit ovat olleet tästä tavoitteesta varsin kaukana.

Euroopan sisällä on ollut erilaisia tarpeita, eikä yksimielisyyteen ole päästy edes läheisimpien kumppaneiden kanssa yksinkertaisissa asioissa, josta yhteispohjoismainen maastopukuhanke on vain yksi esimerkki. Tämä on ohjannut hankintoja Euroopan ulkopuolelle, sillä puolustusmarkkinat eivät ole kehittyneet sellaiseksi, että ne kykenevät kilpailemaan laadussa ja hinnassa Yhdysvaltojen ja Israelin puolustusteollisuuden kanssa.

Tähän etsitään nyt muutosta ja Eu-

roopan unionissa on päädytty johtopäätökseen, että nykytila ei voi jatkua. Poliittisista puheista on päästävä tekoihin, jotka edellyttävät tehtävien, resurssien ja toimintatapojen uudelleenarviointia – eli Euroopan unionin, hallintojen, asevoimien ja teollisuuden toimintaa ja päätöksiä. Kyse on siten myös tahdosta, joka sisältää vaikeita päätöksiä kansalliseen suvereniteettiin kuuluvien vaikeiden päätösten osalta. Nämä päätökset jäsenmaiden tulee tehdä yhdessä, tai muutosta ei tapahdu.

Siinä missä Nato on puolustusratkaisu, Euroopan unionista on muodostumassa turvallisuusratkaisu. Naton artikla 5:n ja Euroopan unionin Lissabonin sopimuksen artikla 42.7:n välisestä suhteesta ja tehtävänjaosta ei olisi tar-

peen ainoastaan keskustella, vaan myös harjoitella ja toimeenpanna niiden edellyttämät toimenpiteet. Tämä on varautumistoimi, joka olisi pitänyt tehdä viimeistään Venäjän hyökättyä Ukraina.

Euroopan unionin muutos

EU on muuttunut Venäjän hyökkäyssodan käynnistymisen jälkeen peruuttamattomasti. EU vastasi nopeasti Venäjän hyökkäykseen ja avasi Euroopan rauhanrahaston Ukrainan avustamiseksi myös tappavan materiaalin osalta, joka oli merkittävä muutos aiempaan. Muut unionin toimet, kuten pakotteet, sanktiot, energiariippuvuuden vähentäminen, EUMAM Ukraine -koulutusmission perustaminen ja rahoituskellinen tuki, ovat seikkoja, joita ei tule väheksyä. EU on kouluttanut jo yli 70 000 ukrainalaista sotilasta ja tukenut lähes 50 miljardilla eurolla Ukrainan asevoimia.

EU on myös kehittänyt omia avaruussuorituskykyjä ja Patrian johtama FAMOUS2 (arktisen liikkuvuuden projekti) on potentiaalinen Euroopan puolustusrahaston (*European Defence Fund*, EDF) projekti, joka saattaa päätyä tuotantoon jo lähitulevaisuudessa. Erityisesti puolustuksen tutkimus- ja kehittämistoimia on tuettu jo pidempään. Nykyiset toimet eivät ole vielä osoittaneet täyttä potentiaaliaan, sillä mekanismit ovat varsin uusia ja tutkimus- ja kehittämistoiminta hidasta. Hyödyn ymmärtävät usein vain projektivastuulliset, joille tieto ja verkostoituminen ovat yhtä arvokkaita kuin rahoitus. Yleisemmin hyöty on kuitenkin osoitettavissa vasta siinä vaiheessa, kun kustannuksiltaan ja suorituskyvyltään kilpailukykyinen tuote saadaan käyttöön, ja siihen on vielä matkaa.

EU ja puolustuslottomuuden tulevaisuus

Ukrainan sodan seuraukset ovat korostaneet Euroopan puolustuksen vahvistamisen tärkeyttä, ja EU pyrkii lisäämään merkittävästi resursseja, jotka tukevat sekä Naton että jäsenvaltioiden puolustusta. Muutos voi johtaa presidentti Niinistön varautumista koskevan raportin ja Suomen varautumisunioni-aloitteiden suositusten mukaisesti kokonaisuurturvallisuusajattelun kehittämiseen koko Euroopan unionin laajuisesti.

Uusi Euroopan komissio aloitti työnsä 1. joulukuuta 2024. Komissio on työohjelmassaan ilmoittanut laativansa ensimmäisen 100 vuorokauden kulu-

sa muun muassa puolustuksen valkoisen kirjan (*The White Paper on Future of the European Defence*), varautumisstrategian (*Preparedness Union Strategy*) sekä sisäisen turvallisuuden strategian (*EU Internal Security Strategy*). Puolustuskomissaari Kubilus on kertonut valkoisen kirjan kuvailevan, kuinka Euroopan unionin tulisi varautua mahdolliseen Venäjän hyökkäykseen Eurooppaan. Valkoinen kirja tulee käsittelemään kolmea kokonaisuutta, joka koostuu Ukrainan tuesta ja puolustusteollisen kapasiteetin kasvattamisesta Naton tavoitteita tukevalla tavalla sekä puolustuksen rahoittamisesta siten, että se tukee koko Euroopan varautumista.

Valkoinen kirja tulee käsittelemään myös toimia, joilla vastataan sellaisiin erittäin laajoihin suorituskykyjen kehittämistarpeisiin, joihin yhdellekään jäsenmaalla ei ole itsellään varaa. Projekteiksi on esitetty jo pidempään erilaisia ilma- ja ohjuspuolustukseen, avaruuteen, kyberiin ja sotilaallisen liikkuvuuteen liittyviä projekteja, joiden rahoitus ei kuitenkaan ole ollut realistista nykyisellä rahoituskehyskaudella. Myös itärajan turvallisuuteen ja kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen tuleneen kiinnittämään erityistä huomioita. Laajat projektit ovat kuitenkin vain yksi osa tulevan rahoituskehyskauden toimista, mutta niiden näkyvyys puheissa on jättänyt muut toimet varjoonsa.

Käynnissä olevat neuvottelut Euroopan puolustusteollisen ohjelman (*European Defence Industry Programme*, EDIP) sisällöstä antavat viitteitä, että kokonaistoimet ovat merkittävästi puolustusteollisuuden vahvistamista laajempia. Vuosille 2025–2027 on jo määritetty 1,5 miljardin euron lisärahoituskehys. Puolustukseen suunnattavan rahoituksen osalta puhutaan seuraavalla rahoituskehyskaudella jopa yli sadasta miljardista eurosta. Vertailulukuna voidaan todeta, että puolustusteollisuuden tutkimus- ja kehitysprojekteille on budjetoitu nykyisellä kaudella (2021–2027) kahdeksan miljardia euroa Euroopan puolustusrahaston kautta. Ukrainan sodan seurauksena käynnistettiin myös toimia ammustarvikkeiden tuotantokapasiteetin kasvattamiseksi (*The Act in Support of Ammunition Production*, ASAP) sekä yhteishankintojen mahdollistamiseksi (*European Defence Industry Reinforcement through common Procurement Act*, EDIRPA). Näistä Suomenkin saanti on ollut merkittävä.

Komissio on korostanut, että Euroopan unionin sisäisessä vaatimuksenmäärittelyssä tulisi hyödyntää Naton suoritustavoitteita ja paras vaihtoehto olisi saada Natolta nämä vaatimukset suoraan. Mikäli tämä ei ole mahdollista turvallisuussovimuksen puuttuessa, unionin jäsenvaltioiden pitää asettaa vaatimukset itse, joka korostaa EU:n sotilaskomitean (EUMC) ja Euroopan puolustusviraston (*European Defence Agency*, EDA) roolia. Jäsenvaltioista 23 on sekä Euroopan unionin että Naton jäseniä ja voivat toimia tässä linkkinä.

Pysyvien sotilasedustajien rooli korostuu, sillä he edustavat asevoimien komentajia molemmissa organisaatioissa. On kuitenkin huomioitavaa, että nykyiselläänkin unionissa on kyetty muodostamaan suorituskykyjen kehittämisprioriteetteja, jotka ohjaavat puolustusaloitteita laajasti. Euroopan unionin suorituskykyjen kehittämisprioriteetteja on 22 ja ne kattavat laaja-alaisesti kaikki operatiiviset toimintaympäristöt. Prioriteeteilla on myös käytännön työn kannalta merkitystä, sillä Euroopan puolustusmateriaaliviraston toiminnassa prioriteeteista johdetaan käytännön työryhmiä, joissa kansalliset asiantuntijat voivat ohjata prosessia parhaaksi katsomaansa suuntaan.

Mahdollisuus vaikuttaa suuntaan

Puolustuksen kehittämisen lopullinen suunta ja mitä puheet roolin muutoksesta konkreettisesti tarkoittavat ovat vielä epäselviä. Epäselvyys tarkoittaa myös sitä, että muutoksen suuntaan voidaan vaikuttaa ja unionissa suurimman hyödyn saavat yleensä ne, jotka ovat aloitteellisia. Pieni jäsenmaa voi vaikuttaa päätöksentekoon siinä missä suuremmatkin, kunhan strateginen päämäärä on selvä ja yhdenmukainen niin poliittisella kuin sotilaallisellakin tasolla. Poliittikkatoimet ohjaavat rahoitusta ja mekanismeja, joilla sotilaalliset toimet rahoitetaan ja säädellään. Sotilaalliset toimet määrittävät kuitenkin viime kädessä, mitä sotilaallisten suorituskykyjen loppukäyttäjät – asevoimat – haluaa. Jos loppukäyttäjät ei aseta sotilaallisia vaatimuksia, myös rahoitusmekanismeilta puuttuu kriittinen tieto loppukäyttäjän tarpeista, joilla ohjataan puolustusteollista yhteistyötä.

Meidän tulee tiedostaa käynnissä oleva muutos, sillä EU on tosiallisesti siirtymässä kohti tilannetta, jossa sen

Kuvat: adsadvance.co.uk, defence-industry.eu, mil.ee ja patriagroup.com. Kuvanmuokkaus Pasi Väätäinen.

muodostamisessa kehyksissä kehitetään suorituskykyjä ja rakennetaan huoltovarmuutta, joita Nato käyttää. Kriisinhallinta säilyy Euroopan unionin työkaluna ulkosuhteiden osana, mutta puolustus ja varautuminen edellyttävät toimia, joiden suunta määritetään nyt. Euroopassa soditaan, mutta Yhdysvaltojen mielenkiinto kohdistuu entistä enemmän Aasiaan. Tämä voi tarkoittaa myös kriittisten suorituskykyjen heikentynyttä saatavuutta kriisitilanteessa. Euroopan tulee rakentaa sotilaallinen ja teollinen pohja, joka on sodankestävä ja EU pyrkii tarjoamaan tähän työkaluja sen jäsenvaltioita ja Natoa tukien.

EU ei tee puolustus suunnittelua, eikä sille olla rakentamassa omaa puolustusta – nämä ovat jäsenmaiden sekä Naton tehtäviä ja tämä ymmärretään hyvin.

Laatu vai määrä?

EU on painottanut pitkään tutkimus- ja kehittämistoiminnan merkitystä ja teknologisen ylivoiman saavuttamista. Ukrainan sodan kokemukset ja Naton prioriteettien palaaminen kollektiiviseen

puolustukseen edellyttävät konventionaalista sotamateriaalia, josta monella jäsenmaalla on merkittävää pulaa. Euroopan unionin on löydettävä tasapaino investoitaessa niin huipputeknologiaan kuin massamaisesti käytettäviin puolustusjärjestelmiin.

”Nopeammin, yhdessä ja enemmän” on usein puheissa toistuva mantra, mutta se edellyttää käytännön toimia, jotka edellyttävät tahtoa – ja priorisointia. Mikäli Eurooppaan halutaan rakentaa puolustuskyvyn ja huoltovarmuuden turvaava infrastruktuuri ja puolustusteollinen pohja, fundamentaalisia muutoksia tarvitaan. Uusien projektien osalta painottuvat osin sellaiset teknologiset suorituskyvyt, joissa eurooppalaista autonomiaa ei lyhyellä aikavälillä ole saavutettavissa. Sen sijaan maataistelukyky, johon on laaja tarve ja Euroopassa tosiasiallisesti kilpailukykyä niin laadun kuin hinnankin osalta, puuttuu puheista. Ehkä nopeita voittoja voitaisiin löytää nopeammin taistelupanssari-vaunujen, panssaritujen miehistönkuljetusajoneuvojen, tykistön, käsiaseiden

ja ampumatarvikkeiden osalta. Tämä ei poista panostamista korkeaan teknologiaan, kuten autonomiaan, dataan, tekoälyyn ja kvanttitekniikoihin.

Molempien, laadun ja määrän, tulee näkyä myös Euroopan unionin toimissa, jotta Naton tarpeisiin kyetään vastaamaan ja se kykenee täyttämään sille määrättyt tehtävät. Lähitulevaisuus osoittaa, mihin suuntaan EU etenee. Valkoinen kirja julkaistaan 19. maaliskuuta 2025 ja tämä kirjoitus on laadittu tammikuun lopussa, joten tässäkin välissä moni asia on jo mahdollisesti muuttunut.

Yleisesikuntakomentaja Tuomas Syvänen palvelee apulaissotilasedustajana Suomen pysyvässä edustustossa Euroopan unionissa.

Liittoutuva Suomi läntisin silmin

TEKSTI: HELJÄ OSSA JA TOMMI KOIVULA

Kysymys kansainvälisestä asemastamme on aina kiinnostanut suomalaisia. Mitä meistä ajatellaan? Miten meistä puhutaan? Nato-jäsenyyden myötä kysymys, millaisena kumppanimaamme ja liittolaisemme näkevät Suomen, on tullut entistä ajankohtaisemmaksi. Kyse ei ole vain pienen valtion ”narsismista”, sillä jatkuvasti epävakaammassa maailmassa on oikeasti tärkeää tietää, kuka meistä puhuu ja miten meihin suhtaudutaan.

Sota Ukrainassa vahvisti käsitystä siitä, että eurooppalaisessa ja sitä kautta suomalaisessa turvallisuuspolitiikassa eletään hyvin poikkeuksellisia, jopa mullistavia aikoja. Nykyisessä turvallisuustilanteessa on tarpeellista vetää yhteen isompia kehityskaaria ja tarkastella, miten Suomi tässä kaikessa myllerryksessä asemituu ja millaisena Suomi näyttäytyy länsikumppanimme ja nykyään liittolaistemme näkökulmasta.

Vaikka maantieteellinen sijaintimme on säilynyt muuttumattomana, on Suomi siirtynyt viimeisen vuosikymmenen aikana henkisesti katsottuna pitkän matkan. Sisältä käsin katsottuna tällaisia muutoksia on usein vaikea tunnistaa. Muutoksen hahmottamiseksi onkin toisinaan hyvä muuttaa näkökulmaa ja tarkastella sitä ulkopuolisin ja kansainvälisin silmin.

Suomea koskevien kansainvälisten näkemysten luotaaminen on ajankohtaista erityisesti Suomen Nato-jäsenyyden myötä, kun liittolaisiamme kiinnostaa uudella tavalla arvioida, mitä Suomen jäsenyys tarkoittaa niiden oman turvallisuuden ja puolustuksen kannalta ja laajemmin eurooppalaisen ja transatlanttisen turvallisuuden näkökulmasta. Tähän tartumme *Suomi mainittu – Kansallisen turvallisuutemme murroskausi 2014–2024 läntisin silmin* -kirjassamme, jossa tutkimme Ruotsissa, Norjassa, Baltian maissa, Puolassa, Saksassa, Ranskassa,

Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa käytyä Suomen turvallisuuteen, turvallisuuspolitiikkaan ja puolustukseen liittyvää keskustelua vuosina 2014–2024.

Vuosi 2014 vedenjakajana

Jälkikäteen tarkasteltuna vuosi 2014 voidaan nähdä eräänlaisena kylmän sodan jälkeisen ajan päätepisteenä, jonka jälkeen lännen ja Venäjän suhteet ovat heikentyneet vuosi vuodelta. Krimin miehityksen ja Itä-Ukrainan sodan myötä Nato keskittyi jälleen jäsenvaltioidensa puolustukseen, kansalliset puolustusbudjetit kääntyivät kasvuun ja puolustusyhteistyötä tiivistettiin erilaisissa kokoonpanoissa ennennäkemättömällä tavalla.

Vuoden 2014 tapahtumat vaikuttivat merkittävästi myös suomalaiseen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan. Suomi tiivisti puolustusyhteistyötään keskeisten kumppanimaiden kanssa, erityisesti Ruotsin ja Yhdysvaltojen, mutta myös laajemmin Naton kanssa. Kuitenkin aina vuoteen 2022 asti Suomi pyrki ylläpitämään, jos ei ystävällisiä niin ainakin asiallisia, suhteita Venäjään. Tämä tunnistettiin myös kumppanimaisiamme, ja Suomi nähtiin toisinaan jopa eräänlaisena ”Venäjä-kuisakajana”, joka pystyi sukkuloimaan Venäjän ja lännen välillä.

Vuosi 2014 oli Suomessa käänne-tekävä, josta alkoi lopulta Nato-jäsenyyteen huipentunut turvallisuuspolitiikan

HELJÄ OSSA

TOMMI KOIVULA

murroskausi. Olisi liioittelua sanoa, että Suomen toiminta vuoden 2014 jälkeen olisi ollut systemaattista valmistautumista Nato-jäsenyyden hakemiseen, mutta osaltaan se pohjusti tietä kohti Natoa. Päätös puolustusliittoon hakeutumisesta keväällä 2022 tehtiin varsin lyhyessä ajassa ja paineistetussa tilanteessa. Se, että Suomella oli jo tiiviit suhteet niin

Kuva: nato.int.

Natoon kuin sen keskeisiin liittolaismaihin, silotti Suomen tietä kohti jäsenyyttä. Täytyy kuitenkin muistaa, että Nato-jäsenyys ei ole turvallisuuspoliittisen murroskauden loppupiste, vaan yksi etappi tiellä, jolla ei ole selkeää päätepistettä.

Suomi valokeilassa 2021–2023

Suomi on harvoin historiansa aikana herättänyt niin paljon kansainvälistä mielenkiintoa kuin viime vuosina, erityisesti hakiessaan Naton jäsenyyttä ja aloittaessaan taivaltaan liittokunnan jäsenenä. Tätä ennen pieni, ja kenties tylsäkö, maamme on saanut osakseen kansainvälistä huomiota vain ajoittain. Tämä voidaan kuitenkin nähdä sinänsä positiivisena asiana: Suomi on hoitanut turvallisuutensa ja puolustuksensa niin hyvin ja lähiympäristömme oli pitkään niin vakaa ja rauhallinen, että Suomesta oli

vaikeaa keksiä kovinkaan myyviä juttuja. Toisaalta Suomi oli eurooppalaisessa kontekstissa jokseenkin vaikeasti hahmotettava toimija, joka piti kiinni asevelvollisuudestaan ja alueellisesta puolustuskyvystään silloinkin, kun monien muiden maiden mielestä nämä kuuluivat kylmän sodan maailmaan.

Se, että Suomi on viime aikoina ollut poikkeuksellisen laajasti esillä niin kansainvälisessä mediassa kuin ulkomaisten poliitikkojen huulilla, kertoo siitä turvallisuuspoliittisesta todellisuudesta, jossa niin suomalaiset kuin muutkin eurooppalaiset elävät. Ukrainan sota on ravisuttanut koko Euroopan turvallisuutta, ja lähiympäristömme on muuttunut ennakoimattomaksi hybridivaikutuksen areenaksi. Naton täysivaltaisena jäsenenä olemme kiistatta osa asetelmaa aggressiivisen itänaapurin kyljessä.

Kumppani- ja liittolaismaissamme

Suomen turvallisuuspoliittinen murros eli päätös hakeutua Naton jäseneksi on otettu voittopuolisesti vastaan myönteisesti. Suomea kohtaan tunnetaan kirjassa tutkitun aineiston perusteella runsaasti myötätuntoa, jopa ihailua. Usein Suomi on esikuva, lupaus ja mahdollisuus: taitava Venäjä-osaja, sotilaallisesti kyvykäs ja maanpuolustushenkinen varautumisen mallimaa – sanalla sanoen turvallisuuden tuottaja niin lähialueellaan kuin laajemminkin Euroopassa. Suomen hakeutuminen Naton jäseneksi saa laajalti kiitosta, erityisesti lähialueemme maissa kuten Norjassa ja Baltian maissa.

Läntisen Suomi-keskustelun kuva on kuitenkin moni-ilmeistä. Toisinaan Suomi on eurooppalaisin silmin tarkasteltuna myös kuriositeetti: kansakunta, joka katsoo maailmaa ja omaa turvallisuutta poikkeuksellisesti ja omintakeisesti ja joka käyttää huomattavia voimavaroja kriiseihin varautumiseen. Toisaalta suomalainen varautuminen ja kokonaisturvallisuusajattelu ovat myös asioita, joita maailmalla ihailaan.

Joissakin arvioissa puolestaan kannetaan huolta Suomen sotilaallisesta toimintakyvystä, samoin yhteiskuntamme kriisinsietokyvystä. Suomen sotilaallista liittoutumista katsotaan myös silloin tällöin tietyllä haikeudella, oli sitten syynä puolueettomuus- ja liittoutumattomuuspolitiikkamme päättyminen tai sen taustalla oleva Euroopan kiristynyt turvallisuuspoliittinen tilanne.

Sokeita pisteitä ja kuolleita kulumia

Tarkastelemastamme aineistosta nousee esiin myös mahdollisesti kansallista itsetutkiskelua vaativia teemoja. Yksi näistä teemoista liittyy siihen, miten Suomen suvereniteettia suhteessa Venäjään on vuosien aikana arvioitu. EU-jäsenyytemme myötä Suomen kuulumisesta läntiseen yhteisöön ei ole ollut kansainvälisessä aineistossa epäselvyyksiä, mutta jousitavuuden, pragmatismien, erityissuhteen, tasapainoilun tai taipuvaisuuden on nähty usein luonnehtivan Suomen suhdetta suureen naapuriinsa aivan viime aikoihin saakka.

Vaikka Suomen suhde Venäjään tunnustetaan selvästi erilaiseksi kuin suhde Neuvostoliittoon, Suomen ja Venäjän välinen suhde maailmalla on nähty aina viime vuosiin asti eräänlaisena ”erityissuhteena”. Monissa anglosaksisis-

Kuva: Tommy Koponen.

Kuva: Maavoimat.

sa aineistoissa ja Baltian maissa tämä erityissuhde nousi ajoittain esille kriittisessä valossa, esimerkiksi tarkasteltaessa Venäjän roolia Suomen energiataloudessa. Saksasta käsin taas Suomen erityissuhde Venäjään ei ollut niinkään kylmän sodan riippakivi vaan neutraali, jopa positiivinen asia. Tästä huolimatta Suomen kuuluminen läntiseen yhteisöön ei ole enää vuosikymmeniin ollut epäselvää.

Toisaalta Suomen pitkään virallisena turvallisuuspolitiikkanaan vaalima sotilaallinen liittoutumattomuus näyttää olleen länsimaissa vaikeasti ymmärrettävä käsite, samoin kuin turvallisuuspolitiikan toinen kulmakivi, puolustusyhteistyö. Vaikuttaakin siltä, että suomalaisessa ajattelussa sotilaallinen liittoutuminen oli sama asia kuin Natoon kuuluminen. Muu turvallisuuteen liittyvä yhteistoiminta länsimaiden kanssa nähtiin ainoastaan teknisluontoisen puolustusyhteistyön käsitteen kautta, vaikka todellisuudessa esimerkiksi osallistuminen Naton artikla 5 -tyyppisiin harjoituksiin, kolmikantainen yhteistyö Ruotsin ja Yhdysvaltojen kanssa sekä osallistuminen Ison-Britannian johtamiin *Joint Expeditionary Force* (JEF) -joukkoihin venytti tämän käsitteen merkityssisältöä jo hyvin lähelle sotilaallista liittoutumista. Kansainvälisillä kumppaneillamme olikin vaikeuksia ymmärtää suomalaisia keskustelua Nato-optiosta.

Murroskausi jatkuu – Suomen perusta on vakaa

Se, mikä Suomessa näyttäytyy turvallisuuspolitiikan pitkän linjan murrosena, on eurooppalaisittain osa kylmän

sodan jälkeisen maailmanjärjestyksen purkautumista. Kylmä sota ei päättynyt kuin seinään, vaan sen päättyminen on ollut jopa vuosikymmenien mittainen prosessi, jonka viimeisiä rippeitä Suomen ja Ruotsin sotilaallinen liittoutumattomuuskin edustivat. Olisi ehkä liian itseriittoista väittää, että Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyys olisi viimein tuonut kylmän sodan päätepisteeseensä, mutta vähintäänkin omassa suomalaisessa kontekstissamme Nato-jäsenyys näyttäytyy käännekohtana, jonka myötä viimeisetkin kylmän sodan pölyt on saatu pyyhittyä pois.

Vuoden 2025 Suomi sopeutuu edelleen turvallisuusympäristönsä muutokseen ja suureen strategiseen päätökseen liittyä puolustusliitto Natoon. Muutosten mukanaan tuomat seuraukset ovat vielä osittain hämärän peitossa, ainakin

pitkällä aikavälillä. Turvallisuuspolitiikkamme murrosvaihe ja epävarmuus jatkuvat siis edelleen, mutta liittolaismaisamme usko Suomen kykyyn toimia ja menestyä tässä vähintäänkin haastavassa turvallisuusympäristössä on vahva.

Sotatieteiden tohtori Heljä Ossa työskentelee tutkijana London School of Economicsissa.

Yhteiskuntatieteiden tohtori, dosentti Tommi Koivula työskentelee strategian professorina Maanpuolustuskorkeakoulussa.

Valmistaudu taistelemaan arvojesi puolesta

Venäjäällä sanasta ”liberaali” on tullut poliittinen haukkumanimi, jota opetetaan lapsille kouluissa. *Helsingin Sanomat* uutisoi (”Siperialaisissa lasten pikujouluissa pahvi-Stalin valvoo ’liberaalien’ häätöä”) siitä, kuinka Siperiassa lapset huusivat Stalin-keskuksessa karkottaen pahaa liberalismihahmoa pois.

Me emme pääse eroon ikuisesta itärajastamme ja naapuristamme, jonka arvot ovat muuttumassa 180 astetta pois päin omistamme. Henkinen kuilu ja näkemys todellisuudesta kasvaa hetki hetkeltä 1 340 kilometriä pitkällä rajalla. Vaikka historia ei sellaisenaan toistakaan itseään, moni myöntää ilmassa olevan synkkiä pilviä, taas kerran.

Suomessa varautuminen turvallisuuttamme horjuttaviin kriiseihin on hyvässä vauhdissa ja valtiovallalta on jo useamman vuoden panostanut merkittävästi erityisesti sotilaalliseen varautumiseen. Nyt tärkeää on se, että kansalaisten keskuudessa, perheissä, päiväkodeissa, kouluissa sekä opiskelu- ja työpaikoilla, aletaan myös valmistautua henkisesti siihen vaihtoehtoon, että joudumme painimaan tai kamppailemaan omien liberaalien arvojemme puolesta noita liberaalisuuden vastustajia vastaan. Liberalismin häätäminen ei ole vain Putinin hallinnon perusarvo, vaan sitä ovat häätämässä myös monet muut maapallon valtiot, joissa äärimmäiset uskonnot, köyhyys ja koulutamattomuus kukoistavat. Olemme jäämässä marginaaliin ajatustemme ja arvojemme kanssa. Siksi valmistautuminen ja varautuminen korostuvat yhä enemmän.

Tarvitsemme harjoittelua siihen, kuinka sopeudumme niukempaan elintasoon ja siedämme yhä enemmän kaiken tasoisia yhteiskunnallisia häiriöitä. Vanha sanonta ”niin pelaat kuin harjoitteleet” on totisinta totta nyt. Meidän jokaisen on kokeiltava, tulenko toimeen arjessani nykyistä elintaso vaatimattomammassa olosuhteissa. Esimerkiksi kykenkö peseytymään tarvittaessa kylmällä vedellä, syömään sitä mitä on saatavilla ja säilyttämään mielenrauhan, jos en pääse kuluttamaan internetin ja sosiaalisen median tarjoamaa informaatiotul-

vaa. On helppoa sanoa, että kyllä pystyn, mutta olenko kokeillut oikeasti käytännössä, onko minusta siihen. Pitkään on hoettu, että kurjuutta ei tarvitse harjoitella. Näin varmaan onkin ollut, kun uskoimme kurjuuden olevan historiaa ja kestävän kehityksen ja rauhan ikuisia tulevaisuuksia. Vaan tunnelissa näkyvä valo ei ollutkaan tunnelin loppu, vaan valot tulevat vastaantulavasta junasta.

Meillä on aikaa ja yhteiskunnan konkonaisturvallisuuden malli kunnossa. Mutta aikaa ei enää ole neuvotteluhuoneiden ja seminaaritilojen keskusteluille siitä, mitä on turvallisuus ja sen ylläpitäminen. Loputtomat turvallisuuden vesihöyryä tuottavat keskustelut ovat turhia, koska toimintaympäristön muutokset ovat kaikkien nähtävissä. Niistä ei enää tarvitse palaveerata kauramaitokahvin ja kasvikkroissantien kera powerpoint-esityksiä katsellen, vaan nyt pitää jokaisen harjoittaa henkilökohtaisesti oman mielen ja kehon vahvistamista niukempien aikojen varalle. Kansakunnan mielenmaisemaa pitää myös rohkaista ja ohjata pois turhasta Instagram-egoismista ja turhan erityisyyden korostamisesta. Ainoa keino suojata liberaalit arvot on löytää ”me”-henki ”minun” sijasta. Kriisissä ei ole aikaa ja resursseja ajatella jokaista ”erityisenä” tarpeineen, vaan kaikille on tarjolla samaa niukkuutta mutta tasapuolisesti. Edelleen pätee ajatus, että ”ketään ei jätetä”, mutta ”erityisjärjestelyihin” ja ”jononohituksiin” ei ole varaa.

Meidän tulee kehittää itseämme kriisejä varten inhimillisesti herkiksi mutta samalla henkisesti ja fyysisesti koviksi. Tulevaisuuden kriisit vaativat meitä olemaan inhimillisesti kovia epäinhimillisissä toimintaolosuhteissa. Kuten Puolustusvoimain komentaja on todennut, jokaisen on pyrittävä siihen, että kriisissä saa ensin maskin itsensä kasvoille, jotta voi sen jälkeen auttaa muita laittamaan maskin heidän kasvoille. Jos nyt kansalaisena koet, että et normaalioloissa selviä omasta arjesta, on aika tehdä fyysiselle ja henkiselle kunnollesi jotakin. Älä tyydy olemaan siten ”erityinen”, että jättäydät muiden tuen varaan. Apua on vaikea antaa ja sitä ei ole tarjolla, jos tarvitsijoita on enemmän kuin auttajia. Olemme pieni kansa verrattuna esimerkiksi Ukrainaan, joka taistelee olemassaolostaan heitäkin suurempaa Venäjää vastaan. Meitä suomalaisia on vähän ja siksi jokaisen on oltava kriisissä inhimillisesti kova.

Tulevaisuuden kriisit vaativat meiltä moninaista osaamista. Ei riitä, että olet informaation kanssa ketterä ja osaat internetin ja sosiaalisen median salat. Sinun on myös osattava tehdä tulet, valmistaa ruokaa alkeellisissa olosuhteissa, ommella ja korjata vaatteita, käyttää alkeellisia työkaluja ja liikkua ilman Boltia ja hankkia ruokaa ilman Woltia. Kun sähkökatkeavat, on Kansallismuseosta löytyvien työkalujen ja arjen välineiden osaaminen välttämätöntä.

Lopuksi haluaisin kohdistaa katseesi heihin, jotka ovat niukkuuden osaajia ja arkemme taitavia sissejä, nimittäin kaduilla liikkuviin ruokalähetteihin, jotka säästä ja kellonajasta välittämättä puikkelehtivat naurettavan heikoilla palkkiolla paikasta toiseen aikataulupaineet niskaansa palvellen mukavuudenhaluisia ja veltostuneita ruuanlaitosta vieraantuneita kansalaisia. Heillä on myös yksi kultainen taito, joka on kriiseissä kaikista oleellisinta, nimittäin kyky suunnistaa ja löytää paikasta A paikkaan B. Pärjäisitkö sinä ja kuinka monta päivää pyörällä tuulessa ja tuiskussa ruokalähetinä?

Aki-Mauri Huhtinen

Maanpuolustuskorkeakoulun lyyra

Suomalainen ylioppilaslakki on ainut säilynyt jääne ylioppilaiden tummansinisestä univormusta, jonka käyttö hiipui 1860-luvun aikana. Vuoteen 1917 saakka ylioppilastutkinto oli Helsingin yliopiston pääsykoe, jolloin kaikilla lakin käyttäjillä oli ainakin muodollisesti opiskelupaikka Helsingin yliopistossa. Muistona tuosta ajasta kaikkien uusien ylioppilaskokardina on edelleen Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan tunnus, Apollon lyyra. Monissa korkeakouluissa ylioppilaskunta suosittelee, että opiskelija vaihtaisi lyyran tilalle oman yliopistonsa ylioppilaskunnan kokardin.

Maanpuolustuskorkeakoulun joukko-osastotunnukseksi valikoitui Sotakorkeakoulun tunnus. Tohtorinhatussa käytettävä tunnus on heraldisesti samankaltainen muiden yliopistojen tunnusten kanssa. Heraldisen selityksen mukaan: ”pyöreässä avonaisessa laakerinlehväseppeleessä Maanpuolustuskorkeakoulun joukko-osastotunnus; kolmetorninen torneiltaan sakarakoroinen ja alaosastaan aaltokoroinen muurattu linna päällikkäänä paaluttain kaksiteräinen suora lyömämiekka”.

Vuonna 2003 ensimmäisenä Maanpuolustuskorkeakoululta väitelleenä tohtorina komentaja Aarni Lehti sai kunniaksi olla ensimmäinen uuden tunnuksen kantaja. Aikaa kului. Yliopistojen käytänteet näkyivät opiskelijoille enintään haalareiden hankintana. Santahaminan ulkopuolella akateemista taivaltaan käynnistelleet jakoivat kokemustaan. Tämä herätti keskustelua. Keskustelu poiki esityksen oppilaskunnalle keväällä 2019. Aloite sai kannatusta ja eteni selvitykseen.

Pääesikunta puolsi esitystä, ”mikäli tunnuksen käytöllä voidaan edistää joukko-osaston etua ja tunnettavuutta”. Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori hyväksyi 24. tammikuuta 2020 oppilaskunnan esityksen Maanpuolustuskorkeakoulun tunnuksen käytöstä ylioppilaslakin lyyrana. Ylioppilaslakin lyyra poikkeaa sotatieteiden tohtorin hatun lyyrasta kokonsa ja heraldisesti värityksensä puolesta. Ylioppilaslakin lyyra on miekkaa myöten kokonaan kultainen ja kooltaan pienempi, vain 16 millimetriä.

Lyyran käyttöoikeus on kaikilla Maanpuolustuskorkeakoulussa päätoimisena tutkintoon opiskelevilla sekä

Maanpuolustuskorkeakoulusta tutkintoon valmistuneilla alumneilla. Maanpuolustuskorkeakoulun lyyraa tulee käyttää sille kuuluvalla arvolla ottaen huomioon sille akateemisessa maailmassa ja perinteissä annettu arvostus. Lyyran käytön yhdistäminen poliittiseen toimintaan tai sen julkinen häpäiseminen on kielletty.

Lyyra yhdistää Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijoita ja alumneja – kurssitasosta riippumatta. Se parantaa yhteenkuuluvuutta ja vahvistaa osaltaan akateemisten upseerien ja Maanpuolustuskorkeakoulun perinteitä. Ylioppilaslakissa lyyra esiintyi ensimmäistä kertaa vappuna 2023. Merkkejä on myyty muutama sata. Lyyran voi hankkia itselleen joko Olutkellarilta tai Kadettiverikunnalta. Hyvää akateemisen vapun odotusta.

Jussi Ahokas

Kapteeniluutnantti Jussi Ahokas palvelee Maanpuolustuskorkeakoulussa oppilasupseerina. Palstan kirjoitukset tarkastelevat sotilasperinteitä.

Aleksanterinkatu, Helsinki, 1934

Henrik Ramsay

Henrik Ramsay, C.G. Mannerheim ja Harry Rönngren

Taloudellinen puolustusvalmius ja pohjoismainen yhteistyö 1936–1939

TEKSTI: OTTO AURA

Ensimmäisen maailmansodan kokemukset vaikuttivat sodan kuvaan laajasti. Yksi sodan kokemusten läpileikanneista teemoista oli taloussaarrot eli taloudellinen sodankäynti. Taloudelliset sanktiot muodostuivat 1919 perustetun Kansainliiton toiminnan perusteiksi niin sanottuna taloudellisena aseena eli sanktioina. Pula-aika ja tulevaisuutta varten hahmotellut taloudellisen sodankäynnin keinot herättivät myös Suomen ensi kertaa pohtimaan sotataloutta ja taloudellista puolustusvalmiutta. Miten taloudellista puolustusvalmiutta kehitettiin yhdessä neljän Pohjoismaan kesken vuosina 1936–1939?

OTTO AURA

Vuosina 1924–1927 Suomessa toimi kaksi lyhytikäistä sotatalouskomiteaa. Molemmat laativat muistioita, joissa käsiteltiin laajasti sodan vaikutuksia esimerkiksi talouteen ja teollisuuteen. Molemmat komiteat olivat painottaneet pysyvän elimen perustamista. Tähän suuntaan kehitys johtikin, sillä vuonna 1929 valtioneuvosto asetti taloudellisen puolustusneuvoston. Valtioneuvosto määräsi taloudellisen puolustusneuvoston jäsenet, joita oli käytännössä kaikilta talouselämän aloilta.

Puheenjohtajaksi tuli Henrik Ramsay. Merkittävä rooli taloudellisen puolustus-

valmiuden kehittämisen kannalta oli taloudellisen puolustusneuvoston toimistolla. Toimiston vahvuus ei ollut suuri, mutta maisteri Artturi Lehtisen ja eversti Gunnar von Wrightin panos valmisteluissa oli huomattava. Myöhemmin taloudellisen puolustusneuvoston toimisto liitettiin sellaisenaan puolustusministeriön perustettuun sotatalousosastoon.

Ruotsin aloite

Pohjoismaiseen yhteistyöhön tähtäävä aloite saapui Ruotsista. Karl Åmarkin 31. heinäkuuta 1936 päiväämässä muistiossa hahmoteltiin mahdolli-

suuksia pohjoismaiseen tavaravaihtoon sodan tai taloussaarron sattuessa. Taustalla olivat ensimmäisen maailmansodan kokemukset. Muistiossaan Åmark esitti aloitettavaksi selvityksen aiheesta. Jokainen Pohjoismaa laati tarveluettelot, mistä ilmenisivät puutteet eristyksen aikana. Luetteloiden pohjalta arvioitaisiin yhteistoiminnan mahdollisuuksia.

Kaupparoliittisella tasolla Åmark

ehdotti käytäväksi myös keskustelua erinäisistä keskinäistä suosituuksista koskevista sekä kauppatavaroiden kauttakulkuun liittyneistä seikoista. Ruotsilla oli selkeä tavoite: yhteisten etujen siteet pitäisivät Pohjoismaat mahdollisena tulevana rauhattomuuden aikana yhdessä.

Jo syksyllä 1936 todettiin, että yhteistyössä oli eroja. Kysymys oli tavaravaihdosta kriisin tai sodan johdosta syntyneessä vaikeassa tilanteessa. Ruotsin puheet Norjan ja Tanskan suuntaan olivat ensi sijassa kysymyksiä kriisistä (*kris*). Ruotsin ja Suomen välillä kyse oli ensi sijassa sodasta (*krig*). Ruotsi korosti, että vaikka tarpeita tarkasteltaisiin yhteispohjoismaisesti, samalla pidettiin mahdollisuus bilateraalsiin keskusteluihin. Tämä myös tiedotettiin Suomelle jo ennen kuin valtioneuvosto asetti suomalaisen valtuuskunnan tehtävään.

Suomessa asia herätti ehdottomasti kiinnostusta. Valtioneuvoston päätöksen perusteella asiaa hoitamaan asetettiin komitea. Puheenjohtajaksi nimettiin taloudellisen puolustusneuvoston puheenjohtaja tohtori Henrik Ramsay. Jäseniksi komiteaan tulivat puolustusministeriön sotatalousosaston päällikkö eversti Leonard Grandell, Kone ja Silta Oy:n apulaisjohtaja insinööri Yrjö Vesa sekä taloudellisen puolustusneuvoston toimistosta maisteri Artturi Lehtinen. Komitea asetettiin 24. syyskuuta 1936 ulkoasiainministeriön alaisuuteen.

Ruotsalaisten aloitteen saapumisesta alle kahdessa kuukaudessa olivat suomalaiset luoneet valtuuskunnan käymään pohjoismaisia neuvotteluja taloudellisesta yhteistyöstä ”sodan tai blokaadin” varalle. Taustalla vaikutti käsitys sodasta ja sen vaikutuksista yhteiskuntaan, talouteen ja kaupankäyntiin, vaikka Pohjoismaat pystyisivätkin pysymään puolueettomina mahdollisessa tulevassa suursodassa.

Havainnot ensimmäisestä kokoontumisesta

Ensimmäinen tapaaminen järjestettiin Tukholmassa 15.–16. helmikuuta 1937. Valtuuskuntien käsittelyyn tuli ensin sangen merkittävä kysymys siitä, millaiset uhkakuvat olisivat suunnittelun perusteena. Ruotsin valtuuskunta ehdotti kolmea erilaista tilannetta: eristys ilman sodan uhkaa, eristys, johon liittyy sodan uhka tai sotatila. Norjan valtuuskunnan puheenjohtajan mukaan näissä kaikissa olisi vastattava kolmeen

haasteeseen. Miten voidaan turvata kansan toimeentulo, elinkeinoelämän ylläpito ja puolustuksen tarpeet. Kysymys osoittautui hyvin laajaksi.

Ramsay esitti vielä täsmentävän kysymyksen: olihan myös sotatilanne sisältynyt ehdotuksen sanamuotoihin. Muut osallistujat vahvistivat tämän. Suomen uhkaperusteisen suunnittelun kannalta

tämä oli oleellista. Ramsay tarkisti vielä, että voitaisiinhan myös sotamateriaalit listata tarveluetteloihin ja keskusteluihin? Ruotsi vahvisti, Norja myötäili, Tanska ei vastustanut. Valtuuskunnat päätyivät siihen, että jokainen maa saisi itse määritellä tarpeensa ja siihen liittyneet lähtökohdat tarveluetteloita laadittaessa. Selvitys kohdistettaisiin alkuvaiheessa tuotteisiin,

Kuvat: SA-kuva/Puolustusvoimat. Kuvanmuokkaus Pasi Väätäinen.

sin kanssa voitaisiin käydä konkreettisia keskusteluja sotamateriaalitarpeista, oli aivan oleellinen.

Keskustelut jatkuvat

Seuraava valtuuskuntien kokoontuminen oli 14.–16. kesäkuuta 1937 Kööpenhaminassa. Suomesta kokoukseen osallistuivat Ramsayn johdolla samat herrat kuin Tukholman kokouksessa. Pääkohteena oli Ruotsin valtuuskunnan laatima ehdotus suunnitelmaksi tavaravaihdon edistämiseksi Pohjoismaiden välillä poikkeusoloissa. Ruotsissa, Norjassa ja Suomessa suunnitelman luonnosta oli jo esitelty pienissä piireissä – Suomessa se oli näytetty ulkoministerille ja ministeriön kansliapäällikölle. Yleisen tason suunnitelma määrittä perusteet toiminnan valmistelulle ja sille, miten toimittaisiin mahdollisen kriisitilanteen syntyessä. Suunnitelma alistettiin asianomaisten Pohjoismaiden hallitusten hyväksyttäväksi.

Suunnitelman lisäksi kokouksessa käsiteltiin kerättyjä tarveluetteloita ja listoja. Suomen valtuuskunta huomautti, että raudasta ja teräksestä puhuttaessa olisi mahdollonta sivuuttaa sotatarvikesyymystä. Suomalaiset tiedustelivatkin vielä muiden osallistujien näkemyksiä siitä, voitaisiinko sotamateriaalit ottaa käsittelyyn myös muiden mielestä. Ruotsi ja Norja vakuuttivat tämän asian olleen täysin selvä, eikä Tanskakaan vastustanut. Suomalaiset olivat nyt saaneet kahdessa kokoontumisessa vahvistuksen sille, että sotavarusteet olisivat käsitellyssä yhtä lailla kuin muutkin hyödykkeet. Suomi esitteli tarvelistojaan, joissa olivat mukana elintarvikkeet, lannoitteet, rauta, teräs sekä poltto- ja voiteluaineetkin. Seuraavana vaiheena olisi tarkempien listojen ja työsuunnitelmien laatiminen ja valtuuskunnat kokoontuisivat seuraavan vuoden puolella Oslossa. Työ jatkui toukokuuhun 1939 asti.

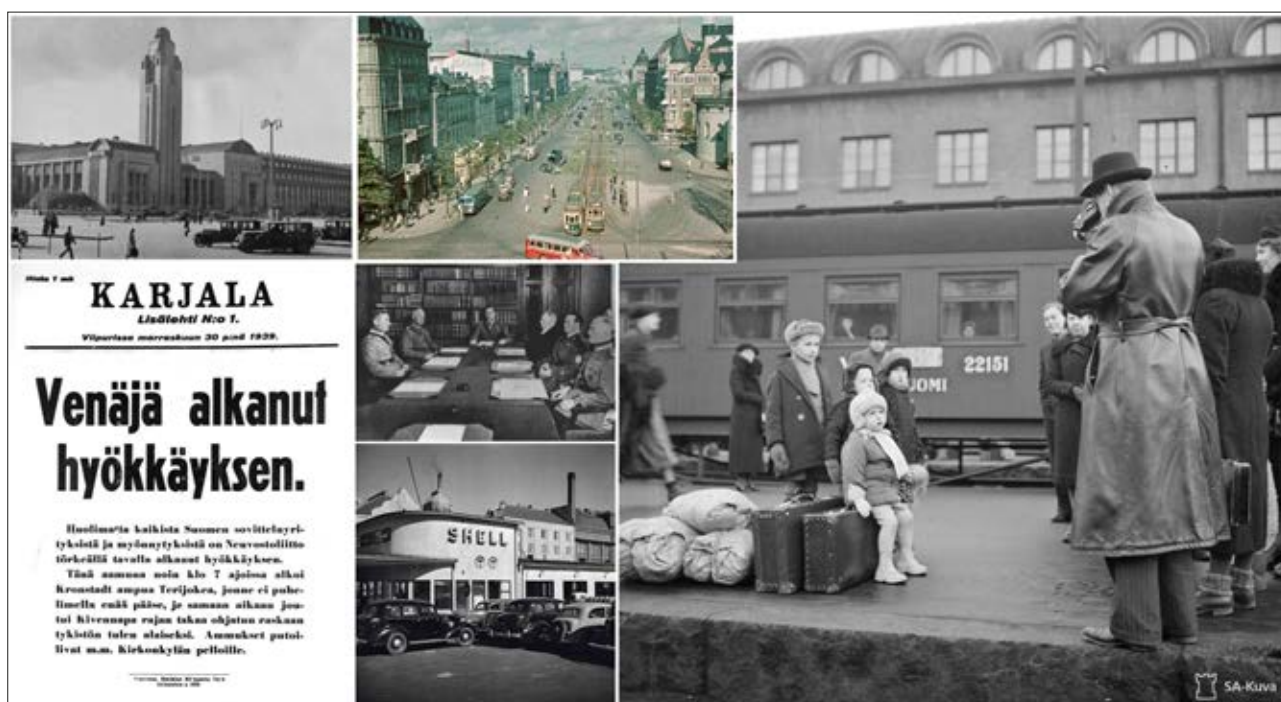
Viralliset keskustelut sotamateriaalista alkoivat vasta tammikuussa 1939 ja olivat Suomelle pettymys, sillä Ruotsin hallitus oli rajoittanut keskustelujen mahdollisuuksia. Yhteistyö tältä osin ei ollut lopulta mikään autuaaksitekevä asia, mutta tärkeä joka tapauksessa. Suomen jäsenet asemateriaalivaltuuskunnassa olivat kenraali Grandell ja eversti Tuomas Raatikainen. Tämä työ alkoi helmikuussa 1939.

joita tuotettiin ainakin yhdessä neljästä Pohjoismaasta. Luetteloihin määriteltäisiin kunkin tuotteen vajaus.

Suomen valtuuskunta raportoi positiivisessa sävyssä. Tukholman kokous ei jäänyt pelkäksi puheeksi, vaan seuraavaksi olisi tiedossa konkreettisia toimia taloudellisen puolustusvalmiuden saralla. Pohjoismaiden valtuuskuntien kes-

ken oli vallinnut täydellinen yksimielisyys yhteispohjoismaisen tavaravaihdon suunnittelemisesta eristys- tai sotatapauksen varalle. Suomen kannalta oli erittäin tärkeää, että Ruotsi oli valmis pitkälle meneviin kahdenvälisiin keskusteluihin Suomen kanssa. Materiaalisen puolustusvalmiuden kehittämisen kannalta lupaus siitä, että Ruot-

Kuvat: SA-kuva/Puolustusvoimat, museovirasto.fi ja wikimedia.org. Kuvannuokkaus Pasi Väättäinen.

Kysymys tavaravaihdon kauttakulusta

Vapaan kauttakulun kysymys oli yksi erityisteema, joka nousi keskusteluissa esille. Varsinkin Suomen näkökulmasta tämä oli keskeinen asia. Kauppatavaroiden kauttakulku ei ollut niin merkittävä kysymys Norjalle ja Ruotsille kuin Suomelle. Pelkkä vilkaisu kartakuvaan riittänee kertomaan kuvion. Suomen hankinnat kohdistuisivat läntiseen pallonpuoliskoon, josta tavaroita toimitettaisiin. Olisiko Ruotsilla tarvetta tuonnille sodan tai kriisin aikana Neuvostoliitosta? Olihan se toki periaatteessa mahdollista.

Vielä syyskuussa 1939 Pohjoismaiden taloudellisten puolustusneuvostojen työpöydillä oli tarkasteltavana kysymys tavaroiden kauttakuljetusmahdollisuuksista. Kyse oli kapasiteetilaskelmista norjalaisten ja ruotsalaisten rautateiden kuljetuskyvyistä sekä joidenkin Norjan länsirannikon satamien lastauskyvystä.

Toisen maailmansodan alku

Toinen maailmansota alkoi Saksan hyökkäyksellä Puolaan 1. syyskuuta 1939. Suunnitelmien mukaan sodan syttyessä Pohjoismaiden valtuuskunnat kokoontuisivat Tukholmassa ja näin myös tapahtui. Ruotsin isännöi-

mään kokoukseen osallistui Suomi, Tanska ja Norja – Suomen edustajana oli Henrik Ramsay. Suunnitelman mukainen toiminta oli sangen nopeaa, sillä kokous pidettiin jo syyskuun toisena päivänä. Pohjoismainen yhteistyö oli suunnitelmassa ja kuluneiden vuosien aikana saatu ripeäksi ja kaikkien Pohjoismaiden hallitusten hyväksymäksi.

Tammikuussa 1940 Pohjoismaiden taloudellista yhteistoimintaa poikkeuksellisissa oloissa käsitellyt komitea ilmoitti ulkoasiainministeriölle toimintansa nyt päättyvän. Suurvaltasota oli puhjennut ja Suomi joutunut sotaan Neuvostoliittoa vastaan. Taloudellista puolustusvalmiutta varten tehty työ oli päättynyt ja oli siirretty toimeenpanoon. Komiteaa ei enää tarvittu ja se lopetti toimintansa.

Yhteistyö strategisena valintana

Ruotsin aloitteesta käynnistynyt Pohjoismaiden yhteinen suunnittelu tavaravaihdosta eristyksen, kriisin tai sodan varalle on jäänyt historian tutkimuksessa vielä toistaiseksi hämärän peittoon. Tämä siitä huolimatta, että juuri tällä valtuuskuntien yhteistyöllä Suomen ja Ruotsin sotatarvikekeskukset saatiin virallisesti avattua. Tava-

ranvaihtoon liittynyt aloite on osaltaan nähtävissä yleisemmässä pohjoismaisen yhteistyön kehityksessä, mutta myös Suomen ja Ruotsin keskinäisten suhteiden kehityksessä. Suomen ja Ruotsin, sekä laajemmin pohjoismainen, yhteistyö oli 1930-luvulla strateginen valinta.

Jälkikäteen arvioitaessa joudumme punnitsemaan kysymystä, mikä on valmiudellisen suunnittelun hyöty suhteessa toteutumaan. Pohjoismaista tavaravaihtoa eristyksen, kriisin tai sodan aikana selvittänyt komitea joutui työssään käymään läpi kaiken kattavasti koko Suomen taloudellisen puolustusvalmiuden näkökulmasta: mitä on riittävästi omiin tarpeisiin, mitä on riittävästi muualle jaettavaksi ja mitä ehdottomasti tarvitaan tuotuna ulkomailta. On selvää, että talvisotaan tultaessa niin Pohjoismaista kuin muualtakin hankittavana oli enemmän tuotteita kuin oli mahdollista saada. Miten suunnitelmat vaikuttivat toteutuneeseen tavaravaihtoon, jää vielä tutkimuksen selvittämäksi.

Valtiotieteiden tohtori Otto Aura toimii Maanpuolustuskorkeakoulussa sotahistorian opettajana.

Kauanko on kauan?

Kauan tarkoittaa pitkää aikaa, jota voidaan katsoa sekä meneeseen että tulevaisuuteen. Negatiivisessa yhteydessä käytetään sanaa kauaa. Esimerkiksi ”se ei kestänyt kauaa”.

Kävin hiljattain pitkän keskustelun 1930-luvulla syntyneen henkilön kanssa. Lähes yhdeksänkymmenen vuoden taipaleellaan hän on nähnyt ja kokenut muun muassa Talvisodan, Jatkosodan, Lapin sodan, jälleenrakentamisen kauden, vaaran vuodet, puolueettomuuspolitiikan ajan, Neuvostoliiton romahuttamisen sekä Saksojen yhdistymisen, Suomen liittymisen ja jäsenyyden Euroopan unionissa, yhteiskunnan perusrakenteiden vavahtelua ja aivan viime aikoina Suomen sotilaallisen liittoutumisen. Juuri nyt hän seurailee terävänä kansalaisena tilanteen kehittymistä Yhdysvalloissa, ehkä miettien, ettei presidentti Trumpin edellisestä kaudesta Valkoisessa talossa ole kauaa.

Kaiken edellä todetun ohella keskustelukumppanille on tietty matkansa varrella tullut vastaan monenmoista myös henkilökohtaisella tasolla. Lastenlasten odottaminen kuulemma kesti kauan. Aika monen tapahtuman kohdalla kunnioitettu vanhus sanoi, että tapahtumat ovat olleet vain lyhyitä pätkiä elämässä. Näin varmaan on, kun asioita katsotaan ajassa taaksepäin. Kysyessäni, oliko Talvisodassa menehtynyt isänsä alle sadan päivän sotaretkellään kauan tai hoitiko Kekkonen presidentin tehtävää kauan, vastaus kumpaankin oli ”kyllä”.

Joulupukin tulon odottaminen aattoiltana tuntuu pikkulapsesta ikuisuudelta. Aikoinaan kesää kesti uskomattoman kauan. Nykyään se on 12 viikkoa (84 päivää), sisältäen juhannuksen ja yhden rapujuhlat, sitten jo ollaankin haravoimassa putoavia lehtiä.

Ylioppilaaksi kirjoitetaan nykyaikoina noin kolmessa vuodessa eli 1 095 päivässä. Autokoulu kestää keskimäärin noin 90 päivää. Karatessa innokas ja sitoutunut harrastaja voi hankkia itselleen mustan vyön keskimäärin ehkä 6–8 vuodessa eli 2 190–2 020 päivässä.

Ukraina on taistellut urhoollisesti Venäjää vastaan kolmisen vuotta eli yli 1 000 päivää. Lähes yhtä kauan Ukrainaa on yritetty auttaa antamalla materiaaliapua ja muuta tukea. Tarpeisiin nähden kuitenkin hitaasti ja vähäisessä määrin. Vaikuttavien tukijärjestelyjen aikaansaaaminen on kestänyt kauan.

Vastaus kysymykseen ”kauanko on kauan” riippuu aina kontekstista sekä vastaajasta ja hänen tilanteestaan. Edellä oleva tajunnanvirta nostaa Suomen puolustamiseen liittyen pohdittavaksi pari kysymystä.

Varusmiespalveluksen pituus määritetään asevelvollisuuslaissa. Uusimassa asevelvollisuuslain versiossa varusmiespalveluksen pituus on joko 165, 270 tai 347 päivää. Lyhin palvelusaika on 23,5 viikkoa. Jos kysytään, kestäkö varusmiespalvelus Suomessa kauan, saadaan taatusti monenlaisia vastauksia, joissa otettaneen kantaa koulutusajan ohessa muun muassa kansantaloudellisiin ja yhdenvertaisuuskysymyksiin.

On ilmeistä, että pitempi palvelusaika mahdollistaisi enemmän toistoja ja esimerkiksi fyysisen kunnon kehittämisen tai lähitaistelutaitojen syventämisen

nykyistä paremmin. Varusmieskoulutusjärjestelmämme on kuitenkin nykymuodossaan osoittanut toimivuutensa, eikä ehjää konetta kannata rikkoa. Ei voi muuta kuin nostaa hattua komentajille, päälliköille, kouluttajille ja varusmiesjohtajille – itse koulutettavia unohtamatta – siitä, millaisia koulutustuloksia nykyjärjestelmällämme tehdään.

Koulutusvaatimukset saattavat vielä tiukentua tulevaisuudessa. Mitä lyhyempi varusmiespalvelusaika, sitä tehokkaampi koulutusjärjestelmä tarvitaan. Lyhyt koulutusaika ei salli pitkiä poissaoloja esimerkiksi epidemioiden takia. Muutkin häiriötekijät on minimoitava.

On olennaista, että asevelvollisten koulutus ja harjaantuminen jatkuvat varusmiespalveluksen jälkeisenä jatkumona reservissä. Reserviläisten kouliintumista ja taitojen ylläpitämisen mahdollisuuksia tulisi entuudestaan lisätä. Kuinkahan laaja joukko esimerkiksi panssarivaunumiehistöjä kävisi vapaaajallaan treenaamassa omaehtoisesti simulaattorilla, jos tällainen mahdollisuus olisi olemassa.

Toinen nosto liittyy Venäjän kykyyn ja tahtoon käydä pitkäkestoista ja intensiivistä omia tappioita kaihtamatonta kulutussotaa Ukrainassa. On todennäköistä, että sama toimintamalli toistuisi muuallakin. Puolustuksen pitää kestää pidempään kuin joitakin vuosia sitten yleisesti arvioitiin. Mitä pidempi sota, sitä suurempi materiaalin kulutus. Sotakalustoa ja -tarvikkeita koskevien tarvelaskelmien pitää perustua skenaarioihin, joissa sotaa käydään mahdollisesti pitkään. Laskelmien mukaiset hankinnat on tehtävä hyvän sään aikana. Tositilanteessa materiaalin käyttöön saamiseen saattaa mennä liian kauan.

Heikki Välivehmas

Juhlavasti vuoteen 2025

Kadettikunta vietti vuosipäiväänsä 27. tammikuuta. Itsenäisen Suomen ensimmäiseltä kadettikurssilta vuonna 1920 valmistuneista kadettiupseereista 42 kokoontui Kadettikoulun juhlatilaisuuteen 27. tammikuuta 1921. Tällöin he päättivät perustaa Kadettikunnan elinikäisen kadettiveruuden vaalimiseksi.

Kadettikunta ja kadettiipiirit juhlistivat 104. vuosipäivää muun muassa kunnioittamalla seppeleenlaskuin veteraanisukupolven uhrauksia sankarihautausmailla eri puolilla maatamme. Kuvakollaasi kadettiipiirien tapahtumista on toisaalla lehdessä. Vuosipäivän viettoon liittyi myös Kadettikunnan uuden lipun nauhaus.

Kadettikunnan Ikikaaderit

Ikikaaderi, majuri Olli Vuorio 26. Kadettikurssilta saatettiin viimeiselle matkalle sotilaallisin kunnanosoituksin Vuorentaan kappelissa Hämeenlinnassa 25. tammikuuta 2025. Kadettikunnan ja Maavoimien Ikikaaderi on nyt majuri Paavo Koponen 37. Kadettikurssilta.

Ilmavoimien Ikikaaderi on everstiluutnantti Veikko Stark 42. Kadettikurssilta. Merivoimien ja samalla Rajavartiolaituksen Ikikaaderi on kontra-amiraali Jorma Kaisalo 25. Merikadettikurssilta. 33. Kadettikurssi on vanhin ”samumaton” kurssi, jota edustaa eversti Hannu Pohjanpalo.

Kylkirauta-lehden synty

Toukokuussa 2025 tulee kuluneeksi 90 vuotta *Kylkirauta*-lehden ensimmäisestä julkaisusta.

Kadettikunnan johtokunnan kokous nimesi tammikuun 15. päivänä 1935 toimikunnan suunnittelemaan jäsenlehden kahta ensimmäistä numeroa. Toimikuntaan nimettiin kapteenit Matti Aarnio (puheenjohtaja) ja Lennart Vihma sekä kapteeniluutnantti Aarno Aranko. Haasteena oli riski käyttövarojen puutteesta, mikä oli estänyt lehden julkaisun edellisinä vuotena. Toimikunnan suunnitelma hyväksyttiin johtokunnan kokouksessa 8. helmikuuta 1935. Toimikunta muutettiin lehtikomiteaksi, ja sitä täydennettiin sihteeriksi valitulla kapteeni Yrjö Vasamalla. Huhtikuussa päätettiin julistaa nimikilpailu Kadettikunnan lehdestä.

Johtokunta käsitteli nimiehdotukset

kokouksessaan huhtikuun 24. päivänä. Valittavana olivat muun muassa: HHH (Haapaniemi, Hamina, Helsinki), Juhhan-Ville, Kadetti, Kadettiupseeri, Kalpa, Kaaderi, Kylkirauta, Puolustustahto, Säilä, Vasama. Johtokunnan pöytäkirjan mukaisesti: ”Ehdotuksia harkittaessa pidettiin määrävänä, että nimen tulee olla upseeriammattiin viittaava, Kadettikouluun liittyvä, kansallinen, mieluummin yksiosainen ja harvinainen.” Kilpailun 1. palkinnon sai kapteeni Olavi Huhtala ehdotuksestaan *Kylkirauta*. Toisen palkinnon sai kapteeni Yrjö Vasama ehdotuksestaan *Säilä*.

Majuri Urho Tähtinen valittiin lehden toimituskunnan puheenjohtajaksi, kapteeni Eino Kuusela varapuheenjohtajaksi ja kapteeni Olavi Huhtala sihteeriksi. Aikaisemmin nimetty lehtikomitea muodosti toimituksen, jonka tehtävänä oli sisällön tuottaminen julkaisuun. Tavoitteeksi asetettiin lehden julkaiseminen toukokuun 10. päivään mennessä. Ensimmäinen lehti ilmestyi toukokuussa ja toinen marraskuussa 1935. Ensimmäisestä lehdestä lähetettiin lahjakappaleet muun muassa kunniajäsenille, Puolustusvoimien johdolle ja joukko-osastojen komentajille sekä Jääkäriliitolle ja Upseeriliitolle.

Ensimmäisestä lehdestä alkaen ovat julkaisussa olleet mukana lainaukset Eino Leinoa, ”Vyötti miekan vyötärölle, kupeellensa kylkiraudan” sekä ”Teiss’ on taiston tulta, peistä, kylmyyttä myös kylkiraudan”.

Kevätkokous Lahdessa

Kadettikunnan kevätkokous järjestetään Lahden Upseerikerholla lauantaina 12. huhtikuuta 2025. Kokousta edeltää kadettiipiirien kokousedustajien ja Lahden kadettiipiirin edustajien upseeripäivällinen Lahden Upseerikerholla perjantaina 11. huhtikuuta. Kokouspäivä alkaa Lahdessa kunnianosoituksella Ristinkirkon sankarihautausmaalla. Seppeleenlasku on kello 10. Kokouspäivä jatkuu kaupungin esittelyllä, kokouslounaalla ja kello 14 alkavalla päiväjuhalla. Varsinainen kevätkokous järjestetään iltapäivän päätteeksi.

Kaaderigolf Mikkelissä

Kadettikunnan XXVII Kaaderigolf pelataan Annilan Golfkeskuksessa Mik-

HEIKKI POHJA

kelissä keskiviikkona 20. elokuuta, Kilpailukutsu on toisaalla lehdessä.

Tapahtumaa edeltää omakustanteinen esitelmä- ja päivällistilaisuus Mikkelin Upseerikerholla tiistaina 19. elokuuta.

Järjestö- ja viestintätutkimus

Kadettikunnan jäsenistölle suunnattu järjestötutkimus ja viestintätutkimus toteutetaan kevään aikana Webropol-palvelussa. Kysely lähetetään kunkin jäsenen sähköpostiin.

Kyselyyn vastaamalla jäsenistöllä on omalta osaltaan mahdollisuus vaikuttaa Kadettikunnan strategian ja toiminnan kehittämiseen. Seuraava strategiakierros käynnistyy syksyllä 2025, jonka yhtenä perusteena ovat kevään kyselyn tulokset.

Kadettikunnan viestintä ja *Kylkirauta*-lehti (mukaan lukien verkkolehti) ovat kehittyneet nykyiseen muotoonsa osavien ja sitoutuneiden toimitusten tuloksena. Kadettikunta haluaa viestinnässäänkin elää ajassa, ja kaikki kehittämisajaukset ovat tervetulleita.

Constantem Decorat Honor
– *Kunnia kestävän palkka*

Heikki Pohja

Kadetti 7265

heikki.pohja(at)kadettikunta.fi

Kadettikunta ry:n kevätkokous 2025

Kadettikunta ry:n sääntömääräinen kevätkokous järjestetään Lahden Upseerikerholla (Upseerikerhonkatu 3, Lahti) lauantaina 12. huhtikuuta 2025 kello 15.30. Kokoukseen on mahdollisuus osallistua myös etäyhteydellä. Osallistumislinkki lähetetään kokoukseen ilmoittautuneille.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 6 §:ssä mainitut asiat sekä jäsenten Kadettikunnan hallitukselle kirjallisesti sääntöjen mukaisesti ennen kokousta lähettämät kokousaloitteet. Äänioikeutettuja kokouksessa ovat kaikki Kadettikunnan jäsenet. Äänestäminen nimetyille jäsenelle annetulla valtakirjalla on sallittu.

Kokouspäivän ohjelma 12.4.2025

- 09.30 Linja-autokuljetus Ristinkirkolle Lahden Upseerikerhon edestä
- 10.00 Seppeleenlasku Lahden sankarihautausmaalla (Kirkkokatu 4, Lahti)
- 10.30–11.30 Kaupungin esittelykierto linja-autolla
- 11.30–12.30 Kaupungintalon esittely
- 12.45–13.45 Lounas
- Lahden Upseerikerho
- 14.00–15.30 Päiväjuhla
- Tilaisuuden avaus
    - Lahden kadettiopin puheenjohtaja, eversti Ensio Mäkipelto
  - Lahden kaupungin tervehdys
    - kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Juha Rostedt
  - Juhlapuhe
    - Lahden teollisuusseuran hallituksen puheenjohtaja Teresa Kemppi-Vasama
  - Palkitsemiset ja huomionosoitukset
    - Kadettikunnan puheenjohtaja, kenraalimajuri Mika Kalliomaa
    - Päiväjuhlan musiikista vastaa Puolustusvoimien varusmiessoittokunta
  - Juhlakahvit
- 15.30–17.00 Kevätkokous

Ilmoittautuminen kevätkokoustahtumiin pyydetään tekemään viimeistään 31. maaliskuuta 2025 Lyyti-tapahtumanhallintajärjestelmällä: https://www.lyyti.in/KK_kokous_12042025
Pukukoodi: sepeleenlaskussa, päiväjuhlassa ja kokouksessa palveluspuku tai arkipuku.

Tervetuloa päättämään yhteisistä Kadettikunnan asioista!

Kadettikunnan hallitus ja Lahden kadettiopiiri

* Päämajamuseo

Mannerheim ylipäällikkönä

Kadettikunnan vuosipäivä kadetti-piireissä

seppeleenlaskut ja kunnianosoitukset sankarihaudoilla

Seppäleenlaskut ja kunnianosoitukset sankarihaudoilla

Kadettikunnalle uusi lippu

Kadettikunta ry:n uusi lippu naulattiin Katajanokan Kasinon Kenraalisalissa Kadettikunnan vuosipäivänä 27. tammikuuta 2025. Yhdistyksen kolmas lippu on täydellinen kopio edeltäjistään. Lipun nauलाusta oli todistamassa arvovaltainen joukko kadettiupseereja, kadetteja ja kutsuvieraita.

Kadettikunnalla ei ollut omaa lippua ensimmäiseen neljäänkymmeneen vuoteen. Juhlalaisyksien lainattiin Kadettikoulun lippu, jota pidettiin yhdistyksen ja Kadettikoulun yhteisenä tunnuksena.

Vuonna 1956 tarkennettiin ja määriteltiin uudelleen suomalaisia sotilasperinteitä, jolloin tasavallan presidentti vahvisti joukko-osastojen uudet nimet, sotilasperinteet, liput ja kunniamarssit. Muiden maanpuolustusjärjestöjen tapaan myös Kadettikunnassa aloitettiin tuolloin oman yhdistyslipun suunnittelu ja hankinta.

Lipun historia

Kadettikunnan hallitus julisti *Kylkirauta*-lehden numeroissa 2–3/1958 jäsenkuntansa keskuudessa järjestölipun avoimen suunnittelukilpailun. Hanketta varten perustettiin erityinen lipputoimikunta, jonka laatiman suunniteluohjeistuksen mukaan lipun tunnuksen ja värien tuli kuvata Kadettikuntaa sekä sen aatteellista pohjaa. Keväällä 1959 lipputoimikunta, johon kuuluivat majuri Emil Rosenqvist, majuri Paavo Ojanperä ja kapteeni Ilmari Tiainen, valitsi useiden ehdotusten joukosta parhaaksi majuri Soini Talaskiven lippupiirroksen. Lipputoimikunnan avustajana toiminut heraldikko Olof Eriksson laati Talaskiven piirroksen pohjalta lopullisen ehdotuksen Kadettikunnan lipuksi.

Lipun pohjaväriksi määriteltiin Merisotakoulun lipun sininen sävy, jonka keskelle sijoitettiin Kadettikunnan merkki. Tasavallan presidentti hyväksyi jäsenmerkin vuonna 1928. Merkin reunuksen muodostaa soikea, alareunastaan sidottu hopeinen laakeriseppelä, jonka päällä on säännöllisin välein yhdeksää historiallista Suomen maakuntaa symboloivat heraldiset ruusut. Seppeleen sisäpuolella on kultaisen nousevan auringon kehän sisällä Suomen vaakunaleijonan yläosa. Auringon alapuolella on taistelua symboloivien kärjet ylös-

päin ja ristikkäin olevat hopeiset suorat kalvat. Keskuskuvio perustuu Kadettikoulun tunnukseseen ja laakerilehväseppelä Haminan Kadettien Kadettiklubin tunnukseseen. Kadettikunnan jäsenmerkki vahvistettiin upseerin virkatutkinnon merkiksi 30. lokakuuta 1971, ja sen nimi muuttui upseerin tutkinnon merkiksi 1. tammikuuta 1993.

Lipun kooksi määritettiin 109 x 109 senttimetriä ja lippuun tuli 14 naulaa. Tangon karkiosaan tyylieltyyn nauhakkeeseen kirjailtiin Kadettikunnan tunnuslauseseen sanat *Constantem Decorat Honor*. Lipun sanoma kertoo kadettiupseerikoulutuksesta vuodesta 1779 alkaen, jolloin eversti Yrjö Maunu Sprengtporten perusti Kadettikoulun Suomeen.

Ensimmäisen lipun naulaus

Kadettikunnan ensimmäinen lippu naulattiin juhlallisina menoin Kadettikoululla 17. maaliskuuta 1961 yhdistyksen 40. vuosikokouksen yhteydessä. Ensimmäisen lipun naulauksen aloitti Kadettikunnan kunniajäsen, jalkaväenkenraali Erik Heinrichs ja viimeisen nauhan löi silloinen Kadettikunnan puheenjohtaja, kenraalimajuri Olavi Seeve. Lipunnaulauspuheen piti eversti Viljo Rommi.

– Isänmaanrakkaus, velvollisuuden tunto ja toverihenki ovat sen hengen tunnusmerkkejä, joiden kunniaksi tulee lipumme liehua, kuvaili eversti Rommi puheessaan. Hän kiitti myös lipun lahjoittaneita kadettiupseerien rouvia sanoen: ”Näin huipentuu loistavasti ulkonaiseksi tunnusmerkiksi se rakastava, altis ja kärsivällinen työ, jonka Suomen sotilaiden puoliset ovat aina hiljaisuudessa suuria kärsimyksiä ja puutetta vastaan taistellen suorittaneet, ja joita ilman heidän miestensä tunnustetut saavutukset eivät olisi olleet mahdollisia.”

Lippu vihittiin virallisesti käyttöön Helsingin yliopiston suuressa juhlasalissa Kadettikunnan 40-vuotisjuhlassa 18. maaliskuuta 1961. Tasavallan pre-

sidentti Urho Kekkonen kunnioitti läsnäolollaan juhlaa. Lipun vihki kenttäpiispa Toivo Laitinen.

Vihkimispuheessaan kenttäpiispa Laitinen lausui muun muassa: ”Kadettikunnan lipun tarkoituksena on näkyvänä symbolina muistuttaa pyrkimyksestä, jotka Kadettikunnan jäsenet ovat itselleen asettaneet. Näiden pyrkimysten ydin on tämä: Kaikki maan ja kansan hyväksi.” Rouvat Irja Rommi ja Irja Pesonius luovuttivat lipun lahjoittajien puolesta Kadettikunnalle.

Toinen lippu

Alkuperäinen lippu repeytyi vuonna 1993 niin pahoin, että se oli pakko uusita. Toinen lippu oli täydellinen kopio vanhasta. Lipun valmisti taidekoruompelija Paula Riihuhta. Ensimmäinen lippu luovutettiin sotilasperinteiden mukaisesti Sotamuseoon pysyvästi säilytettäväksi.

Kadettikunnan toinen lippu naulattiin 19. maaliskuuta 1994 yhdistyksen kevätkokouksessa Haminan Upseerikerhon juhlasalissa. Lippu naulattiin vanhaan tankoon. Nauhojen määrä oli sama (14 naulaa) kuin alkuperäisessä lipussa, ja ne naulattiin samalla vasaralla kuin 33 vuotta aiemmin. Lipun naulaamisen aloitti Kadettikunnan pitkäaikainen puheenjohtaja, kenraaliluutnantti Erkki Setälä. Viimeisen nauhan löi Kadettikunnan silloinen puheenjohtaja, kenraalimajuri Jussi Hautamäki. Lipunnaulauspuheen piti Kadettikunnan valtuuskunnan puheenjohtaja, kenraaliluutnantti Ilkka Halonen.

– Maailman historiassa lippu on ollut tuhansien vuosien ajan merkittävä osa sotilasperinnettä. Vaikka lipun merkitys taistelussa ei ole tänään sama kuin satoja vuosia sitten, se on säilyttänyt korkean symboliarvonsa. Se on kansakunnalle itsenäisyyden näkyvä ja kunnioitettava vertauskuva, kenraaliluutnantti Halonen totesi.

– Olkoon jokainen nauhan isku tois-

Kadettikunnan uuden lipun naulaus

tettu lupaus siitä, että tämä lippu liehuu vain rohkean joukon yllä nyt ja tulevaisuudessa, Halonen painotti.

Kadettikunnan toinen lippu sai korkean tunnustuksen Kadettikunnan täyttyessä 100 vuotta 27. tammikuuta 2021. Tällöin tasavallan presidentti, Vapaudenristin ritarikunnan suurmestari Sauli Niinistö antoi Kadettikunnalle 4. luokan Vapaudenristin miekkoineen kiinnitettäväksi keltapunaisiin nauhoihin Kadettikunnan lipputangon kärkeen tunnuksena ansiokkaasta toiminnasta Suomen maanpuolustuksen hyväksi.

Uusi lippu

Kadettikunta ry:n kantolippu todettiin 2020-luvun alussa haurastuneeksi ja edellyttävän uusimista. Kadettikunnan hallitus perusti vuonna 2023 projektiryhmän valmistelemaan uuden lipun hankkimista. Projektin johtajana toimi Kadettikunnan varapuheenjohtaja, eversti Hannu Aikio. Projektin asiantuntijaksi kutsuttiin everstiluutnantti Ilpo Karvinen, joka omaa laajan tuntemuksen Puolustusvoimien komentolaan ja perinteisiin liittyvissä asioissa.

Kadettikunnan hallitus päätti tarjouskilpailun päätteeksi tilata uuden lipun artonomi Kaisa Sihvosen yritykseltä Kaisan kirjontaa ja ompelua. Vapaudenristi uuden tangon kärkeen tilattiin kultasepäntuotteen Hyrsky Oy:ltä. Hallitus päätti, että käytössä ollut lippu sijoitetaan Kadettikunnan toimiston neuvotteluhuoneen lippukaappiin.

Kadettikunnan kolmas lippu naulattiin Kadettikunnan vuosipäivänä 27. tammikuuta 2025. Tapahtumapaikaksi valittiin perinteikäs Katajanokan Kasinon Kenraalisali, joka loi juhlalliset puitteet tilaisuuden järjestämiseksi. Tilaisuutta elävöittivät Kaaderilaulajien ja tenori, majuri Janne Isoahon musiikkiesitykset.

Kadettikunnan puheenjohtaja, kenraalimajuri Mika Kalliomaa toivotti tilaisuuteen kutsutut tervetulleiksi.

– Ensimmäinen kadettikurssi perusti Kadettikunnan, ei pelkästään oman kadettikurssinsa yhteisöllisyyden vaalimiseksi, vaan kaukonäköisesti yhdistämään kadettiupseereja läpi vuosien ja vuosikymmenten. Yhteisöllisyyden ketjua on jatkunut 111 kadettikurssin verran, kenraalimajuri Kalliomaa valotti yhdistyksen historiaa.

Hän totesi, että Kadettikunnan hallitus päätti vuoden 2023 lopulla uuden lipun hankkimisesta.

– Nyt olemme kokoontuneet järjestömme kolmannen lipun naulaamiseen. Hetki on historiallinen, Kalliomaa iloitsi.

Lipunnaulauspuheen piti Kadettikunnan kunniajäsen, kenraaliluutnantti Ilkka Aspara.

– Lipun symboliikka kuvastaa erinomaisesti Kadettikunnan arvoja, sen toiminnan tarkoitusta ja sen itselleen ottamia tehtäviä. Kadettikunnan saama korkea huomionosoitus puolestaan kuvastaa näytävästi yhteiskunnan arvostusta Kadettikunnan tekemää pitkäaikaista, ansiokasta maanpuolustustyötä

kohtaan, kenraaliluutnantti Aspara painotti. ”Kunnia on todellakin ollut kestävän palkka”, hän kiteytti.

– Liehukoon Kadettikunnan uusi, uljas lippu, lujan, yhtenäisen ja henkisesti vahvan kadettiupseeriston yllä, sen tunnuslauseen hengessä, jonka lupasimme kadettilupauksessa sanoin: *Olkoon tunnukseni Suomen vapaus ja kansamme onni*, Aspara summasi.

Kolmas lippu on täydellinen kopio edeltäjistään. Naulojen määrä oli sama 14 kappaletta kuin aikaisemmissa lipuisa, ja ne naulattiin samalla vasaralla kuin edellisillä kerroilla. Kadettikunnan varapuheenjohtaja, eversti Mikko Kauppala johti lipun naulaamisen. Hän liitti kunkin naulaajan edustaman yhteisön Kadettikunnan lipun perinteeseen. Ensimmäisenä lippua nauulasi kenraaliluutnantti Ilkka Aspara, joka nauulasi *Kadettikunnan kunniajäsenten* naulan. Viimeisenä naulaajana oli kadettikunnan puheenjohtaja, kenraalimajuri Mika Kalliomaa, joka nauulasi *Johtajan vastuun* naulan.

Naulauksen jälkeen majuri Janne Isoaho kruunasi naulauksen tulkitsemalla *Ateenalaisten laulun* ja Majuri Joni Pirisen Kadettikunnalle omistamansa tarinan: *Kapteeni ja lähetti*, Mannerheimin ritari numero 73:sta. Isoahon tulkintojen jälkeen Kadettikunnan puheenjohtaja, kenraalimajuri Mika Kalliomaa kiitti lipun tekijää ja naulaajia sekä sen hankinnan mahdollistajia.

Heikki Pohja

LIPUNNAULAAJAT JA NAULOJEN SYMBOLIT

1. Kunniajäsenten naula Kunniajäsen, kenraaliluutnantti Ilkka Aspara	9. Upseerikasvatuksen ja kadettiperinteen naula Kadettiväepeli Aapo Ankeriasniemi
2. Arvoyhteisön ja aikaisempien puheenjohtajien naula Kunniajäsen, kenraalimajuri Juha-Pekka Liikola	10. Maanpuolustushengen naula Kaaderilaulajat ry:n puheenjohtaja, eversti Kari-Pekka Rannikko
3. Puolustusvoimien naula Pääesikunnan päällikkö, kenraaliluutnantti Vesa Virtanen	11. Upseerijärjestöjen naula Upseerijärjestöjen yhteistyöelimen ja Jääkärisäätiön puheenjohtaja, prikaatikenraali Pertti Laatikainen
4. Rajavartiolaitoksen naula Rajavartiolaitoksen päällikkö, vara-amiraali Markku Hassinen	12. Yhteistyön naula Suomen Marsalkka Mannerheimin Metsästysmajaja ry:n puheenjohtaja, kenraaliluutnantti Ilkka Korkiamäki
5. Kadettikunnan hallituksen naula Hallituksen jäsen, majuri Maria Hokkanen	13. Kadettikunnan tukijoiden naula Maanpuolustuksen kannatussäätiön toimitusjohtaja, vara-amiraali Kari Takanen
6. Kadettiipiirien naula Kunniajäsen, eversti Ensio Mäkipelto, Lahden kadettiipiirin puheenjohtaja	14. Johtajan vastuun naula Kadettikunnan puheenjohtaja, kenraalimajuri Mika Kalliomaa
7. Vuoden kadettiupseerien naula Majuri Lotta Lehto, Vuoden kadettiupseeri 2020	
8. Kadettikoulun naula Kadettikoulun johtaja, eversti Jukka Nurmi	

Kohtalon valitsemat?

Persoonallisuus ja valta – Modernin Euroopan rakentajat ja tuhoajat

Ian Kershaw

Käännös Jaana Iso-Markku

Docendo 2023

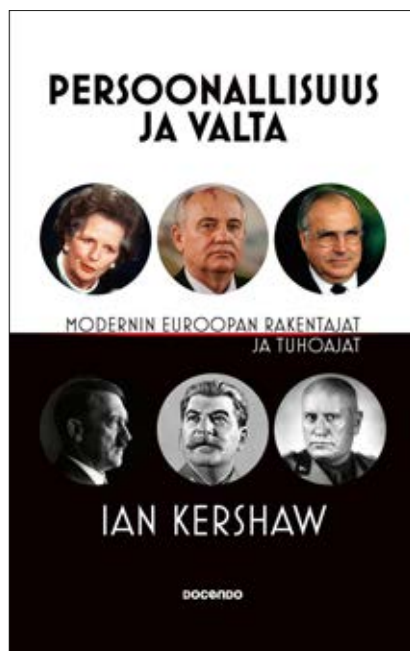
Sivuja 590

ISBN 978-382-671-7

Persoonallisuus ja valta käsittelee eurooppalaisia 1900-luvun merkittäviä valtiollisia johtajia. Tusinasta tutkimuksen kohteesta puolet ovat olleet diktaattoreita ja osa enemmän tai vähemmän luonnevikaisia. Puolikkaaseen kuuluvat Lenin, Mussolini, Hitler, Stalin, Franco ja Tito. Suurmurhaajien kastiin voimme lukea Leninin, Hitlerin ja Stalinin. Demokraattisia järjestelmiä edustavat Winston Churchill, Charles de Gaulle, Konrad Adenauer, Helmut Kohl ja Margaret Thatcher, joukon ainoana naisena. Heistä jokainen oli konservatiivinen hahmo itsevaltaisista piirteistä. Mukaan on päässyt myös Mihail Gorbatšov, esimerkkitapaus hallitsijasta, jolta uudistusohjelman päätteeksi lähtee valtio alta.

Klassinen muna vai kana -kysymys kuuluu Kershawin mielestä: Missä määrin 1900-luvun Euroopan mullistukset johtuivat johtajien teoista? Vai loiko historia heidät? Kirjan esseet eivät tuo esille merkittävää uutta tietoa näistä persoonista. Jokaisesta heistä on kirjoitettu useita elämäkertoja, joistakin jopa satoja.

Diktatuurien ja demokratioiden ero piilee siinä, miten diktaattoriksi tullaan ja miten asemasta luovutaan: Diktaattorit luopuvat vallasta tavanomaisimmin väkivallan tai kuoleman kautta. Demokraatit yleensä häviävät vaalit. Diktaattorit kokevat olevansa kohtalon asettamia tekemään jotain suurta, esimerkiksi johtamaan kansan ennennäkemättömään menestykseen. Venäläisten kohtaloksi tuli Lenin. Hän loi ennennäkemättömän yhteiskuntajärjestyksen, joka tähtäsi kokonaisten valtiokuntaloikkien hävittämiseen ja valtiojohtoisen terroriin. Stalin jatkoi samassa hengessä, kiihdyttäen terrorin ja kansan alistamisen toiseen potenssiin. Järjestelmä oli vallassa yli 70 vuotta, ja toisen maailmansodan jälkeen Stalin onnistui sulkemaan Itä-Euroopan maat verenkarvaiseen neuvostohämärään 40 vuodeksi. Neuvostojärjestelmän syntä voitaisiin hyvästä syystä kutsua suu-

rimmaksi geopolitiittiseksi katastrofiksi, päinvastoin kuin mitä Putin ajattelee.

Saksalaisten osalta Hitler koitui maan kohtaloksi. Hän sai aikaan tähän mennessä tuhoisimman sodan, jossa ihmishenkien menetykset lasketaan kaksinumeroisin miljoonin. Hitler ei myöskään halunnut Saksan antautumista: ”Me saatamme tuhoutua, mutta me tuhoamme maailman mukamme”, muisteli Hitlerin adjutantti Johtajan julistaneen. Adenauer puolestaan oli se, joka loi perustan tuhoutuneen Saksan uudelle kukoistukselle. Ja Helmut Kohl liittokansleri, jonka aikana Saksat yhdistyivät.

Kershaw tekee itsestäänselvän havainnon, että kirjan tusina on luonteeltaan pääsääntöisesti päättäväisiä, kunianhimoisia ja lahjakkaita, kukin tavallaan. Usein he lopulta ovat erinomaisuutensa sokaisemia. Myös demokraattisesti valitut johtajat eivät hallintokausiensa loppupuolella halunneet kuulla vastaväitteitä. Se johti usein väliirikkoon lähimpien avustajien kanssa. De Gaullesta kerrotaan, että Ranskan valtioneuvostossa meni päätös äänestykseen niin, että vastaan olivat de Gaulle ainokainen ”jaa” ja muiden jäsenten yhteinen ei-kan-ta. Äänestyksen jälkeen de Gaulle totesi jaa-äänien voitaneen. Franco taas piinasi hallituskollegoitaan ylipitkien kokousten avulla, jolloin pienemmän virtsarakon omaavat eivät saaneet virkistystaukoja.

Diktaattorin saavuttaessa kiistämät-

tömän aseman tämä yleensä hylkää tavanomaiset tittelit: kätevä nimitys on yksinkertaisesti johtaja. Mussolini oli Il Duce, Hitler taas Führer ja Franco espanjaksi Il Caudillo. Lenin ei tätä epiteettiä saavuttanut varhaisen kuolemansa vuoksi, mutta Stalin pani paremmaksi: hänestä tuli sodan jälkeen Generalissimus, kenraalien kenraali. Diktatoriseen hallintoon liittyy myös itsepintainen tapa nimetä katuja, aukioita tai rakennuksia suuressa mitassa hallitsijan mukaan. Neuvostoliitto kasti uudelleen kokonaisia kaupunkeja neuvostosuuruuksien nimiin. Erään esityksen mukaan kuu olisi tullut nimetä Stalinin Kuuksi. Huvittava yksityiskohta on diktaattorien fyysinen koko: kaikki olivat 160–170 senttiä pitkiä. Vaikuttiko tämä luonteenpiirteisiin, jää Kershawilta kommentoimatta. Vertailun vuoksi Charles de Gaulle oli lähes kaksimetrinen, päännmittaa pidempi.

Kershawin mukaan Leniniä, Stalinia, Mussolinia tai Hitleriä ei olisi ollut ilman ensimmäistä maailmansotaa. Sama pätee Churchilliin, Francoon ja Titoon, mutta heidän osalta katalysaattorina toimi toinen maailmansota. Suuret poliittisten mannerlaattojen liikkeet toimivat erityisesti itsevaltaiden esiinmarssissa. Ilman Hitleriä ei olisi ollut holokaustia, eikä kommunistista terroria ilman Leniniä ja Stalinia. Tito onnistui pitelemään Jugoslaviassa eri kansallisuuksien painekattilan kannen kiinni. 10 vuotta kuolemansa jälkeen Balkanin hajoamissodat olivat täydessä käynnissä. Demokratioiden puolella persoonallisuuden voima tuli todeksi vuoden 1940 Churchillissä, jonka johtajuus piti Britannian taipumattomana Saksan uhatesa. De Gaulle taivutti arvovaltansa avulla Ranskan luopumaan Algeriasta.

Suurmiehetkin toimivat aikansa raameissa. Heillä voi olla tapahtumiin ratkaisevat hetkensä, mutta kukaan ei ole kyennyt asettamaan yksin toimintaympäristönsä ehtoja.

Kershaw kirjoittaa letkeän sujuvasti. Asiaan perehtyneelle kirja ei anna varsinaisesti uutta. Esipuhe on päivätty lokakuussa 2021, ennen Venäjän sotaretkä Ukrainaan. Siten Putinin roolia Euroopan tuhoajana tai rakentajana ei ole kyetty tarkemmin tutkimaan.

Sitä odotellessa.

Pekka Holopainen

Torille!

Suomi mainittu – Kansallisen turvallisuutemme murroskausi 2014–2024 läntisin silmin

Tommi Koivula & Heljä Ossa
Teos 2024
Sivuja 240
ISBN 978-952-363-514-2

Ruotsille keskeinen turvallisuusintressi, Norjalle uudella tavalla kiinnostava. Baltian maille vaikkautta, briteille aina osa länttä. Amerikkalaisille Naton oikea laitapuolustaja. Tuottaa enemmän turvallisuutta kuin kuluttaa.

Venäjän Ukrainassa käymän sodan laajeneminen laittomaksi hyökkäyso-daksi helmikuussa 2022 johti Suomen ja Ruotsin nopeaan Nato-jäsenyyteen ja moninkertaisti maihin kohdistuvan kiinnostuksen.

Turvallisuuspolitiikan tutkijat Tommi Koivula ja Heljä Ossa arvioivat Suomea läntisten liittolaisten näkökulmasta tutkimuksesta puristetussa tietokirjassaan *Suomi mainittu*. Tarkasteltavat maat ovat Ruotsi, Norja, Baltian maat, Puola, Ranska, Saksa, Iso-Britannia ja Yhdysvallat. Tutkijat ovat apureineen analysoineet Suomen turvallisuuspolitiikkaan liittyneitä julkisia tutkimuksia ja artikkeleita vuosilta 2014–2024. Tarkasteltava aikakausi jäänee historiaan Suomen turvallisuuspolitiikan murroskauteksi.

Kysymyksen siitä, mitä muut meistä ajattelevat, sanotaan olevan suomalaisilla verissä. Turvallisuuden ja puolustuksen näkökulmasta on syytä erotella inhimillinen kiinnostus muiden mielipiteisiin Suomesta ja suomalaisista yleensä ja ammatillinen kiinnostus Suomeen kohdistuvista uhkista esimerkiksi liittolaisten silmin. *Suomi mainittu* keskittyy jälkimmäiseen, eli siihen minkälaisena turvallisuuspoliittisena toimijana Suomi näyttäytyy rajojensa ulkopuolella.

Suomi kuuluu pienvaltioihin, joiden tarve tietää ja välittää muiden mielipi-

teistä on korostunut. Yhtenä yleisen tason havaintona kirjoittajat nostavat esille sen, että mitä kauemmas Suomesta liikutaan, sitä enemmän Suomea käsitellään osana alueellisia tai maailmanlaajuisia kysymyksiä ja ilmiöitä.

Tarkastelu alkaakin naapuristamme Ruotsista, jonka suhteita Suomeen arvioidaan poikkeukselliseksi ja muun muassa asevoimien välistä yhteistyötä syväksi ja kattavaksi. Norjan asema on nopeasti muodostumassa entistä tärkeämmäksi Nato-jäsenyytemme kaadettua turvallisuuspoliittisia varaumia maiden väliltä. Pohjoismaista yhteistoimintaa käsitellään kattavasti.

Baltian maita lähestytään melko yhtenäisellä tulokulmalla, vaikka Virolla on selkeästi merkittävin rooli Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikassa. Uhka on Virolle, Latvialle ja Liettualle kuitenkin yhtenäinen, millä Ossa ja Koivulakin perustelevat maiden niputtamista yhteen tarkastelukoriin.

Yhdysvaltojen näkökulma Suomeen ja sen Nato-jäsenyyteen on ollut puhtaasti opportunistinen, mikä osoitetaan

suurvallalle luonnolliseksi käytökseksi. Maan tuen merkitystä Suomen ja Ruotsin jäsenyyksille avataan kirjassa seikkaperäisesti. Ison-Britannian uudelleen lähentyminen Suomeen tulkitaan osin Nato-jäsenyydestä johtuvana, olkoonkin että osa aineistosta viittaa Suomen nauttineen tietynlaista erityisasemaa brittiläisessä turvallisuuspolitiikassa jo pidemmän aikaa.

Monimutkaista Venäjä-suhdettamme selvitetään kirjassa riittävän kattavasti, vaikkei Venäjä varsinaisen aineistomaa olekaan. Suomettumisen käsitteelle on omistettu oma tietolaatikkonsa ja YYA-sopimuksen perustiedot kerrataan samassa yhteydessä. Venäjän kautta päästään kirjassa ehkä jopa liian kattavasti resilienssin ja hybridiuhkien käsittelyyn. Kokonaisturvallisuuden mallimme puhuttaa maailmalla, vaikka Suomessa olisi vielä työtä jäljellä sen jalkauttamisessa ja koordinoimisessa.

Havainto pohjoisen Suomen puolustuksen osittaisesta ”ulkoistamisesta” aina toisesta maailmansodasta alkaen on kerta kaikkiaan virkistävä. Itämeren ja arktisen alueen erillisten ja keskinäisen dynamiikan pohtiminen ei tuo sinällään uutta, mutta vahvistaa kahden keskenään erilaisen operaatioympäristön tuomat haasteet pienelle kansalle, jolla on suuri alue puolustettavanaan – osana Natoa.

Kiitosta kirjoittajille on annettava ilmeisen suuren aineiston yksityiskohtaisesta läpikäymisestä. Puolustuksemme puutteetkin on avattu melko raadollisesti siinä laajuudessa kuin se on mahdollista.

Koivulan ja Ossan kirja soveltuu hyvin strategian perusoppimääräksi niin julkiselle kuin yksityisellekin sektorille. Virka-auton takapenkillä kannattaa aloittaa sivulta 295, josta alkaa Suomen turvallisuusympäristön ja -politiikan kronologinen käsittely vartissa.

Lauri Kohva

Sama musiikki ei jatku ikuisesti

Vuosisadan kilpajuoksu

Jaakko Iloniemi & Henri Vanhanen
Docendo 2024
Sivuja 270
ISBN 978-952-382-907-7

Vuosisadan kilpajuoksu on kokeneen ministerin ja suurlähettilään Jaakko Iloniemen sekä ulko- ja turvallisuuspolitiikan asiantuntijan, valtiotieteiden maisteri Henri Vanhasen kirjoittama vuoropuhelu suurvaltapolitiikan suuntalinjoista sopimusten ja aatteiden jälkeisessä maailmassa. Kirjassa arvioidaan ulko- ja turvallisuuspolitiikan silmin sitä, miten maailmanjärjestyksen mannerlaatat ovat lähteneet liikkeelle ja hakevat paikkaansa matkalla kohti uutta maailmanjärjestystä.

Iloniemi ja Vanhanen tarkastelevat maailman isojen maiden vahvuuksia ja heikkouksia luonnonvarojen, demografian, talouden, politiikan, teknologian ja sotilaallisen voiman näkökulmista. Kirja avaa tiivistetysti varsin kattavan näkymän globaalin maailman jännitteisiin ja liikehdintään.

Uutta puolustuselontekoa kirjoitettaessa pohdimme selonteon kirjoittajaryhmässä eli sihteeristössä sitä, kuinka laajasti selonteossa tulisi käsitellä globaalin toimintaympäristön kehitystä. Mielestäni Iloniemi ja Vanhanen onnistuvat kuvaamaan hyvin sitä, kuinka maailmanpolitiikan globaaleilla muutostekijöillä on joko suoraa tai välillistä vaikutusta myös Suomen turvallisuuteen. Tulevaisuudessa ei enää riitä, että olemme kiinnostuneita siitä mitä itärajan takana, Kiinassa, Euroopan unionissa tai Yhdysvalloissa tapahtuu. Uutta maailmanjärjestystä heiluttavia tekijöitä löytyy paljon enemmän ja ne ovat toisiinsa keskinäisvaikutuksessa ja muutokset ja niiden seurannaisvaikutukset ovat yhä vaikeammin ennakoitavissa.

Iloniemen ja Vanhasen mukaan Suomen on Nato-jäsenyydestä huolimatta haettava jatkuvasti paikkaansa suurvaltojen jännitekentässä. Suomen tulisi kehittää itselleen paljon nykyistä laajempi globaalin politiikan agenda, joka huomioi maailman muutokset. ”Vuosisikymmenten saatossa meidän on otetta-

va kantaa itsellemme kaukaisiin konflikteihin.”

Nykyinen globaali järjestelmä rakenteineen ja sääntöineen perustuu toisen maailmansodan lopputulokseen ja sen myötä vahvistuneeseen lännen eli Yhdysvaltojen ja Euroopan johtorooliin. Nykyisiä rakenteita kritisoivat vastavoimat maailmassa näkevät läntiset valtiot, Yhdistyneet kansakunnat sekä Maailmanpankin läntisen maailman vallan pilareina, joiden olemassaolo ja merkitys eivät kuvasta ja palvele koko maailmaa, vaan ajavat läntisiä intressejä.

Kirja käsittelee globaalisti Euroopan, Yhdysvaltojen, Kiinan ja globaalin etelän kilpailua. Tässä kilpailussa romutetaan sopimusperusteista maailmanjärjestystä ja viitataan kintaalla aatteille. Globalisaation heikentymisen myötä nykyisen maailmanjärjestyksen haastaminen on jo käynnissä. Euroopan ja Pohjois-Amerikan ulkopuolisen maailman merkitys on kasvanut kuluva vuosisadan aikana ja kasvaa edelleen.

Globaali etelä ja yhtenä sen ilmentymänä esiintyvät BRICS-maat ovat epäyhtenäinen intressiryhmä, jota ei voi pelkistää lännen vastaiseksi liittoumaksi. Maiden keskinäiset motiivit ja tavoitteet poikkeavat toisistaan, mutta yhtei-

nen sävel löytyy ajoittain asioissa, joissa intressit kohtaavat. Olennaista on tiedostaa, että lännen ulkopuolisissa maissa asuu noin kolme neljäsosaa maailman ihmisistä. Vanhanen toteaa, että: ”Vuosisadan loppuun mennessä niiden osuus voi nousta jopa 90 prosenttiin, jos demografiset trendit pysyvät 2020-luvun asennossa. Alkuperäiset BRICS-maat eli Brasilia, Venäjä, Intia, Kiina ja Etelä-Afrikka tuottavat nyt noin viidesosan maailman bruttokansantuotteesta, ja tämä osuus voi varovastikin arvioiden jopa kaksinkertaistua kuluva vuosisadan aikana.”

Kirjan mukaan konsulttiyhtiö PwC:n vuonna 2017 julkaisemassa Maailma 2050 -raportissa todetaan, että G7-maat hiipuvat ja tulevat korvaantumaan tämän vuosisadan aikana nousevilla talousmahdeilla, niin sanotuilla E7-mailla, jotka ovat Kiina, Intia, Indonesia, Brasilia, Venäjä, Meksiko ja Turkki. Arvion mukaan E7-maiden osuus maailman kansantuotteesta voi olla vuoteen 2040 mennessä jo puolet, G7-maiden tyytyessä viidesosaan. Mikäli näin käy niin, Yhdysvaltain dollari maailman johtavana valuuttana tulee myös menettämään asemansa.

Uutena Naton jäsenmaana emme voi tuudittautua siihen, että olemme turvasa. Maailmanjärjestystä haastetaan ja osana länttä meidän on oltava aktiivisesti mukana rakentamassa yhteistyöverkostoja kaikilla yhteiskunnan aloilla nykyistä laajemmassa globaalissa viitekehityksessä. Turvallisuus ja vakaus eivät synny raja-aitoja rakentamalla, eivätkä säily ruususen uneen käpertymällä. ”Historiallisen pitkää rauhan ja taloudellisen hyvinvoinnin kautta nauttinut läntsi joutuu siis havahtumaan siihen, ettei sama musiikki jatku ikuisesti. Tästä on jo merkkejä.”

Vuosisadan kilpajuoksu on käynnissä tässä ja nyt. Mikäli et ole aiemmin ollut kiinnostunut maailmanpolitiikasta, niin nyt olisi hyvä aika aloittaa. Suositelen kirjaa ajatuksia avartavana teoksena. Kirjan viesti ja keskeinen sisältö on onnistuttu puristamaan varsin tiiviiseen pakettiin, joka herättää lukijassa paljon ajatuksia ja tunteita.

Kari Aapro

Puhetta strategiasta (Talking Strategy)

Kuulovartiosta vuoden aloittaa Royal United Service Institutin, joka usein paremmin tunnetaan lyhenteellään RUSI, podcast-sarja *Talking Strategy*. Maailman vanhimaksi turvallisuuden ja puolustuksen ajatuspajaksi tituleeratun RUSI:n tuottamassa sarjassa isäntinä toimivat professori Beatrice Heuser ja Paul O'Neill. Heuser on pitkän linjan turvallisuuspolitiikan tutkija, opettaja ja professori, jonka ura turvallisuuspolitiikan parissa alkoi jo kylmän sodan loppumetreillä Chatham Housessa. Paul O'Neill taas on Royal Air Forcen entinen upseeri, verrattain akateemisella orientaatiolla ja lukuisilla tutkinnoilla varustettuna. Kuunneltavaa ja ajatuksia riittäisi varmasti jo juontajakaksikolta itseltään, mutta sarjan kantava ajatus on ennen kaikkea vaihtuvissa asiantuntijavieraissa. Juontajat isännöivät ohjelmassaan hyvin laajalla otannalla erilaisia vierailijavieraista keskustelijoita tutkijoista korkea-arvoisiin upseereihin. Nyt menossa oleva viides tuotantokausi on nostanut yksittäisten jaksoiden määrän jo yli kuudenkymmenen, yhden jakson kestäessä tyypillisesti reilu puolisen tuntia. Kuunneltavaa siis riittää tyypillisen työmatkan omaavalle hyvinkin seuraavalle parille kuukaudelle.

Luonnollisesti sarjassa eniten sijaa saavat strategian klassiset suuret nimet Clausewitzista Sunziin, onhan sarjan tavoitteena tutkia strategeja ja ideoita, jotka ovat muovanneet ymmärrystämme puolustuksesta ja turvallisuudesta. Ilahduttavasti joukkoon kuitenkin mahtuu sarjan pitkän luonteen mahdollistamana myös runsaasti vähemmän tunnettuja mutta sotataidollisesti merkittäviä ajattelijoita ja tekijöitä. Sarja ei rajoitu vain klassikoiden tarkasteluun, vaan mukaan mahtuu niin moderneja ajattelijoita kuin useita eri ulottuvuuksia maalta merelle ja ilmasta ydinaseisiin.

Kuuntelupalvelut jaottelevat jaksot lähtökohtaisesti aikajärjestykseen tuotantokausittain, mutta instituutin kotisivuilta on mahdollista tarkastella myös teemoittain tehtyä jaoteltua. Näitä teemoja on peräti 12 erilaista. Perinteisten maa-, ilma- ja meristrategioiden lisäksi löytyy teemoja kumouksellisen sodankäynnin, ydinasepelotteen, suurten uu-

Kuva: Rusi.org

distajien ja tämänhetkisten toimijoiden kategorioihin. Lisäksi historialliset katsaukset on jaettu antiikkiin, 1900-lukua edeltäneeseen aikaan ja sen jälkeiseen, sekä maailman ja Euroopan historian alueisiin. Jo tämä jaottelu itsessään luo kuvaa sarjan kattavuudesta strategian ja sotataidon laajalla kentällä.

Podcastin tyypillinen asetelma on tarkastella jotain historiallista strategian kehitykseen vaikuttanutta toimijaa tai ilmiötä vaihtuvan vieraan kanssa, joiden tausta tyypillisesti on akateemisessa maailmassa tai asevoimissa. Vierailijoiden osaamisen taso toki tällaisen tuotannon takana on poikkeuksetta korkea, joten kritiikki kohdistuukin lähinnä joidenkin vieraiden suulliseen ilmaisuun, joka on ajoittain aavistukseen epäselvää. Tunnetusti akateemiset meriitit eivät ole vielä mikään takuu kiitettävälle esiintymiselle. Toki valtaosa vieraista esiintyy vähintäänkin hyvin, osa jopa aivan erinomaisesti. Sarja ei myöskään tarjoa erityisen ajankohtaisia esimerkkejä tai nykyisiin maailman tapahtumiin sitomista, joka osaltaan johtuu sarjan akateemisesta ja historiallisesta orientaatiosta. Kritiikkiä voi hakea myös sinänsä syvällisen käsittelyn jäämisestä vajaaksi jaksoiden lyhyen keston vuoksi, monessa aiheessa olisi mielellään kuunnellut toisenkin puolituntisen asian ympäriltä. Sarjan äänenlaatu on kohtuullisen hyvä, ainakin silloin, kun vierailijakin muistaa puhua mikrofonin lähellä.

Muutamiiin erinomaisiin jaksoihin kuuluu esimerkiksi viimeisimmällä, eli viidennellä tuotantokaudella esitetty jakso, jossa yhdysvaltalainen laajasti tun-

nettu, muun muassa Trumpin edellisellä kaudella kansallisen turvallisuuden neuvonantajana palvellut kenraali Herbert Raymond McMaster valottaa kansallisen turvallisuusstrategian laadinnan taustaa ja ajatuksiaan siitä. Jakso on ajankohtaisuudessaan ja vierailijansa taustan sekä avoimuuden huomioiden ehdottomasti kuuntelemisen arvoinen. Historiallisista jaksoista erinomaiseksi esimerkiksi voisi nostaa toisen tuotantokauden Mahania käsittelevän jakson, jossa Benjamin Armstrong käsittelee kiinnostavalla tavalla Mahanin vaikutusta merisodankäynnin johtamiseen ja koulutukseen.

Talking Strategy tarjoaa jokaiselle upseerille erinomaisen tilaisuuden tutustua maailmanhistorian keskeisiin ajattelijoihin suhteellisen tiiviissä muodossa asiantuntija-analyysin kera. Paljoo vähempää ei toki taustaorganisaatio huomioon ottaen ole lupaa odottakaan. Ohjelma onnistuu usein yhdistämään hienosti vierailijoiden näkemykset ilmiön kokonaisuuteen, tosin ajoittain ainakin vähemmän toimijoihin perehtynyt kuuntelija joutuu tekemään taustatyöt itse, sillä kyseessä ei yleistajuisuudestaan huolimatta ole mikään strategiaa rautalangasta jalkaväelle -tyyppinen opetusohjelma. Henkilöiden, ajan tai maantieteen suhteen ohjelma ei juuri rajauksia tunne, joten jatkoakin sarjalle on mahdollista vielä tulevaisuudessa odottaa, sotataidollisia toimijoita kun maailmanhistoriassa riittää. Suomalainenkin sotataito on vielä käsittelemättä.

Walter Pomell

Myös verkossa:
kylkirauta.fi

KYLKIRAUTA

-LEHDEN LOPPUVUODEN AIKATAULU:

JUHLANUMERO 2/2025 • Teema: Kylkirauta 90 vuotta
 • Ilmestyy 19.6. • Aineistopäivä 6.5.

3/2025 • Teema: Itämeri • Ilmestyy 10.10. • Aineistopäivä 26.8.

4/2025 • Teema: Tyynimeri • Ilmestyy 19.12. • Aineistopäivä 4.11.

Mainostaja, varaathan ilmoitustilasi aineistopäiviin mennessä numerosta: **044 566 7194**
 (SARI AARNIO, TJM-SYSTEMS OY)

Kadettikunnan solmio ja taskuliina

Kadettikunta on valmistanut häivytytetyllä tunnuksella varustetun **SILKKISOLMION** ja **TASKULIINAN**.

Tyylikäs lahja kadettiupseerille. Silkkisolmion hinta on 40 euroa ja taskuliinan hinta 20 euroa + postituskulut.

Tilaukset Sabina Krogarsille:
[sabina.krogars\(at\)kadettikunta.fi](mailto:sabina.krogars(at)kadettikunta.fi) tai
 puh. 050 470 7291.

Kadettikunnan villasukat

Tilaa itsellesi tai lahjaksi **PERINTEISET HARMAAT VILLASUKAT**.

Sukat on valmistettu Helsingin Villasukatehtaassa 1950-luvun neulontakoneita käyttäen.

Sukkien materiaali on 70 % puhdasta lampaanvillaa ja 30 % kestävyyttä lisäävää polyamidia. Sukkia on kahta kokoa: 38–41 ja 42–45.

Villasukkien ympärillä on vyöte, johon on painettu Kadettikunnan merkki. Lisäksi toisen sukan yläreunaan on ommeltu kangasmerkki, jossa Kadettikunnan merkki.

Hinta sukkaparille on 29 euroa + postitus 5 euroa.

Tilaukset Sabina Krogarsille:
[sabina.krogars\(at\)kadettikunta.fi](mailto:sabina.krogars(at)kadettikunta.fi) tai puh. 050 470 7291.

Kadettiupseerin isännänviiri

KADETTIUPSEERIN ISÄNNÄNVIIRI on tilattavissa Kadettikunnan toimistosta.

Viirin hinta on 50 euroa (4-metrinen viiri, joka sopii 7–9 metrin pituiseen lipputankoon) tai 100 euroa (5,5-metrinen viiri) + postimaksu.

Tilaukset Sabina Krogarsille:
[sabina.krogars\(at\)kadettikunta.fi](mailto:sabina.krogars(at)kadettikunta.fi) tai
 puh. 050 470 7291.

**EIRAN
ISÄNNÖITSIJÄTOIMISTO OY**
toimisto@2727350.fi

KARIRAKENNE OY RKL

SOTILASKOTI

VEKARANJÄRVI
Valkealan Sotilaskotiyhdistys ry

MUOVILAMI OY
Ähtäri,
www.lamidoors.com

RAUMAMETALS OY
PL 225, 26101 Rauma,
puh. 0500 785 304
raumametals.fi

LAPPEENRANTA
AIRPORT

TURTOLAN KAIVIN OY
Polunmäenkatu 11,
33720 Tampere
www.turtolankaivin.fi

Säkylä
Sata syytä!

**Kajaanin
kaupunki**

Pohjolankatu 13
87100 Kajaani
puh. 08 615 51
www.kajaani.fi

**MIKKELIN
VESILAITOS**
www.mikkelinvesi.fi

STEN
teräksellä tulokseen

Suomen Ratsastajainliitto

HAMINAN VESIOHTOLIIKE
PENTTILÄ
www.penttila.net

HARTMAN
1862
ESPOO • KOKKOLA
PIETARSAARI • SEINÄJOKI
TAMPERE • VAASA
www.hartman.fi

Q-FACTORY
q-factory.fi

walki

FLINKENBERG
since 1921

Kumppanisi myös seuraavat 100 vuotta.

STEEL ENERGY CHEMICALS COMPONENTS

POHJASET
www.pohjaset.com

KYLKIRAUTA

Kylkirauta-lehden mainosten ja verkkomainosten varaukset:
SARI AARNIO, puh. 044 566 7194, sari.aarnio@tjm-systems.fi

Constantem Decorat Honor

vara-amiraaliksi 1.1.2025		Anton Francisco KLINECZ	104.k
Markku Juhani HASSINEN	54.mek	Ville Herman KOIVUMÄKI	104.k
kenraalimajuriksi 1.2.2025		Jaakko Johannes KRISTOLA	87.mek
Jari Heikki TOLPPANEN	74.k	Henri Mikael LAMMINAHO	104.k
prikaatikenraaliksi 1.1.2025		Tuukka Juho Tuomas LEHTONEN	104.k
Mika Kalervo RYTKÖNEN	77.k	Eetu Matias LEHTOSAARI	104.k
Mikael SALO	80.k	Axel Fredrik LINDFORS	104.k
prikaatikenraaliksi 1.2.2025		Erik Sebastian LUNDSTRÖM	87.mek
Jukka Tuomas LAOSMAA	78.k	Jarkko Aaro MARIN	104.k
everstiksi 1.2.2025		Mikko Markus Kaspero MIKKILÄ	104.k
Juha Tapio KIVELÄ	83.k	Peetu Wilhelm Oskari MYLLYMÄKI	104.k
yliluutnantiksi 6.12.2024		Tomi Tapio Antero MÖTTÖ	104.k
Jori Antero AALTO	104.k	Tommi Leevi Eemil MÖTTÖNEN	104.k
Aleksi Robert AHTOLA	87.mek	Oskari Esko Ensio NATRI	104.k
Arttu Heikki Ilmari ALA-SANKILA	104.k	Ville Matias NIKANDER	87.mek
Otto Ilari ANTTILA	104.k	Micke Niklas NIKKILÄ	104.k
Hanna Karoliina ARPPE	104.k	Eero Antti OKSALA	87.mek
Mikko Johannes ARPPO	104.k	Tuomas Jarmo Aleks OKSANEN	104.k
Antti Hermanni BRAKS	104.k	Paavo Ilmari ONNELA	104.k
Markus Alexander ERICSSON	104.k	Tomi Anton PAANANEN	104.k
Simo Aleks ESKELINEN	104.k	Kaisu Tuulia PAJUNEN	104.k
Oskari Ahti Tobias FINSKA	104.k	Lari Jesse Eemeli PARIKKA	104.k
Joonas-Anton HAKALA	104.k	Martti Eerik PARKKINEN	104.k
Eetu Kaspero HALMELAHTI	104.k	Sanna Marjaana PETERSEN	104.k
Rasmus Max Daniel HALVBJÖRN	87.mek	Aleksi Johannes PIRTTIMÄKI	104.k
Jami Joonatan HARJU	104.k	Tuomas Juha Akseli POIKOLAINEN	104.k
Ville Mikael HEIKKILÄ	104.k	Julius Marko Valtter PÄNTTÖNEN	104.k
Joa Kasper HOLAPPA	87.mek	Olli-Pekka Juhani REKOLA	104.k
Sami Albert HUHTALA	87.mek	Jeremias Oskar RITVANEN	104.k
Janne Petteri HUJANEN	104.k	Petri Seppo Ilmari SEPPÄ	104.k
Petteri Juho Jegor HYYPIJEV	104.k	Rasmus Santeri SIPARI	104.k
Arno Lauri Antero KELO	104.k	Arttu Elias Juhanoika SUONPÄÄ	104.k
Rasmus Toto Ilmari KEMPPAINEN	104.k	Harri Tapani TORRI	104.k
Patrik Kristian Aleksander KINNUNEN	104.k	Lauri Olli Oskari URMAS	104.k
		Matti Heimo Valtteri USKI	104.k
		Daniel Markus Joonatan VIITIKKO	104.k
		Aleksi Mikael VITIKAINEN	104.k
		Otto Joonas VUORI	104.k
		Valtteri Axel VUORI	104.k

Kauppaneuvos Werner Hacklinin Säätiö Upseerikoulutuksen Edistämiseksi

Kauppaneuvos Werner Hacklinin Säätiö Upseerikoulutuksen Edistämiseksi jakaa apurahoja ja stipendejä upseerikoulutusta edistävää sotatieteellistä tutkimusta tai opiskelua varten sekä tukeakseen sotatieteellisten tapahtumien järjestämistä ja sotatieteellisten yhdistysten julkaisutoimintaa.

Apurahoja ja stipendejä voivat anoa sekä palveluksessa olevat että evp-upseerit (kadetti- ja erikoisupseerit). Säätiö ei tue virkatöinä tehtävää sotatieteiden maisterin tutkintoon, esiupseerikurssin opiskeluun tai yleisesikuntaupseerin tutkintoon liittyvää tutkimustyötä.

Toimintavuonna 2025 säätiö haluaa erityisesti tukea tulevaisuuteen suuntautuneita, työn ohella tehtäviä käytännönläheisiä tutkimuksia, joiden tulokset tukevat Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen toimintaa tai kehittämistä.

Henkilökohtaiset hakemukset pyydetään lähettämään 31.3.2025 mennessä allekirjoitettuna ja skannattuna Pääesikunnan koulutusosaston asianhoitajalle **sähköpostin liitetiedostona tai kirjepostilla**.

Kirjepostin osoite:

Kauppaneuvos Werner Hacklinin Säätiö Upseerikoulutuksen
Edistämiseksi
PEKOULOS
PL 919
00131 Helsinki
Sähköpostiosoite: antti.vasara@mil.fi

Tarkempia tietoja sekä hakemukseen käytettäviä lomakkeita saa säätiön asiamieheltä, everstilutnantti Antti Vasaralta (p. 0299 510 164 tai antti.vasara@mil.fi).

Hautakivitunnus kadettiupseerin haudalle

Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiö on valmistuttanut **hautakivitunnuksen** kiinnitettäväksi kadettiupseerin haudakiveen. Reliefinomaisesti toteutettu merkki on 60 mm korkea, 45 mm leveä ja sen kokonaisvahvuus on noin 7 mm. Tunnus kiinnitetään haudakiveen piilokiinnityksenä kahden mukana olevan tapin avulla.

Hautakivitunnuksen hinta on 64 euroa + postimaksu 6 euroa. Kiinnitys haudaki-

veen maksaa merkin myyjäyrityksessä Helsingissä 15 euroa. Merkin kiinnityksessä voi olla yritys- ja paikkakuntaeroja.

Hautakivitunnuksen voi tilata Hautaustoimisto Autio Oy:stä, osoite Runeberginkatu 42, 00260 Helsinki, puhelin 09 448 346, fax 09 449 841 ja sähköposti [info\(at\)hautaustoimistoautio.fi](mailto:info(at)hautaustoimistoautio.fi). Tunnuksia myydään vain *kadettiupseerin* haudakiveen kiinnitettäväksi. Hautaustoimisto tarkistaa osto-oikeuden tarvittaessa Kadettikunnasta.

Kadettikunnan merkki kuolinilmoituksiin

Helsingin Sanomat on Kadettikunnan esityksestä ottanut **Kadettikunnan jäsenmerkin** (upseerin tutkinnon merkki) niiden merkkien joukkoon, joita on mahdollisuus liittää kuolinilmoitukseen.

Merkin käyttö edellyttää upseerin tutkinnon suorittamista.

Merkin saa Helsingin Sanomien toimituksesta ja se on ladattavissa Kadettikunnan verkkosivuilla kohdassa jäsenistölle.

ASIANAJOTOIMISTO LINDELL OY

antaa Kadettikunta ry:n jäsenille oikeudellista neuvontaa perhe- ja perintöoikeuden sekä riita-asioiden alalta.

Ensimmäinen puhelinneuvonta on maksuton.

Puh. 02 251 1004

toimisto@asianajotoimistolindell.fi

www.asianajotoimistolindell.fi

Neuvontapalvelu perustuu Kadettikunta ry:n ja Asianajotoimisto Lindell Oy:n sopimukseen.

Testamenttilahjoitus

Kadettikunnan maanpuolustusaatteellista työtä tai Suomen Marsalkka Mannerheimin Kadettisäätiön sosiaalista tukitoimintaa voi tukea testamenttilahjoituksilla.

Yleishyödyllisen yhteisön, kuten Kadettikunnan, ei tarvitse maksaa testamenttilahjoituksesta perintöveroa. Asianajotoimisto Lindell Oy avustaa testamenttilahjoituksen laatimisessa.

IN MEMORIAM

Ikikaaderi Olli Vuorio 1919–2024

Kadettikunnan vanhin jäsen, Ikikaaderi, majuri Olli Vuorio siirtyi ajasta iäisyyteen 105 vuoden ikäisenä 21. joulukuuta 2024. Hän oli syntynyt Turussa 6. syyskuuta 1919.

Vuorion perhe muutti Helsinkiin vuonna 1922. Punavuoren kansakoulun hän aloitti vuonna 1925, ja sen jälkeen oppikoulun Koulukujan yhteislyseossa vuonna 1930. Koulu sai myöhemmin uuden osoitteen ja nimen: Arkadian yhteislyseo. Ylioppilaaksi hän pääsi vuonna 1941. Ollin kiinnostus yhteisiin asioihin alkoi jo kouluaikana. Hän oli aluksi koulun toverikunnan sihteeri ja sittemmin puheenjohtaja monen vuoden ajan. Lukiovuosina Olli Vuorio liittyi myös Ikämiessuojeluskunnan poikaosastoon.

Olli Vuorio aloitti varusmiespalveluksen tammikuun 17. päivänä 1940 Jalkaväen koulutuskeskus 1:ssä Hyrylässä. Varusmiespalvelus jatkui aliupseerikursilla Nummenkylässä, joka kuitenkin keskeytettiin helmikuun puolessavälissä ja oppilaat lähetettiin Taipaleenjoen rintamalle. Vuorio jäi kuuden muun oppilaan kanssa Hyrylään alokaskomppanian apukouluttajiksi. Reserviupseerikoulun Vuorio kävi kurssilla 47.

Olli Vuorio jatkoi isänmaan palvele-

mista 6. Prikaatissa Sulkavalla 4. kesäkuuta 1941. Hänet määrättiin joukkueenjohtajaksi prikaatin ensimmäiseen pataljoonaan. Prikaati muutettiin 10. kesäkuuta Jalkaväkirykmentti 6:ksi, ja joukosta tuli kenttäarmeijan suojajoukko Ruokolahteen.

Jatkosotaan Olli Vuorio osallistui Karjalan kannaksella. Nuorta joukkueenjohtajaa pelotti, mutta sitä ei voinut näyttää. Ensimmäisessä hyökkäyksessä 31. heinäkuuta Teerimäen murroksessa oman joukkueen sotilaan kaatues- sa Vuorion vierellä hän oli saada šokin. Tulikaste oli saatu. Sodassa hänellä oli paljon läheltä piti -tilanteita, mutta hän selvisi taisteluista naarmuitta.

Olli Vuorio aloitti 26. Kadettikurssilla Santahaminassa 1. heinäkuuta 1942. Kaksi viikkoa kurssin alkamisen jälkeen ilmeni, että yksi jalkaväkilinjan joukkueista oli viestijoukkue. Sen täydennykseksi määrättiin aakkosten loppupäästä kymmenen kadettia, joista yksi oli Vuorio. Kesäkuun 4. päivänä 1943 oli Presidentinlinnassa kurssin päätöstilaisuus, jonka Vuorio koki yhdeksi merkittävimmistä tapahtumista elämänsä aikana. Olli Vuorio toimi sittemmin kadettikurssinsa yhteysupseerina, sihteerinä ja taloudenhoitajana vuodesta 1989 alkaen. Hän hoiti tämänkin tehtävän kunniakkaasti loppuun asti.

Kadettikoulun jälkeen Vuorio sai siirron Viestipataljoona 5:een, Aunuksen Ryhmän viestipataljoonaan. Kesän 1944 vetäytymisvaiheessa pataljoona siirtyi koti-Suomeen toimien usealla paikkakunnalla. Marraskuun 13. päivänä alkoi joukon kotiuttaminen Rovaniemellä. Vuorio komennettiin Mikkeiin Päämajan viestiosastoon, joka myöhemmin siirtyi Helsinkiin.

Marraskuussa 1945 Vuorio sai siirron adjutantiksi Viestikouluun Hämeenlinnaan – päästen samalla morsiamensa lähelle, kuten hän itse sitä on kuvannut. Toukokuussa 1947 hänet siirrettiin Viestirykmenttiin, jossa aloitti viestin eri tehtävissä ja siirtyi myöhemmin huolto- tehtäviin. Ollessaan vuonna 1960 Pääesikunnan taloushuolto-osastossa hän päätti erota palveluksesta vuonna 1961

ja aloitti toimistopäällikkönä Maaseudun Autoliitossa.

Vuoriolle tarjottiin myöhemmin mahdollisuutta palata palvelukseen, ja hän aloitti 1. kesäkuuta 1963 Pääesikunnan muonitustoimistossa. Huoltoesiupseerikurssin jälkeen hän sai halutun siirron Kaartin Pataljoonan huoltopäälliköksi Merikasarmille. Vuorio erosi palveluksesta 10. huhtikuuta 1968. Erottuaan hän toimi tarkastajana Pukeva Oy:ssä vuoteen 1982 asti.

Olli Vuorio vihittiin Eila Vuoriston kanssa avioliittoon vuonna 1945. Perheeseen syntyi kaksi tytärtä, Leena ja Terhi. Ollin ja Eilan yhteinen taival, jonka piti kestää koko elämän ajan, kariutui vuonna 1980. Myöhemmin Vuorio avioitui Aune Blomqvistin kanssa.

Eläkevuosinaan Olli Vuorio toimi lukuisissa luottamustehtävissä. Vantaan Sotaveteraanien tilintarkastajana hän oli lähes kolmekymmentä vuotta. Veteraani- ja maanpuolustusjärjestöjen yhteistyöorganisaatiossa (Vetres) hän oli mukana vuosina 1994–2006. Näinä vuosina hän oli kertomassa koululaisille sota-ajasta, ja kuulijoita kertyi noin 100 000. *Kylkirauta*-lehden toimitusneuvostossa hän oli vuosituhannen alussa kymmenen vuoden ajan.

Ensimmäisen kameran Olli sai vuonna 1935. Siitä alkanut harrastus kesti koko elämän ajan. Olli tuotti kymmeniä kuvakirjoja aina viimeisiin elinvuosiinsa asti.

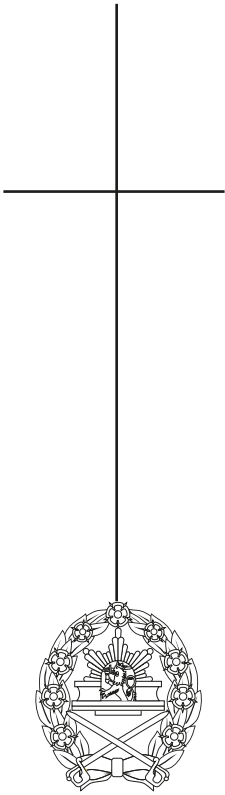
Isänmaan palveluksesta ja elämäntyöstään Olli Vuorio sai useita huomionosoituksia, muun muassa Vapaudenristin ritarikunnan 3. luokan Vapaudenristin ja 4. luokan Vapaudenristin. Olli Vuoriolle on myönnetty Kadettikunnan standaarri vuonna 2009, Kadettikunnan ansio- mitali miekkojen kera vuonna 2011 ja Kadettikunnan pienoislippu numero 92 vuonna 2019.

Olli Vuorio siunattiin viimeiselle matkalle Vuorentaan isossa kappelissa Hämeenlinnassa 25. tammikuuta 2025.

Constantem Decorat Honor

Heikki Pohja

IN MEMORIAM

Vuorio

Olli Sakari
Majuri
s. 6.9.1919
k. 21.12.2024
Kad.nro 2674
26. Kurssi

Heikkilä

Eero Armas
Majuri
s. 14.11.1940
k. 12.12.2024
Kad.nro 4861
50. Kurssi

Konttinen

Harri Uolevi
Komentaja
s. 27.5.1943
k. 30.12.2024
Kad.nro 730me
37. Merikadettikurssi

Honkaselkä

Pauli
Majuri
s. 21.2.1940
k. 29.12.2024
Kad.nro 4472
49. Kurssi

Ropo

Matti Juhani
Eversti
s. 20.5.1941
k. 27.10.2024
Kad.nro 4374
48. Kurssi

Tarjanne

Jukka Tapio
Komentaja
s. 20.10.1941
k. 26.11.2024
Kad.nro 743me
37. Merikadettikurssi

Pajunen

Jarmo Erik Gunnar
Majuri
s. 11.4.1954
k. 17.12.2024
Kad.nro 6212
62. Kurssi

Sivilä

Paul Kaleva
Majuri
s. 24.3.1937
k. 17.12.2024
Kad.nro 4392
48. Kurssi

Innanen

Reijo Urho Tapio
Majuri
s. 29.1.1938
k. 28.12.2024
Kad.nro 3799
44. Kurssi

Timonen

Seppo Tapio
Everstilutnantti
s. 25.6.1929
k. 14.1.2025
Kad.nro 3259
35. Kurssi

Liikanen

Harri Veikko Vihtori
Eversti
s. 11.12.1943
k. 17.1.2025
Kad.nro 4749
50. Kurssi

Huuhtanen

Raimo Ahti
Majuri
s. 21.6.1934
k. 19.1.2025
Kad.nro 651me
31. Merikadettikurssi

Vallaskangas

Eero Olavi
Everstilutnantti
s. 5.2.1942
k. 27.1.2025
Kad.nro 4847
50. Kurssi

Kekkonen

Ilmo Kalervo
Eversti
s. 31.5.1938
k. 28.1.2025
Kad.nro 4019
46. Kurssi

Määttä

Ahti Raine Askö
Majuri
s. 14.4.1939
k. 30.1.2025
Kad.nro 4201
47. Kurssi

Mikkola

Antti Ensio
Everstilutnantti
s. 23.5.1931
k. 16.1.2025
Kad.nro 3701
42. Kurssi

Danielsson

Olof Otto
Majuri
s. 29.7.1933
k. 9.2.2025
Kad.nro 3569
41. Kurssi

Källvik

Henry Gunnar Johannes
Majuri
s. 14.6.1939
k. 28.1.2025
Kad.nro 4513
49. Kurssi

Tuomola

Olli Erkki Antero
Eversti
s. 20.7.1934
k. 23.2.2025
Kad.nro 3953
45. Kurssi

Keskitalo

Martti Allan
Eversti
s. 9.3.1935
k. 1.3.2025
Kad.nro 3682
42. Kurssi

Ikävalko

Hannu Erkki
Komentajakapteeni
s. 20.3.1946
k. 7.2.2025
Kad.nro 769me
39. Merikadettikurssi

Kyllönen

Kauko Olavi
Eversti
s. 23.5.1947
k. 2.3.2025
Kad.nro 5525
55. Kurssi

KYLKIRAUTA

kylkirauta.fi

2/2025

Seuraava numero ilmestyy 19.6.2025

teemana Kylkirauta 90 vuotta

KYLKIRAUTA

N:o 1/1968

Historia ja perinteet

Kohti 2020-lukua

Puolustusvoimat
100 vuotta

kylkirauta.fi

Tuleva

ympäristö

teemana
koulutus

teemana
Strateginen kommunikaatio

Puolustusvoimien komentajan haastattelu

JOHTAMINEN

Constantem Decorat H

Kadettikunta
100 vuotta

Ukrainan sota

RBS 70 NG

Muuttaa uhat maaleiksi

Nykyajan joukot ovat riippuvaisia ase- ja puolustusjärjestelmiensä tarkkuudesta ja monipuolisuudesta.

RBS 70 -ilmatorjuntaohjusjärjestelmillä on yli 20 käyttäjää eri puolilla maailmaa. Se on operatiivisesti testattu ja soveltuu kaikkiin sääoloihin, arktisesta kylmyydestä aavikon kuumuuteen. Suomen puolustusvoimissa järjestelmä tunnetaan nimellä ITO05 ja ITO05M.

Uusi RBS 70 NG integroidulla 24/7 -monimaalikyvyllä on kehitetty vastaamaan vaativimpien taistelutilanteiden haasteisiin. Ampujan integroidut tähtäys ja laukaisu-apujärjestelmät, kuten automaattinen maalinseuranta ja näköyhteys maaliin, vievät sen tarkkuuden huippuunsa.

RBS 70 NG tarjoaa maassa toimiville joukoille ilmatorjuntasuorituskykyä, jolle ei maailmasta löydy vertaista.

Lue lisää osoitteessa www.saab.fi